

Delovni zvezki Urada RS za makroekonomske analize in razvoj
ISSN: 1318-1920

Izdajatelj:

Urad RS za makroekonomske analize in razvoj
Gregorčičeva 27, 1000 Ljubljana.

Tel: (+386) 1 478 10 12

Fax: (+386) 1 478 10 70

E-mail: publicistika.umar@gov.si

Mnenja in zaključki, objavljeni v prispevkih v publikaciji Delovni zvezki UMAR, ne odražajo nujno uradnih stališč Urada za makroekonomske analize in razvoj.

<http://www.gov.si/umar/public/dz.php>

Urednica zbirke: Eva ZVER

Tehnična urednica, prelom: Ema Bertina KOPITAR

Prevod povzetka: Tina POTRATO

Lektoriranje: Vesna JEREB

Naslovnica: Sandi RADOVAN, Studio DVA

Distribucija: Katja FERFOLJA

Tisk: SOLOS, Ljubljana

Naklada: 200

Ljubljana, 2005

Tomaž Kraigher

Srednjeročna in dolgoročna
projekcija demografskega
razvoja Slovenije in njegovih
socialno-ekonomskih komponent

Delovni zvezek 10 / 2005

Kazalo

Povzetek/Summary	7
Uvod	11
1. Novelacija projekcije prebivalstva	13
1.1. Razlogi za novo projekcijo prebivalstva	13
1.2. Osnovne značilnosti nedavnega demografskega razvoja v Sloveniji	13
1.3. Analiza osnovnih komponent dosedanjega in možnih smeri bodočega demografskega razvoja Slovenije	15
1.3.1. Rodnost	16
1.3.2. Umrljivost	20
1.3.3. Selitveni prirast	25
1.3.4. Vpliv različnih kombinacij predpostavk o rodnosti, umrljivosti in selitvah na starostno sestavo prebivalstva in indekse odvisnosti ter na število rojstev	27
1.4. Rekapitulacija predpostavk in opis značilnosti nove projekcije prebivalstva	30
2. Ocenjevanje in projekcija socialno-ekonomske sestave prebivalstva s pomočjo spolno-starostnih specifičnih koeficientov socialno-ekonomskega statusa	38
2.1. Izhodišča za projekcijo socialno-ekonomskih kategorij prebivalstva	38
2.2. Izbira socialno-ekonomskih kategorij prebivalstva, za katere ocenjujemo oziroma projeciramo koeficiente	38
2.3. Ocena in projekcija koeficientov socialno-ekonomskega statusa po statosti in spolu	39
2.3.1. Koeficienti šolanja v osnovnih in srednjih šolah	40
2.3.2. Koeficienti vključenosti v redni študij	41
2.3.3. Koeficienti aktivnosti, različni koeficienti delovne aktivnosti ter stopnje brezposelnosti in dopolnilne delovne aktivnosti	42
2.3.4. Koeficienti upokojenosti odraslega prebivalstva s stalnim prebivališčem v Sloveniji	44
2.3.5. Koeficienti druge neaktivnosti	46
2.4. Ocena socialno-ekonomske sestave prebivalstva Slovenije v obdobju 1995–2004 ter projekcija (po osnovni varianti projekcije prebivalstva) do leta 2050	54
3. Novelirana projekcija izobrazbenih tokov in izobrazbene sestave prebivalstva in delovno aktivnih	58
3.1. Izhodišča nove projekcije izobrazbenih tokov in izobrazbene sestave	58
3.2. Cilji izobraževanja mladine in odraslih, upoštevani v novi projekciji	59
3.3. Metodologija projekcije	60
3.4. Rezultati projekcije	62
4. Ekonomski problemi staranja prebivalstva	67
4.1. Teoretično izhodišče	67
4.2. Ocena javnih izdatkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	68
4.3. Ocena javnih izdatkov za zdravstvo	70
Dodatek: Primerjava predpostavk in rezultatov osnovne projekcije prebivalstva Slovenije, predstavljene v poglavju 1.4. tega delovnega zvezka, s projekcijo Eurostata	71
Literatura in viri	75

Seznam tabel

Tabela 1:	Primerjava starostno specifičnih stopenj rodnosti v Sloveniji v letih 1981, 1991 in 2001 ter v EU-15 in na Nizozemskem leta 2001	17
Tabela 2:	Primerjava verjetnosti smrti po širših spolno-starostnih skupinah v Sloveniji po tablicah umrljivosti za obdobje 1980–1982 in 2000–2002 ter med Slovenijo in EU-15 v letu 2002	21
Tabela 3:	Pričakovano trajanje življenja glede na starost v Sloveniji po tablicah umrljivosti za obdobje 1980–1982 in 2000–2002 ter v EU-15 v letu 2001	21
Tabela 4:	Možno znižanje verjetnosti smrti za posamezne spolno-starostne skupine po tablicah umrljivosti za obdobje 2000–2002 pri različnih faktorjih znižanja ter posledice na podaljševanje pričakovanega trajanja življenja	23
Tabela 5:	Tri kombinacije predpostavk za projekcijo umrljivosti	24
Tabela 6:	Projekcija števila in starostne sestave prebivalstva Slovenije leta 2050 ob različnih kombinacijah predpostavk	29
Tabela 7:	Predpostavka o spolno-starostni sestavi selitvenega prirasta	32
Tabela 8:	Predpostavke in osnovni rezultati osnovne in nižje variante nove projekcije prebivalstva do leta 2050	33
Tabela 9:	Osnovna projekcija prebivalstva Slovenije 2004–2050	34
Tabela 10:	Nižja projekcija prebivalstva Slovenije 2004–2050	36
Tabela 11:	Rekapitulacija ciljnih koeficientov socialno-ekonomskega statusa prebivalstva glede na stanje leta 2004	47
Tabela 12:	Koeficienti socialno-ekonomskega statusa - MOŠKI: ocena za obdobje 1995–2004 in projekcija po osnovnem scenariju do leta 2025	48
Tabela 13:	Koeficienti socialno-ekonomskega statusa - ŽENSKE: ocena za obdobje 1995–2004 in projekcija po osnovnem scenariju do leta 2025	51
Tabela 14:	Prebivalstvo Slovenije po socialno-ekonomskem statusu 1995–2004 in projekcija po osnovnem scenariju do leta 2050 (v 1000)	55
Tabela 15:	Prebivalstvo v izobraževanju v obdobju 1995–2003 ter projekcija do leta 2013	63
Tabela 16:	Izobraževanje mladine v obdobju 1995–2003 ter projekcija do leta 2013	64
Tabela 17:	Izobraževanje odraslih in izobrazbena sestava prebivalstva v starosti 25–64 let v obdobju 1995–2003 ter projekcija do leta 2013	65
Tabela 18:	Izobrazbena sestava delovno aktivnega prebivalstva v obdobju 1995–2003 ter projekcija do leta 2013	66
Tabela 19:	Projekcija deleža javnih izdatkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (PIZ) v Sloveniji v bruto domačem proizvodu za obdobje 2004–2050	69
Tabela 20:	Projekcija deleža javnih izdatkov za zdravstvo v Sloveniji v bruto domačem proizvodu za obdobje 2004–2050	70
Tabela 21:	Primerjava predpostavk in osnovne projekcije prebivalstva Slovenije, predstavljene v poglavju 1.4. tega delovnega zvezka, s projekcijo Eurostata	73

Seznam slik

Slika 1:	Komponente rasti števila prebivalcev Slovenije, 1981–2002	14
Slika 2:	Starostna sestava prebivalstva Slovenije, 1981–2003	15
Slika 3:	Koeficient rodnosti v nekaterih evropskih državah, 2003	16
Slika 4:	Povprečna starost žensk ob rojstvu otroka v nekaterih evropskih državah, 2002	17
Slika 5:	Distribucija starostno specifičnih koeficientov rodnosti žensk v nekaterih evropskih državah, 2001	18
Slika 6:	Distribucija starostno specifičnih koeficientov rodnosti žensk v Sloveniji v letih 1981, 1991 in 2001 ter variante možnega nadaljnega razvoja glede na željeno velikost koeficienta celotne rodnosti	19
Slika 7:	Pričakovano trajanje življenja v nekaterih evropskih državah, ZDA in Japonski, 2003	20
Slika 8:	Umrljivost dojenčkov v nekaterih evropskih državah, 2003	22
Slika 9:	Podaljševanje pričakovanega trajanja življenja v Sloveniji in v EU-15, 1985–2002 ter tri variante projekcije do leta 2050	24
Slika 10:	Različne možnosti velikosti selitvenega prirasta v Sloveniji v obdobju do leta 2050 in posledice na delež priseljenega prebivalstva	26
Slika 11:	Povprečna spolno-starostna sestava selitvenega prirasta prebivalstva Slovenije, 1993–2002 in možna projekcija	26
Slika 12:	Vpliv različnih variant projekcije umrljivosti na bodoči obseg starega prebivalstva do leta 2050	28
Slika 13:	Možne meje bodočega obsega delovno sposobnega prebivalstva (v starosti 15–64 let) in indeksa odvisnosti starega prebivalstva do leta 2050	28
Slika 14:	Število rojstev v Sloveniji, 1981–2003 ter vpliv različnih kombinacij predpostavk projekcije prebivalstva na število rojstev do leta 2050	29
Slika 15:	Komponente rasti števila prebivalcev Slovenije po osnovni in nižji projekciji, 2004–2050	32
Slika 16:	Socialno-ekonomska sestava prebivalstva Slovenije, 1995–2003 ter projekcija po osnovnem scenariju do leta 2050	54
Slika 17:	Kazalci trga dela, 1995–2003 ter projekcija po osnovnem scenariju do leta 2030	56
Slika 18:	Obseg delovno aktivnega prebivalstva, 1995–2003 ter učinki različnih predpostavk projekcij na možen razvoj do leta 2050	57
Slika 19:	Delež prebivalstva v starosti 25–64 let s končano vsaj srednjo šolo v izbranih evropskih državah, 2003 (drugo četrletje)	59
Slika 20:	Primerjava predpostavk o selitvenem prirastu med osnovno projekcijo prebivalstva Slovenije, predstavljeno v poglavju 1.4. tega delovnega zvezka, in projekcijo Eurostata	72

Povzetek

Demografske analize in projekcije prebivalstva v Sloveniji in drugih evropskih državah že dalj časa opozarjajo na problem staranja prebivalstva, ki ga povzročata po eni strani podaljševanje pričakovanega trajanja življenja in po drugi strani upadanje rodnosti, ki je v večini evropskih držav pod ravni, ki bi zagotavljala obnavljanje generacij. Obseg mladega prebivalstva se zmanjšuje, starega pa pospešeno povečuje. Prebivalstvo v delovni dobi (to je po statistični konvenciji v starosti 15–64 let) se zaenkrat še ohranja na bolj ali manj enaki ravni, se bo pa začelo pospešeno zmanjševati čez pet do deset let, ko bodo začele prehajati v kontingent starega prebivalstva številčne generacije, rojene po drugi svetovni vojni. Ti demografski trendi v Evropi že dalj časa povzročajo zaskrbljenost glede vpliva, ki ga bodo imeli na eni strani na javne finance, zlasti na financiranje pokojnin, zdravstvenega varstva in dolgotrajne oskrbe vedno večjega števila starih ljudi, po drugi strani pa glede vpliva na obseg delovno sposobnega prebivalstva in s tem na možnosti gospodarske rasti. Eden od pomembnih elementov, ki omogoča analize problema bodočega staranja prebivalstva, so projekcije prebivalstva, ki so postale s tem osnova analiz in projekcij dolgoročne makroekonomske in fiskalne vzdržnosti staranja prebivalstva.

Namen naših analiz in projekcij je predvsem opredelitev dilem okrog razponov različnih predpostavk, ki določajo osnovno tendenco in možne razpone bodočega razvoja prebivalstva Slovenije in njegovih socialno-ekonomskih komponent. Demografske analize in projekcije so namreč ena od pomembnih komponent nosilne dejavnosti Urada za makroekonomske analize in razvoj (UMAR), saj spremljanja, analiziranja in napovedovanja gospodarskih gibanj (kar je ena osnovnih funkcij UMAR) ne moremo obravnavati brez analize in projekcij demografskih pojavov, ki so hkrati pogoj in cilj gospodarskega razvoja. Često moramo ob tem razvijati tudi metodološka orodja, ki nam omogočajo podrobnejše analitično raziskovanje in koherentnost projiciranja posameznih demografskih kategorij in pojavov. Nekatere rezultate dosedanjih izkušenj in metodoloških naporov na tem področju smo v preteklih letih že predstavili v okviru zbirke Delovnih zvezkov UMAR. V pričujočem delovnem zvezku, ki se navezuje tudi na potrebe projekcij za kvantificiranje scenarijev Strategije razvoja Slovenije, predstavljamo poleg projekcije prebivalstva tudi metodologijo in rezultate projekcije socialno-ekonomskih kategorij in izobrazbene sestave prebivalstva, s posebnim poudarkom na delovno aktivnem prebivalstvu kot enem od temeljnih dejavnikov gospodarskega razvoja.

Najprej predstavljamo analizo možnih smeri razvoja posameznih komponent demografske rasti (rodnosti, umrljivosti in selitev) in njihovih različnih kombinacij, ki nam je služila kot osnova za izbiro oziroma utemeljitev predpostavk za nove projekcije prebivalstva. Predstavljamo analizo variant projekcij do leta 2050, ki so bile opravljene na osnovi stanja prebivalstva Slovenije na dan, 31. 12. 2003, ter novih popolnih tablic umrljivosti za obdobje 2000–2002. Predpostavke teh projekcij prebivalstva se ne razlikujejo bistveno od predpostavk, ki jih je v svojih projekcijah prebivalstva za Slovenijo upošteval Eurostat, oziroma od predpostavk, ki so bile dogovorjene znotraj širše delovne skupine, ki se ukvarja s problemi staranja prebivalstva v Sloveniji. V nadaljevanju je analiziran vpliv različnih kombinacij predpostavk projekcije na starostno in socialno-ekonomsko sestavo prebivalstva, v okviru zadnje predvsem na obseg delovno aktivnih in upokojenecv. Predstavljamo tudi rezultate osnovne projekcije posameznih socialno-ekonomskih kategorij prebivalstva ter predpostavke in rezultate projekcije prebivalstva v izobraževanju in izobrazbene sestave prebivalstva. Ob koncu analiziramo še javnofinančno vzdržnost staranja prebivalstva.

Ne glede na razlike v predpostavkah v opisanih in različnih drugih projekcijah prebivalstva Slovenije gre, tako kot drugod po Evropi, tudi pri projekcijah slovenskega prebivalstva v osnovi vedno za isto zgodbo: staranje prebivalstva, tj. povečevanje števila in deleža prebivalstva v starosti nad 65 let, še posebej pa tudi prebivalstva v starosti nad 80 let, ob hkratnem upadanju števila otrok ter slabšanju razmerja med aktivnim in vzdrževanim prebivalstvom. Po bolj pesimističnih ali tudi srednje verjetnih predpostavkah bo tam okrog leta 2020 ali že prej prišlo do pospešenega upadanja skupnega števila prebivalstva. Upadalo bo tudi število delovno sposobnega prebivalstva, najkasneje okrog leta 2020 pa tudi število delovno aktivnih, razen v primeru selitvenega prirasta, ki bi v povprečju presegal številko 13.500 letno. Tako visok selitveni prirast pa je vprašljiv z vidika možnih političnih ali kulturno-identifikacijskih problemov, ki bi jih povzročil, saj bi pomenil, da bi se delež priseljenega prebivalstva do leta 2050 povečal na najmanj tretjino vsega prebivalstva. Po drugi strani bi tak selitveni prirast lahko bistveno povečal število rojstev in skupno število prebivalstva, ne bi pa mogel preprečiti slabšanja razmerja med delovno sposobnim in starim prebivalstvom oziroma med delovno aktivnim prebivalstvom in številom upokojencev. Možnosti za povečano število rojstev v Sloveniji so omejene. Zaradi zmanjševanja števila rojstev v preteklih 25 letih se bo število žensk v rodni dobi v bodoče zmanjševalo, zato bo tudi v primeru povečanega celotnega koeficienta rodnosti (kar je glede na sedanje hitro povečevanje rodnosti žensk, starejših od 27 let, realna predpostavka) imelo število rojstev tendenco zniževanja, razen v primeru visokega ali zelo visokega selitvenega prirasta in hkrati visokega povečanja koeficienta rodnosti.

Ključne besede: prebivalstvo, demografski razvoj, rodnost, umrljivost, selitve, selitveni prirast, projekcija, koeficienti socialno-ekonomskega statusa, prebivalstvo v izobraževanju, delovno aktivni, brezposelni, upokojenci, izobrazbena sestava prebivalstva, staranje prebivalstva, fiskalna vzdržnost, javni izdatki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, javni izdatki za zdravstvo, Strategija razvoja Slovenije

Summary

Demographic analyses and population projections for Slovenia and other European countries have for a longer period been pointing to the problem of the population's ageing. This phenomenon is being caused by longer life expectancy on one hand and on the other by declining birth rates, which are below the levels that would ensure the sustaining of generations in most European countries. The size of young populations is shrinking while old populations are growing at an accelerated pace. The working-age population (aged 15-64, according to the statistical convention) is currently still preserving its present level, yet it will begin to decline rapidly in 5-10 years' time as the large generations born after the World War II move into the old population group. For quite a while these demographic trends in Europe have caused concern due to their impacts on public finance, particularly the financing of pensions, health care and long-term care of the growing number of old people on one hand, and on the size of the working-age population and the related economic growth potential on the other. Population projections are one of the key elements of analysing the problem of future ageing population and they have thus become the basis of analyses and projections of its long-term macroeconomic and fiscal sustainability.

The primary aim of our analyses and projections is to highlight the dilemmas over the ranges of different assumptions that determine the basic trend and the possible ranges of Slovenia's future population development and its socio-economic components. Demographic analyses and projections are a vital part of the Institute of Macroeconomic Analysis and Development (IMAD)'s main activity since the monitoring, analysing and forecasting of economic trends (one of the IMAD's core tasks) cannot be performed without analyses and projections of demographic phenomena which constitute both the condition and the aim of economic development. To this end, the IMAD often has to develop methodological tools that allow more detailed analytical research and the coherent projecting of individual demographic categories and phenomena. Some results of the past experience and methodological endeavours in this area were already presented in previous years within the IMAD's Working Papers series. The projections presented in this working paper, which have also been intended to be used in quantifying scenarios for the Strategy of Slovenia's Development, include a population projection and the results of projections for socio-economic categories and the population's education structure, with special emphasis being placed on the active population as one of the key factors of economic development.

We first present an analysis of the possible development directions of individual components of demographic growth (birth rate, death rate and migration rates) and their different combinations, which was used as the basis for selecting and justifying assumptions underlying the new population projections. We present the analysis of projection variants up until 2050 based on population data for Slovenia recorded on 31 December 2003 and the new complete life tables for 2000-2002. The assumptions of these projections do not differ substantially from the assumptions used by the Eurostat in its demographic projections for Slovenia or from the assumptions agreed within a wider working group dealing with issues concerning the population's ageing in Slovenia. Further, we analyse the impact of different combinations of projection assumptions on the age-based socio-economic breakdown of the population; within the latter particularly on the size of the active and retired population. We also present the results of the basic projection of individual socio-economic categories of the population and assumptions and results of the projection of people in education and the population's education structure. Finally, we analyse

the sustainability of public finances in the context of population ageing.

Regardless of the different assumptions used in these and several other demographic projections for Slovenia, their main results are essentially the same, as are those obtained elsewhere in Europe: the ageing of populations, i.e. an increase in the number and share of populations aged over 65 and particularly of those aged over 80, and a concurrent decline in the number of children and a deterioration in the dependency ratios. According to the more pessimistic assumptions or even those of a medium likelihood, the overall population numbers will start to drop sharply around 2020 or earlier. The number of the population of working age will fall as well, as will the number of people in employment (by 2020 at the latest), except in the event of net migration exceeding the average annual level of 13,500. However, such a high level of net migration is questionable in terms of the potential political or cultural and identity problems that it could bring about since it would require an increase in the share of immigrants to at least one-third of the total population. On the other hand, such high net migration could substantially raise the number of births and the total number of the population, while it would not be able to prevent the deterioration in the ratio between the working-age and old population, or between the active and retired population. The possibilities of an increase in the number of births in Slovenia are limited. Due to the decline in the number of births seen over the past 25 years, the number of women of childbearing age will also fall in the future. Therefore, even if the overall birth rate coefficient increases (which is a plausible assumption considering the present rapid increase in the fertility of women aged over 27) the number of births will record a downward tendency, except in the event of strong or robust net migration coupled with a high increase in the birth rate coefficient.

Key words: population, demographic development, birth rate, death rate, migration, net migration, projection, coefficients of socio-economic status, people in education, people in employment, unemployed people, retired people, education structure of the population, ageing population, fiscal sustainability, public expenditure on pension and disability insurance, public expenditure on health care, Strategy of Slovenia's Development.

Uvod

Demografske analize in projekcije so ena od pomembnih komponent nosilne dejavnosti Urada za makroekonomske analize in razvoj (UMAR). Ena osnovnih funkcij UMAR je spremljanje, analiziranje in napovedovanje gospodarskih gibanj, katerih rezultat so makroekonomske analize in napovedi, ki so podlaga za pripravo državnega proračuna in ena od podlag pri oblikovanju drugih vladnih politik ter pripravi temeljnih vladnih strateških dokumentov. Namenjene so tudi širši javnosti, zlasti gospodarstvu, kot ena od informacij, potrebnih pri oblikovanju lastnih pričakovanj in ravnanj, hkrati so tudi podlaga za dogovarjanje socialnih partnerjev. Makroekonomskih pojavov pa ne moremo obravnavati brez analize in projekcij demografskih pojavov, ki so hkrati pogoj in cilj gospodarskega razvoja. V ta namen na UMAR raziskujemo in projeciramo posamezne kategorije prebivalstva bodisi kot nosilca temeljnih gospodarskih faktorjev: delovne sile, znanja in podjetništva bodisi kot nosilca potreb in učinkovitega povpraševanja ali kot vzrok za intervencije države, kadar gospodarski razvoj sam po sebi ne zagotavlja doseganja ciljev širšega socialnega in človekovega razvoja. Često moramo na UMAR ob tem razvijati tudi metodološka orodja, ki nam omogočajo podrobnejše analitično raziskovanje in koherentnost projeciranja posameznih demografskih kategorij in pojavov.

Na UMAR izvajamo več tekočih nalog, katerih sestavni del so tudi scenariji demografskega razvoja za naslednje srednjeročno ali dolgoročno obdobje. Ena je bil projekt Strategije razvoja Slovenije (SRS), za katerega so bili pripravljene osnovni in nekaj alternativnih razvojnih scenarijev, podprtih z logičnimi in strokovno konzistentnimi kvantitativnimi projekcijami. Vsebinsko jedro projekcij so tvorile projekcije rasti BDP in demografske projekcije, znotraj teh še zlasti projekcije posameznih socialno-ekonomskih in izobrazbenih kategorij prebivalstva. Druga je koordinacija različnih dolgoročnih projekcij s projekcijami, ki se pripravljajo in koordinirajo na ravni EU. Morda najpomembnejša je koordinacija v okviru delovne skupine za staranje prebivalstva pri komiteju za ekonomsko politiko, kjer gre za uskladitev projekcij gospodarske rasti in vzdržnosti javnih financ s projekcijami prebivalstva in njegovih kontingentov, zlasti delovne sile in upokojencev¹.

Da bi lahko zadostili tem nalogam, smo morali razviti nova metodološka orodja, ki nam zagotavljajo konzistentnost projekcij različnih kategorij prebivalstva. V okviru delovnih zvezkov UMAR smo že predstavili nekatere rezultate dosedanjih izkušenj in metodoloških naporov na področju demografskih analiz in projekcij. Leta 1995² smo objavili Oceno demografskih računov Slovenije za obdobje 1981–1994, katere osnovni namen je bil povezati različne demografske in socialnodemografske podatke iz različnih virov v konzistenten model socialnodemografskih računov. Z njegovo pomočjo smo lahko ocenili tudi dimenzijo nekaterih socialnodemografskih

¹ Vpliv demografskih sprememb, ki povzročajo staranje prebivalstva, na javne finance že nekaj časa povzroča zaskrbljenosti in angažiranje v večini držav OECD, kar je v nekaterih državah že privedlo do določenih reform na področju socialne politike. Na ravni Evropske unije je bila leta 1999 ustanovljena posebna delovna skupina za staranje pri odboru za ekonomsko politiko (Working Group on Ageing of the Economic Policy Committee) z nalogo, da uskladi metodološke predpostavke za pripravo in ažuriranje dolgoročnih projekcij vzdržnosti javnih financ glede na predvidene povečane javne izdatke v zvezi s staranjem prebivalstva po posameznih državah članicah. Poleg metodološko že dokaj usklajenih projekcij javnih izdatkov za pokojnine, zdravstveno varstvo in oskrbo starejših delovna skupina obravnava tudi vzporedne projekcije javnih izdatkov za izobraževanje in brezposelnost ter po drugi strani oceno vpliva staranja prebivalstva na bodoče vire javnih financ. Namen njihovega dela je pridobiti orodje za simuliranje vplivov različnih možnih reformnih ukrepov na področju socialnih politik, ki zadevajo staranje prebivalstva, ob različnih možnih variantah razvoja prebivalstva in gospodarske rasti. Dosedanje ugotovitve skupine so, da so obstoječi demografski trendi staranja prebivalstva dominantni, vplivi možnih variant v predpostavkah demografskih in gospodarskih parametrov modela projekcij pa relativno majhni. Politični napor, ki bodo nujni za vzdržnost javnih financ ob staranju prebivalstva, bodo morali biti zato usmerjeni v obe smeri: v povečanje zaposlenosti in v zmanjšanje javnih izdatkov z ustreznimi reformnimi ukrepi.

² Delovni zvezek UMAR, št. 12/1995

tokov, ki so nas zanimali, a o njih ni (bilo) na voljo ustreznih statističnih podatkov. Leta 1998³ so bile objavljene Projekcije prebivalstva Slovenije za obdobje 1996–2070, v katerih smo analizirali dolgoročne posledice različnih možnih variant temeljnih komponent demografskega razvoja, tj. smrtnosti, rodnosti in selitev, na število in starostno sestavo prebivalstva. Leta 2001⁴ pa smo predstavili lastni metodologiji ocenjevanja in projekcije izobrazbenih tokov ter projekcije izobrazbene sestave prebivalstva z rezultati projekcije za obdobje 2000–2015. V pričujočem delovnem zvezku predstavljamo še posebno metodo ocenjevanja in projekcije starostno-spolno specifičnih koeficientov socialno-ekonomskega statusa prebivalstva, ki smo jo razvili, da bi zagotovili konzistentnost projekcije posameznih socialno-ekonomskih kategorij med seboj in s starostno sestavo prebivalstva.

Vsebinsko pričujočega delovnega zvezka smo razdelili na 4 poglavja. V prvem utemeljujemo predpostavke za novelirano projekcijo prebivalstva, predstavljamo njene rezultate kot osnovo za izračun projekcij posameznih socialno-ekonomskih kategorij, ter nakazujemo osnovne probleme demografskega razvoja do leta 2050. V drugem poglavju predstavljamo metodologijo ocenjevanja starostno-spolno specifičnih koeficientov socialno-ekonomskega statusa prebivalstva na osnovi razpoložljivih statističnih podatkov ter utemeljujemo predpostavke za projekcijo teh koeficientov. Predstavljamo tudi rezultate osnovne projekcije posameznih socialno-ekonomskih kategorij prebivalstva. V tretjem poglavju na kratko predstavljamo že razvito metodologijo za projekciji izobrazbenih tokov in izobrazbene sestave prebivalstva oziroma delovno aktivnega prebivalstva, utemeljujemo predpostavke ter predstavljamo rezultate teh projekcij. V četrtem poglavju dodajamo še hitro oceno finančne vzdržnosti staranja prebivalstva kot sintezo projekcij prebivalstva in njegove socialno-ekonomske sestave.

Rezultati projekcij, objavljeni v tem delovnem zvezku, so še vedno delovnega značaja. Namen pričujočega delovnega zvezka je predvsem predstavitev dilem okrog razponov različnih predpostavk, ki določajo osnovno tendenco in možne razpone demografskega razvoja in njegovih socialno-ekonomskih komponent. Vzporeden namen pa je tudi dokumentiranje uporabljenih metodologij, zato imajo nekateri odseki tega delovnega zvezka precej tehničen značaj. Konkretni rezultati projekcij so bili namenjeni predvsem koncipiranju razvojnih scenarijev SRS na srednjeročni ravni in preverjanju javno-finančne vzdržnosti staranja prebivalstva na dolgoročni ravni, ne pomenijo pa uradnih projekcij za te namene. Lahko se zgodi, da bodo za končne projekcije, ki bodo predstavljene v scenarijih Strategije razvoja Slovenije ali v uradnih poročilih o javno-finančni vzdržnosti staranja prebivalstva v Sloveniji, izbrane drugačne predpostavke ali izbrane druge projekcije, ki se bodo razlikovale od projekcij, predstavljenih v tem delovnem zvezku.

³ Delovni zvezek UMAR, št. 2/1998

⁴ Delovni zvezek UMAR, št. 3/2001

1. Novelacija projekcije prebivalstva

1.1. Razlogi za novo projekcijo prebivalstva

Na UMAR smo nenehno v situaciji, ko moramo analizirati različne socialne in ekonomske kategorije prebivalstva, ocenjevati njihov bodoči razvoj ter analizirati vplive različnih ukrepov različnih politik države na socialnem in ekonomskem področju, ki so povezani z razvojem prebivalstva. Zato potrebujemo možnost lastnih projekcij prebivalstva oziroma možnost fleksibilne analize različnih variant demografskega razvoja. V ta namen razvijamo tudi lasten model projekcij prebivalstva, ki nam omogoča sprotno analizo predpostavk o dinamiki in strukturnih značilnostih posameznih komponent demografskih projekcij in njihovo prilagajanje različnim zahtevam.

Primerjava dejanskega razvoja prebivalstva Slovenije po letu 1996 s predpostavkami, ki smo jih upoštevali pri naših projekcijah leta 1997⁵, je pokazala, da se je umrljivost upočasnjevala hitreje, kot smo predvideli v takratnih projekcijah, koeficient rodnosti je še naprej upadal (takrat smo predpostavljali bodisi stagnacijo na ravni okrog 1,3 bodisi počasno okrevanje proti ravni 1,6 ali celo 1,9), le selitveni prirast se je gibal okrog takrat predpostavljene srednje variante, tj. nekaj čez 2.000 oseb letno. Zaradi hitrejšega podaljševanja pričakovanega trajanja življenja, trdovratno nižje rodnosti in tendence rasti selitvenega prirasta moramo izbrati novo referenčno projekcijo prebivalstva, oprto na novo analizo različnih mejnih variant razvoja posameznih demografskih komponent, na nove popolne tablice umrljivosti, ki so bile izdelane za obdobje 2000–2002, ter na nekatere že dogovorjene predpostavke projekcij⁶ oziroma predpostavke, ki jih v svojih projekcijah prebivalstva za Slovenijo predvideva Eurostat⁷.

V nadaljevanju predstavljamo krajšo analizo nedavnega demografskega razvoja v Sloveniji (v primerjavi z EU) ter možnih smeri bodočega razvoja posameznih komponent demografskega razvoja in njihovih različnih kombinacij, ki bi nam služila kot osnova za izbiro oziroma utemeljitev predpostavk za našo novo projekcijo prebivalstva.

1.2. Osnovne značilnosti nedavnega demografskega razvoja v Sloveniji

V Sloveniji sta se v preteklem desetletju dolgoročno trenda upadanja rodnosti in upočasnjevanja umrljivosti – na katera so vplivali predvsem razvoj medicine ter

*Lastni model
projekcij
prebivalstva*

*Zastarelost
projekcij iz leta
1997*

*Nove tablice
umrljivosti in
nove
predpostavke*

*Negativni
naravni prirast*

⁵ Glej Kraigher (1998).

⁶ V Sloveniji deluje ad hoc delovna skupina, sestavljena iz predstavnikov UMAR, Ministrstva za finance, SURS, ZPIZ in Inštituta za ekonomska raziskovanja (IER) kot izvajalca modelskih projekcij, ki se ukvarja z bodočimi socialnimi in javnofinančnimi problemi staranja prebivalstva. Delovna skupina je do sedaj kot delovno varianto upoštevala projekcijo prebivalstva, ki jo je v delovni skupini na osnovi dogovorjenih predpostavk pripravil dr. Jože Sambdt z Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani.

⁷ Tudi Eurostat ugotavlja, da se dejanski demografski razvoj v članicah EU zlasti glede umrljivosti bistveno razlikuje od razvoja, predvidenega v njegovih zadnjih projekcijah iz leta 1999. Iz tega razloga in zaradi upoštevanja desetih novih članic ter novih kandidatki za članstvo v EU je Eurostat v sodelovanju s statističnimi uradi posameznih držav pripravil nove projekcije prebivalstva do leta 2050 za vseh 25 držav članic, Romunijo in Bolgarijo kot kandidatki ter EU-25 kot celoto. Projekcije prebivalstva so pomemben element dolgoročnih makroekonomskih in fiskalnih projekcij ter analiz socialne in finančne vzdržnosti staranja prebivalstva, ki postaja problem v vseh članicah EU. Projekcije vsebujejo osnovno (basic) ter dve mejni varianti (nizko in visoko). Objavljene so bile aprila 2005. SURS pa je 16.6.2005 na svojih spletnih straneh objavil osnovno (basic) varianto teh projekcij za Slovenijo. V Dodatku tega delovnega zvezka je predstavljena primerjava predpostavk in osnovnih rezultatov med to projekcijo in osnovno varianto projekcij, ki jih je avtor pripravil za ta delovni zvezek.

**Naraščajoči
selitveni prirast**

kulturnih in higienskih navad – križala s temeljitimi spremembami na področju gospodarskih in političnih življenjskih pogojev. Te so še pospešile upadanje rodnosti, ki se je že v začetku 80-tih let znižala pod raven, ki bi še zagotavljala enostavno obnavljanje generacij, in najprej zavrle, po obnovi gospodarske rasti v drugi polovici preteklega desetletja pa ponovno pospešile proces upočasnjevanja umrljivosti. Ob upočasnjeni umrljivosti je bilo v drugi polovici devetdesetih let število rojstev že manjše od števila umrlih, tako da je naravni prirast, ki se je zmanjševal že od leta 1979 dalje, postal negativen.

Gospodarske in politične spremembe v prejšnjem desetletju pa so bile vzrok večjih nihanj v selitvah med Slovenijo in tujino. Slovenija je bila v prvi polovici 20. stoletja pretežno izselitvena regija in šele od konca petdesetih let dalje je število priseljenih začelo počasi presegati število odseljenih. Največji selitveni prirast (večinoma je šlo za selitve z drugimi območji nekdanje SFRJ) je bil v sedemdesetih in v začetku osemdesetih let – okrog 5 tisoč. Nato je upadel na okrog 3.000, leta 1991 pa je bil zaradi takratnih političnih in ekonomskih razmer zopet negativen. Po uradni statistični evidenci je bil negativen le dve leti. Od leta 1993 število priselitev v povprečju zopet presega število odselitev. Selitveni prirast je bil nižji kot v osemdesetih letih (okrog 2.000), predvsem zaradi slabih možnosti za zaposlovanje in visoke domače brezposelnosti.

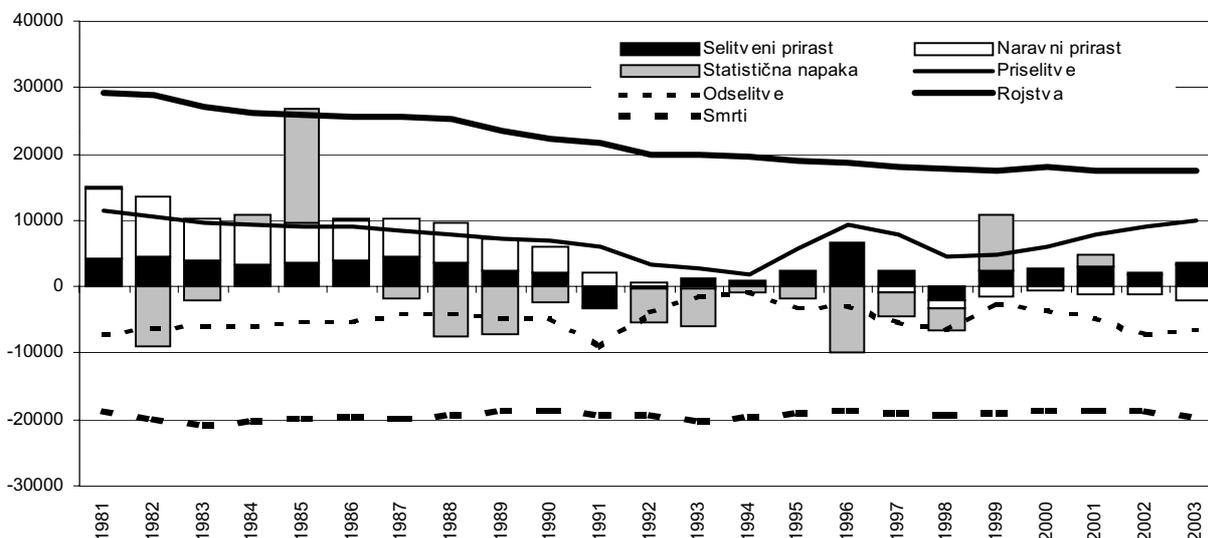
**Nespremenjeno
število
prebivalcev**

Kljub temu da je bil naravni prirast pozitiven (z izjemo leta 1993) še vse do leta 1997, od leta 1993 dalje (z izjemo leta 1998) pa je bil pozitiven tudi selitveni prirast, se je število prebivalcev po podatkih registra prebivalstva vse do leta 1998 zmanjševalo, kar kaže na to, da uradna statistika prebivalstva in statistika selitev medsebojno metodološko nista usklajeni. Število prebivalcev, ki je naraščalo že vse povojno obdobje, je po podatkih registra prebivalstva leta 1991 že preseglo 2 milijona. Do leta 1998 se je zmanjšalo na dobrih 1.982 tisoč, od takrat dalje pa ponovno počasi narašča, vendar je še vedno manjše, kot je bilo leta 1990.

**Staranje
prebivalstva**

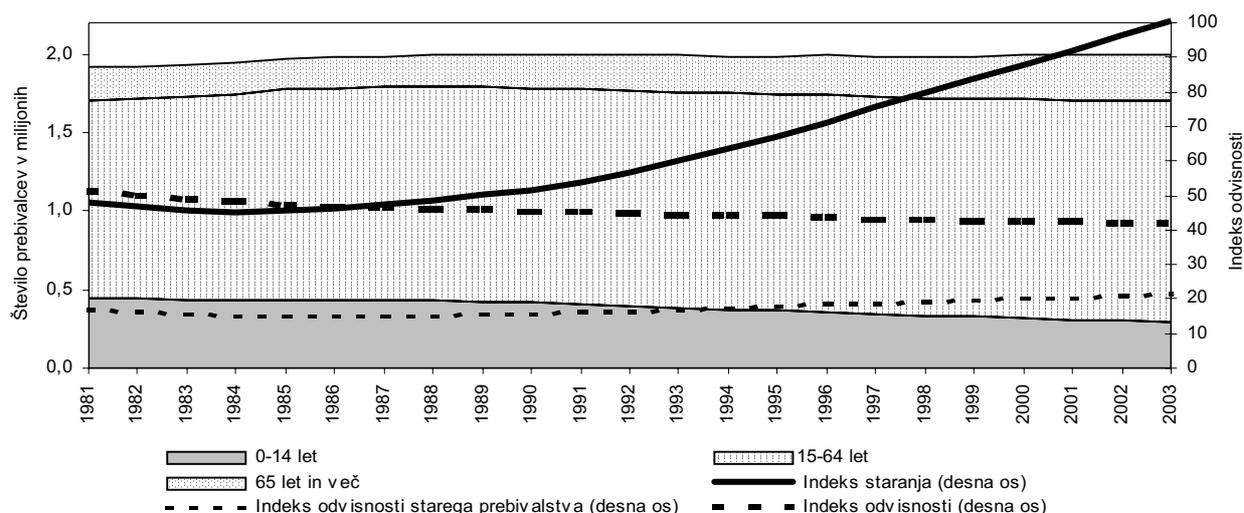
Z upadanjem števila rojstev in z upočasnjevanjem umrljivosti se počasi spreminja tudi starostna sestava prebivalstva. Zmanjšuje se delež otrok, povečujeta pa deleža delovno sposobnega in starega prebivalstva. Delež otrok v starosti 0–14 let se je s 23 % leta 1981 zmanjšal do leta 2003 že na manj kot 15 %, medtem ko se je delež delovno sposobnega prebivalstva (v starosti 15–64 let) povečal s 66 % na 70,4 %.

Slika 1: Komponente rasti števila prebivalcev Slovenije, 1981–2002

Vir podatkov: SURS.

Slika 2: Starostna sestava prebivalstva Slovenije, 1981–2003

Vir podatkov: SURS.

Delež prebivalstva v starosti 65 let in več je v osemdesetih letih stagniral na ravni okrog 10 %, od leta 1987 dalje pa se stalno počasi povečuje in je leta 2003 dosegel že 14,9 %.

Pomembni sintetični kazalci starostne sestave prebivalstva so tudi indeks staranja, indeks odvisnosti ter indeks odvisnosti starega prebivalstva. Indeks staranja, to je razmerje med starim (65 let in več) in mladim (0–14 let) prebivalstvom, se je v Sloveniji v zadnjih dvajsetih letih več kot podvojil in že presega 100, kar pomeni, da je število prebivalcev v starosti 65 let in več že višje od števila otrok. Po drugi strani se je indeks odvisnosti (tj. razmerje med vsoto starega in mladega prebivalstva in delovno sposobnim prebivalstvom) v zadnjih dvajsetih letih zaradi upadanja števila otrok in povečevanja delovno sposobnega prebivalstva znižal (s 51,6 % leta 1981 na 42,1 % leta 2003). Ker se je obseg delovno sposobnega prebivalstva povečeval, obseg starega prebivalstva pa stagniral, se je v prvi polovici osemdesetih let zniževal tudi indeks odvisnosti starega prebivalstva (do ravni 14,9 leta 1987). Od leta 1988 dalje se ta indeks (ki je razmerje med starim in delovno sposobnim prebivalstvom) stalno in do sedaj še počasi zvišuje. Leta 2001 je presegel 20, leta 2003 pa dosegel 21,2, kar pa je še vedno manj kot v povprečju v EU-15⁸.

1.3. Analiza osnovnih komponent dosedanjega in možnih smeri bodočega demografskega razvoja v Sloveniji

Na demografsko rast in starostno sestavo prebivalstva vplivajo tri osnovne komponente: rodnost, umrljivost in selitve. Njihov razvoj je običajno dolgoročnejshe narave, odvisen od kulturnih, tehnoloških, gospodarskih in političnih pogojev, ki določajo življenjske navade in možnosti posameznih prebivalstev. Zato nam poznavanje dejstev in analiza vzrokov preteklega razvoja teh treh osnovnih komponent demografske rasti omogočata tudi oblikovanje predpostavk o njihovem

*Indeks staranja**Indeks odvisnosti**Indeks odvisnosti starega prebivalstva**Tri osnovne komponente demografske rasti*

⁸ Zaradi v povprečju nižjih stopenj umrljivosti in zato daljšega pričakovanega trajanja življenja je delež starega prebivalstva v starih članicah EU višji kot v Sloveniji. Zadnji razpoložljivi podatki za povprečje EU-15 v podatkovni bazi New Cronos so na voljo za leto 1994, ko je bil indeks odvisnosti starega prebivalstva 22,8, indeks odvisnosti 49,3, indeks staranja pa 86,3. Primerljivi indeksi za Slovenijo so bili takrat: 17,2, 44,3 in 63,3. Crujnsen et al. (2002) navajajo v tabeli na str. 35, da sta bila indeksa odvisnosti starega prebivalstva v letu 1999 za EU-15: 23,97, za EU-27: 22,89 in za Slovenijo 19,45 (izračunan iz podatkov SURS o prebivalstvu Slovenije na dan, 30. 6. 1999, je bil 19,61).

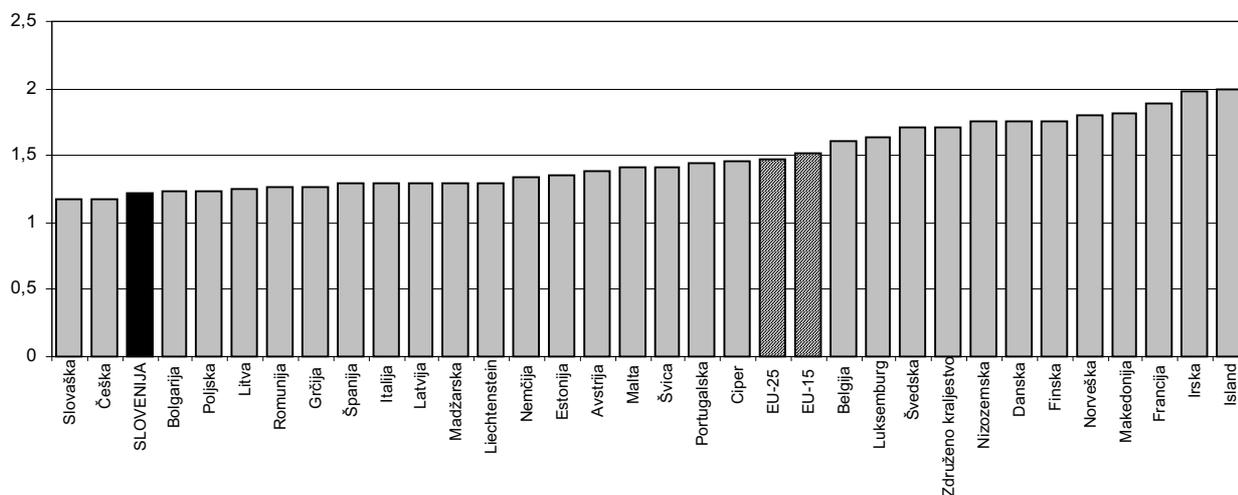
**Rodnost je
prenizka za
obnavljanje
prebivalstva**

bodočem razvoju in s tem oceno ali projekcijo bodočega števila in starostne sestave prebivalstva.

1.3.1. Rodnost

Rodnost ima v Sloveniji tendenco zniževanja že več kot 100 let, z različnimi nihanji in različnimi hitrostmi upadanja, vendar je šele v obdobju po letu 1980 padla pod raven, ki še zagotavlja enostavno obnavljanje generacij. Za to obdobje je značilno nepretrgano upadanje celotnega koeficienta rodnosti, ki se je do sedaj prekinilo le leta 2000. V letih 1999, 2001 in 2002 je imel do sedaj najnižjo vrednost – 1,21 otroka na žensko v rodni dobi, kar uvršča Slovenijo med države z najnižjimi stopnjami rodnosti v Evropi. Razlogi za nizko rodnost v Sloveniji v zadnjih petnajstih letih so delno ekonomske narave (omejene možnosti zaposlitve in zato še vedno visoka brezposelnost mladih, pomanjkanje stanovanj ter manjše zaposlitvene možnosti žensk, če je pričakovati, da bodo morale še roditi), delno pa gre za demografski proces, ki je bil značilen za vse razvite države, in je posledica visoke vključenosti žensk v izobraževalni sistem. (Tudi v Sloveniji obiskuje srednje šole že skoraj celotna generacija deklet, redno študira pa že več kot polovica generacije. Med srednješolci in študenti je tako že več kot polovica žensk.) Mlade družine in ženske se odločajo za rojstva v kasnejših letih in za manj otrok.

Slika 3: Koeficient rodnosti v nekaterih evropskih državah, 2003

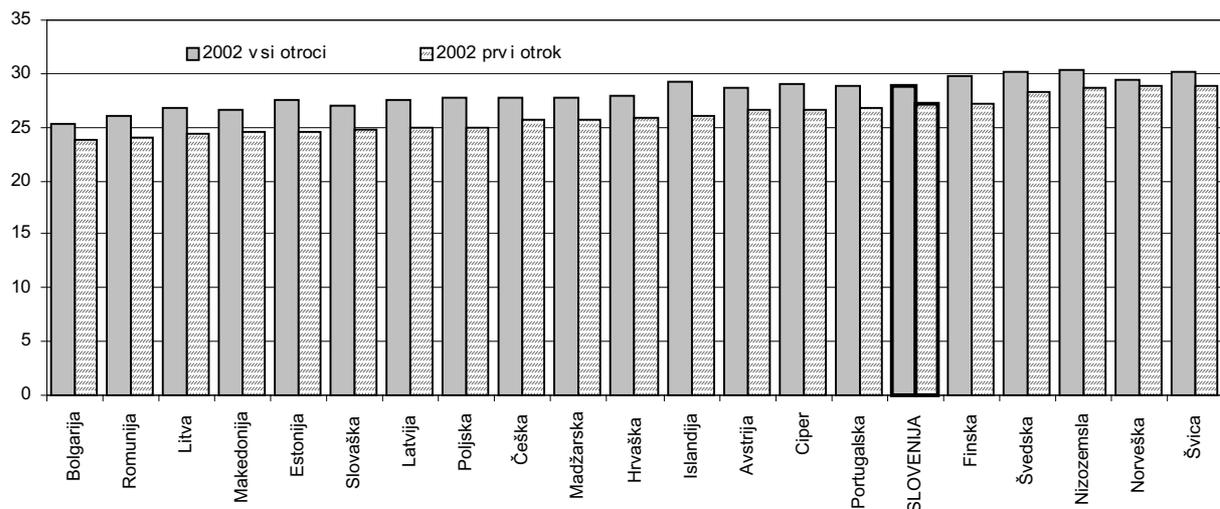

Vir podatkov: Eurostat, New Cronos Data Base.

**Tudi v drugih
članicah EU je
rodnost nizka**

Tudi v drugih evropskih državah je rodnost prenizka za enostavno obnavljanje generacij in v nekaterih še vedno upada. Razlogi so tudi v razvitih državah še vedno delno tranzicijske narave (ko ženske zaradi šolanja in začetne poklicne kariere odlagajo rojstvo otrok v kasnejša leta), v manj razvitih pa predvsem ekonomske (naraščajoči stroški vzdrževanja in šolanja otrok, perspektive na trgu dela ipd.). Tako lahko države, kjer proces odlaganja rojstev še ni končan, računajo na ponoven dvig rodnosti, na kar lahko še dodatno vplivajo stabilne ekonomske razmere ali ustrezna politika države na področju družinskega varstva in financiranja izobraževanja. Delno pa so razlogi za prenizko rodnost v nezadostnem prilagajanju institucionalnih in socio-kulturnih faktorjev dejstvu poznega rojevanja otrok. V državah, kjer so se temu dejstvu prilagodili tako trg dela, družinska politika, otroško varstvo ipd. (to so predvsem skandinavske države in Francija), se celotni koeficient rodnosti ponovno

Slika 4: Povprečna starost žensk ob rojstvu otroka v nekaterih evropskih državah, 2002

Vir podatkov: Eurostat, New Cronos Data Base.

popravlja in stabilizira na ravni okrog 1,8 otroka. Iz vseh teh razlogov se tudi povprečni koeficient rodnosti v EU-15 od leta 1995 dalje (ko je dosegel do sedaj najnižjo vrednost 1,42) zvišuje. Eurostat za leto 2003 ocenjuje, da je bil 1,52, v EU-25 pa 1,48. Kar v 9 državah članicah oziroma takratnih pristopnicah je bil nižji od 1,3 (nižji kot v Sloveniji le še na Češkem in Slovaškem) in le v petih državah višji od 1,7 (najvišji v Franciji: 1,89 in na Irskem: 1,98).

Povprečna starost žensk ob rojstvu otroka v Sloveniji se je v zadnjih dvajsetih letih povečala od 25,5 na 28,8 let, povprečna starost žensk ob rojstvu prvega otroka pa od 23,0 na 27,2 let. Specifične mere rodnosti žensk do 25. leta starosti se pospešeno znižujejo, mere rodnosti od 30. leta dalje pa pospešeno zvišujejo (glej zadnja dva stolpca v tabeli 1). Povprečna starost žensk ob rojstvu otroka je v Sloveniji še vedno nižja kot v večini starih članic EU. V EU-15 se je v zadnjih dvajsetih letih v povprečju povečala za dve leti (na 29,4 leta 2002). Najvišja je na Irskem in Nizozemskem (30,6 oziroma 30,4 leta), najvišja povprečna starost žensk ob rojstvu prvega otroka pa v Luksemburgu in na Nizozemskem (28,8 oziroma 28,7 let).

Glede na odlaganje rojstev v preteklih letih in zato pospešeno rast rodnosti žensk v starosti nad 30 let, glede na izkušnje iz drugih držav (npr. Italije in Španije, kjer je

Povprečna starost žensk ob rojstvu otroka se viša

Tabela 1: Primerjava starostno specifičnih stopenj rodnosti v Sloveniji v letih 1981, 1991 in 2001 ter v EU-15 in na Nizozemskem leta 2001

Starost žensk	Stopnja rodnosti v starostni skupini*					Indeks: Slovenija 2001 = 100				Povprečni letni koeficient dinamike	
	SI 1981	SI 1991	SI 2001	EU-15 2001	NL 2001	SI 1981	SI 1991	EU-15 2001	NL 2001	SI 1981–2001	SI 1991–2001
14	0,6	0,3	0,1	0,0	0,0	600,0	300,0	0,0	0,0	0,914	0,896
15–19	264,6	105,9	32,2	52,9	29,4	821,7	328,9	164,3	91,3	0,900	0,888
20–24	873,5	558,1	257,0	237,8	182,2	339,9	217,2	92,5	70,9	0,941	0,925
25–29	582,4	474,6	490,6	456,5	500,2	118,7	96,7	93,0	102,0	0,991	1,003
30–34	259,0	199,7	318,6	476,6	664,9	81,3	62,7	149,6	208,7	1,010	1,048
35–39	94,5	67,5	97,8	217,6	288,1	96,6	69,0	222,5	294,6	1,002	1,038
40–44	28,5	15,5	14,6	42,6	43,0	195,2	106,2	291,6	294,5	0,967	0,994
45–49	1,5	0,5	0,5	2,3	1,7	299,4	99,8	459,1	331,3	0,947	1,000

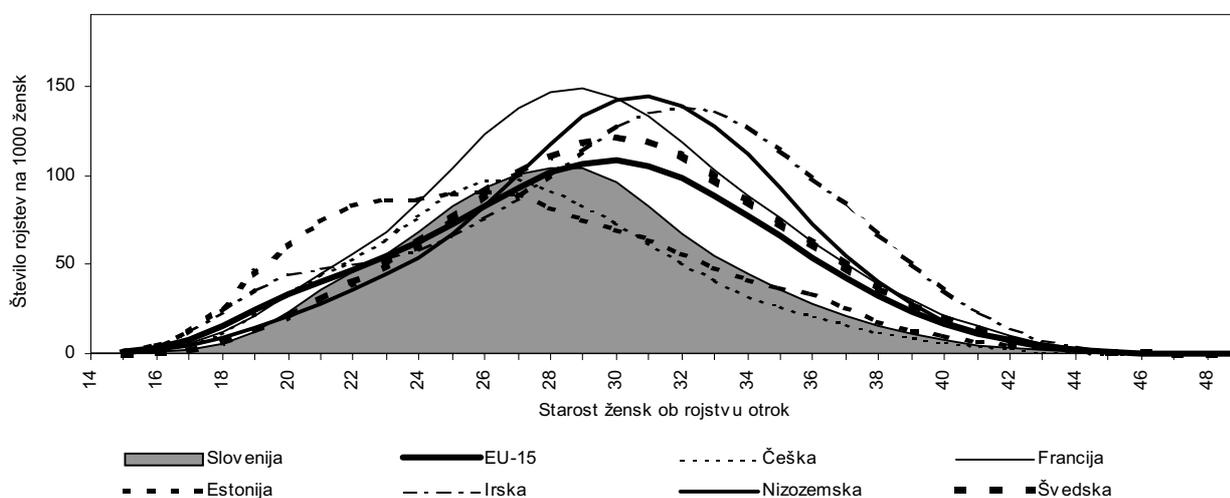
Vir: SURS, Eurostat in avtorjevi preračuni.

Opomba: *število rojenih na 1000 žensk v starostni skupini

**Povečana
rodnost žensk,
starejših od 30
let, bi lahko
zvišala celotni
koeficient
rodnosti**

bila v devetdesetih letih rodnost nižja kot v Sloveniji, sedaj pa se ponovno popravlja) ter glede na to, da je povprečna starost žensk ob rojstvu otroka v Sloveniji še vedno nižja kot v razvitejših državah EU, lahko pričakujemo, da se bo celotni koeficient rodnosti v bodoče ponovno povečal⁹. Kako visok bo, pa bo odvisno od tega, do kakšne meje se bo povečevala rodnost žensk v starosti nad 30 let oziroma po drugi strani upadala rodnost v mlajši starosti. To pa je odvisno tudi od tendenc generacijskega koeficienta rodnosti (celotnega števila otrok, ki jih rodijo ženske neke generacije v svoji življenjski dobi; analiza tega koeficienta žal presega okvire naše naloge). Kot je razvidno iz tabele 1, so slovenske stopnje rodnosti žensk nad 30. letom starosti še precej nižje od povprečja EU-15 ali Nizozemske, ki ima eno najvišjih stopenj rodnosti v tej starosti, medtem ko je rodnost mlajših žensk v Sloveniji že skoraj na ravni razvitih držav.

Slika 5: Distribucija starostno specifičnih koeficientov rodnosti žensk v nekaterih evropskih državah, 2001

Vir podatkov: SURS in Eurostat, New Cronos Data Base.

**Frekvenčna
distribucija
rodnosti se
premika v desno
in sploščuje**

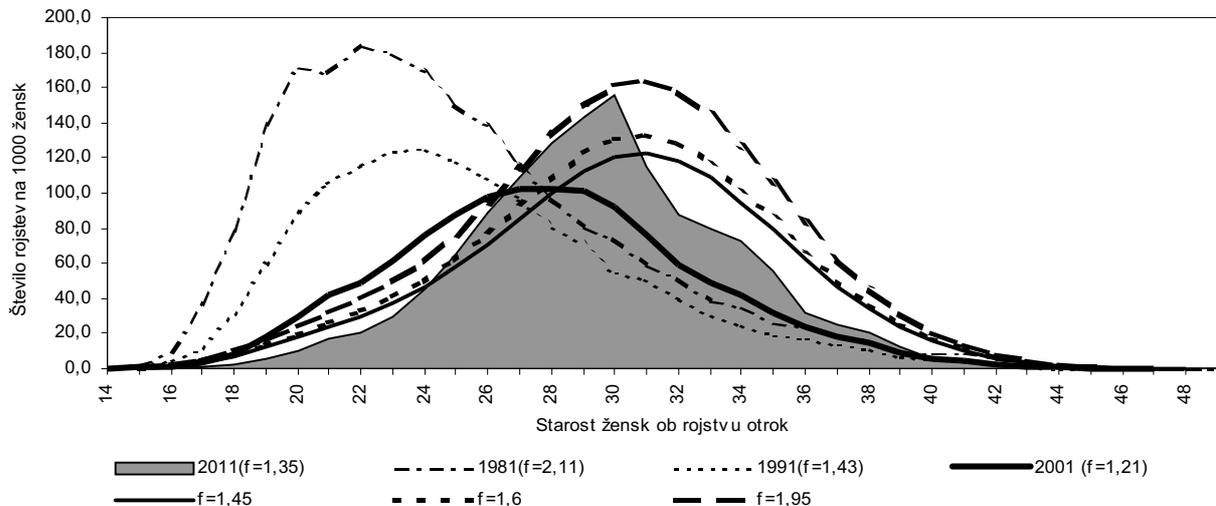
Iz tabele 1 in slike 6 je razvidno, kako se frekvenčna distribucija rodnosti glede na starost žensk premika proti starejšim starostnim skupinam in postaja hkrati bolj simetrična. Leta 1981 se je v Sloveniji največ otrok rodilo ženskam v starosti 22 let, in sicer 184 na tisoč žensk v tej starosti. Do leta 1991 se je rodnost znižala v vseh starostnih skupinah žensk, najbolj pri mladih ženskah. Največ otrok se je rodilo ženskam v 24. letu starosti, in sicer 124,6 na tisoč žensk v tej starosti. Do leta 2001 se je rodnost žensk do vključno 26. leta starosti še naprej zniževala, od 27. leta starosti dalje pa pospešeno zviševala in do vključno 36. leta presegla vrednosti iz leta 1981. Frekvenčna distribucija je postala bolj sploščena. Največ otrok se je rodilo ženskam v 27. letu starosti (102,5 na tisoč žensk v tej starosti).

**Povečanje
celotnega
koeficienta
rodnosti ...**

V bodoče lahko pričakujemo, da se bo najvišja frekvenca rodnosti premaknila na 30. ali 31. leto starosti žensk, frekvenčna distribucija rojstev glede na starost žensk pa postala bolj simetrična. Glede na tendenco pospešene rasti rodnosti v starosti nad 30 let bo stopnja rodnosti v starosti 30 ali 31 let zelo verjetno višja, kot je bila leta 2001 v starosti 27 let. Podaljšanje dinamike spreminjanja starostno specifičnih stopenj rodnosti iz obdobja 1991–2001 do leta 2011 (krivulja 2011 na sliki 6) bi

⁹ Povečanje koeficientov rodnosti v Sloveniji in drugih državah članicah EU predvidevajo tudi mednarodne projekcije prebivalstva (OECD, Eurostat) za evropske države (glej Cruijnsen in Ekamper, 2004).

Slika 6: Distribucija starostno specifičnih koeficientov rodnosti žensk v Sloveniji v letih 1981, 1991 in 2001 ter variante možnega nadaljnjega razvoja glede na željeno velikost koeficienta celotne rodnosti

Vir podatkov: SURS.

najvišjo frekvenco rodnosti premaknilo na 30. leto starosti, frekvenca sama pa bi bila za 50 % višja od frekvenca z najvišjo rodnostjo leta 2001 (102,5 v 27. letu starosti). Na sliki 6 prikazujemo še tri frekvenčne distribucije, h katerim bi lahko težila rodnost v Sloveniji glede na sedanji trend in ki bi omogočile povečanje stopenj celotne rodnosti v obdobju po letu 2015 na 1,45, 1,6 in 1,95 in ki se nam zdijo primerne za našo analizo in projekcijo¹⁰. Konstruirane so tako, da je razred z najvišjo frekvenco rodnosti premaknjen na 31. leto starosti in v primerjavi s 102,5 rojstev na 1000 žensk v starosti z najvišjo rodnostjo (27. letu) leta 2001 povečan za 20, 30 ali 60 %. Vse ostale starostno specifične stopnje pa so nato izračunane v relativnem razmerju frekvenčne distribucije rodnosti Nizozemske leta 2001 (glej sliko 5). Kot je razvidno s slike 6 je uporaba nizozemskih razmerij dovolj blizu distribuciji, h kateri teži sedanja dinamika spreminjanj starostno specifičnih stopenj rodnosti v Sloveniji (glej krivuljo 2011), ob pogoju, da se bo rodnost v starosti 31 let in več povečevala tudi po letu 2011. Najvišja krivulja ($f=1,95$) pa bi v obdobju po letu 2045 celo omogočala rodnost, ki bi se zaradi strukturnega učinka zelo približala ravni, ki je potrebna za enostavno obnavljanje prebivalstva ($f=2,07$).

Možno je sicer, da bo rodnost ostala nizka, tam do največ 1,4 otroka na žensko v rodni dobi (krivulji 2011 ali $f=1,45$ na sliki 6), kar bi se zgodilo, če bi se specifične mere rodnosti v starosti do 25 let znižale pod polovico sedanjih vrednosti, specifične mere rodnosti žensk v starosti nad 30 let pa ne bi bistveno preseгла dvakratne sedanje vrednosti. Najbrž ni verjetno, da bi starostno specifične stopnje ostale nespremenjene. Povečevanje rodnosti žensk v starosti 30–39 let se bo pri normalnih gospodarskih razmerah zelo verjetno dogajalo samo od sebe. Za večjo rodnost pa bi morali, poleg že uveljavljenih instrumentov družinske politike, sprejeti predvsem ustreznejše ukrepe na področjih stanovanjske politike in politike zaposlovanja žensk, ki bi lahko upočasnile ali celo zmanjšale tendenco naraščanja števila žensk brez otrok in hkrati povečale nagnjenost družin do večjega števila otrok.

... celo do ravni enostavne reprodukcije

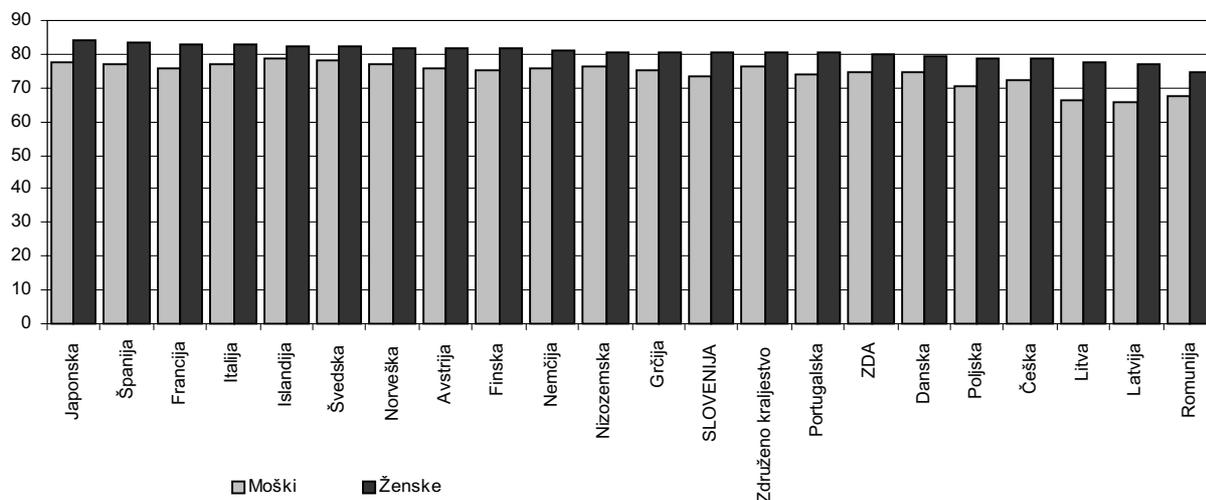
¹⁰ Podoben razpon razvoja celotnega koeficienta rodnosti za leto 2050 (1,35, 1,65 in 1,95) je bil prvotno dogovorjen tudi v slovenski delovni skupini za analiziranje posledic staranja prebivalstva. Zelo podobnega (1,3, 1,5 in 1,9) pa predvidevajo tudi variante projekcij Eurostata za Slovenijo.

Umrljivost se hitro upočasnjuje, pričakovano trajanje življenja pa podaljšuje

1.3.2. Umrljivost

V Sloveniji se tudi umrljivost upočasnjuje že vsaj 150 let. Po krajšem zastoju v prvi polovici devetdesetih let se po letu 1995 umrljivost v Sloveniji relativno hitro upočasnjuje, pričakovano trajanje življenja pa podaljšuje – in sicer hitreje, kot smo predvideli v naših projekcijah leta 1997. Do leta 2003 se je pričakovano trajanje življenja v Sloveniji pri moških podaljšalo že na 73,2 let, pri ženskah pa na 80,7 let¹¹. V zadnjih dvajsetih letih se je pri moških podaljšalo za 7 let, pri ženskah pa za 5 let in pol, razlika med pričakovanim trajanjem življenja moških in žensk pa se je zmanjšala z okrog 9 let leta 1983 na 7,5 let. Če primerjamo umrljivost v Sloveniji z umrljivostjo v drugih evropskih državah, vidimo, da je pričakovano trajanje življenja v Sloveniji nižje kot v večini držav EU-15, vendar višje kot v večini drugih novih članicah EU. Razlike od EU-15 so večje pri moških kot pri ženskah, kjer je življenjsko pričakovanje v Sloveniji že višje od ravni Portugalske, Irske in Danske. Povprečno pričakovano trajanje življenja moških v Evropski uniji (EU-25) je bilo leta 2002 (zadnji podatek) 74,8 leta (2,5 leta več kot v Sloveniji), pričakovano trajanje življenja žensk pa 81,1 leta (1,2 leta več kot v Sloveniji). Najdaljše pričakovano trajanje življenja žensk med državami članicami EU ima Španija (leta 2003 83,7 leta), sledijo ji Francija in Italija (82,9 leta) ter Švedska (82,4). Najdaljše pričakovano trajanje življenja moških med članicami EU pa imajo Švedska (77,9), Španija (77,2) in Italija (76,9 leta). V letu 2003 je najnižje pričakovano trajanje življenja tako moških kot žensk med sedanjimi članicami EU imela Latvija (65,5 oziroma 76,8 let).

Slika 7: Pričakovano trajanje življenja v nekaterih evropskih državah, ZDA in Japonski, 2003

Vir podatkov: Eurostat, New Cronos Data Base.

*Hitrejša
zniževanje
umrljivosti žensk
in otrok*

Primerjava popolnih tablic smrtnosti za obdobji 1980–1982 in 2000–2002 pokaže, da se je med tema dvema obdobjema umrljivost zmanjšala v vseh spolno-starostnih skupinah, z izjemo nekaterih najstarejših v starosti 100 let in več. Razen pri otrocih od 2. – 10. leta starosti ter pri odraslih v starosti 47–57 let se je umrljivost žensk bolj zmanjšala kot umrljivost moških. Pri obeh spolih se je najbolj (v povprečju za več kot 60 %) zmanjšala pri otrocih v starosti 0–14 let, še posebno (za 70 %) pa pri dojenčkih ženskega spola. Najmanj (v povprečju za 12,6 %) se je zmanjšala pri moških v starosti 85 let in več (glej stolpec 3 v tabeli 2). Po tablicah smrtnosti za obdobje 2000–2002 je bila umrljivost v Sloveniji večinoma še višja kot v povprečju v EU-15, zato je bilo tudi povprečno pričakovano trajanje življenja v EU-15 leta

¹¹ To je toliko, kot smo v projekcijah iz leta 1997 predvideli za leto 2010.

Tabela 2: Primerjava verjetnosti smrti po širših spolno-starostnih skupinah v Sloveniji po tablicah umrljivosti za obdobji 1980–1982 in 2000–2002 ter med Slovenijo in EU-15 v letu 2002

Spolno-starostna skupina	Izravnane verjetnosti smrti po slovenskih tablicah umrljivosti				Surove verjetnosti smrti		
	1980–1982	2000–2002	Indeks 2000–2002/1980–1982	Letni koef. zmanjš. umrljivosti	Slovenija 2002	EU-15 2002	Indeks Slovenija / EU-15
0	1	2	3	4	5	6	7
0 moški	0,0150	0,0055	36,8	0,9513	0,0048	0,0050	97,1
1–14	0,0005	0,0002	34,1	0,9476	0,0002	0,0002	112,7
15–39	0,0021	0,0014	64,7	0,9784	0,0013	0,0010	131,4
40–64	0,0141	0,0099	70,3	0,9825	0,0087	0,0066	131,4
65–84	0,0822	0,0630	76,6	0,9868	0,0497	0,0502	99,0
85+	0,3817	0,3336	87,4	0,9933	0,2158	0,2556	84,4
0 ženske	0,0133	0,0040	30,3	0,9420	0,0027	0,0040	67,3
1–14	0,0003	0,0001	36,9	0,9513	0,0001	0,0001	91,1
15–39	0,0008	0,0004	52,1	0,9679	0,0004	0,0004	107,6
40–64	0,0061	0,0041	67,9	0,9808	0,0036	0,0033	109,3
65–84	0,0557	0,0360	64,6	0,9784	0,0294	0,0302	97,3
85+	0,4192	0,2808	67,0	0,9802	0,1680	0,2236	75,1

Vir: SURS, Eurostat in avtorjevi preračuni.

2001 višje kot v Sloveniji skoraj v vseh letih starosti (glej tabelo 3). Leta 2002 pa je imela Slovenija že nižjo umrljivost od povprečja EU-15 pri dojenčkih ter v povprečju v starostni skupini 65 let in več, relativno močno pa še zaostaja pri umrljivosti moških v starosti 15–64 let (glej stolpec 7 v tabeli 2).

K podaljšanju pričakovanega trajanja življenja po tablicah umrljivosti za obdobji 1980–1982 in 2000–2002 je pri moških največ pripomoglo upadanje smrtnosti v starostni skupini 40–64 let, pri ženskah pa v starosti 65 let in več (glej tabelo 3, stolpec 5).

K podaljšanju pričakovanega trajanja življenja je največ pripomoglo upadanje smrtnosti moških v starosti 40–64 let ter žensk po 65. letu starosti

Tabela 3: Pričakovano trajanje življenja glede na starost v Sloveniji po tablicah umrljivosti za obdobji 1980–1982 in 2000–2002 ter v EU-15 v letu 2001

Spolno-starostna skupina	Pričakovano trajanje življenja v najnižjem letu starostne skupine			Razlika Slovenija 2000–2002-1980–1982	Prispevek zmanjšane smrtnosti v starostni skupini na povečanje prič. trajanja življ. v obdobju 1980–2002	Razlika EU-15 2001-Slovenija 2000–2002
	1980–1982	2000–2002	EU-15 2001			
0	1	2	3	4	5	6
Moški					4,8	
0	67,52	72,28	75,7	4,76	0,6	3,4
1-14	67,54	71,68	75,1	4,14	0,3	3,4
15-39	53,98	57,84	61,3	3,85	0,6	3,5
40-64	31,10	34,33	37,5	3,24	1,5	3,2
65-84	12,67	14,41	16,3	1,74	1,0	1,9
85+	3,84	4,55	5,1	0,71	0,7	0,6
Ženske					5,1	
0	75,06	80,20	81,6	5,14	0,7	1,4
1-14	75,07	79,52	81,0	4,45	0,2	1,5
15-39	61,35	65,63	67,1	4,28	0,4	1,5
40-64	37,27	41,15	42,7	3,88	0,7	1,6
65-84	15,74	18,88	19,9	3,13	1,6	1,0
85+	4,13	5,71	6,1	1,58	1,6	0,4

Vir: SURS, Eurostat in avtorjevi preračuni.

**Umrljivost
dojenčkov je v
Sloveniji nižja
od povprečja EU**

Tudi umrljivost dojenčkov se v Sloveniji v zadnjih letih še vedno znižuje. V obdobju od leta 1980 do leta 1995 se je znižala skoraj za tretjino, od 15,3 na 5,5 umrlih dojenčkov do dopolnjenega prvega leta starosti na 1000 živorojenih. Na ravni okrog pet s tendenco zniževanja je nihala tudi v obdobju druge polovice devetdesetih let. Leta 2000 je bila umrljivost dojenčkov v Sloveniji s 4,9 na ravni povprečja Evropske unije. V letih 2001 in 2002 se je ponovno pomembneje znižala in dosegla leta 2002 s 3,8 umrlimi dojenčki na 1000 živorojenih do sedaj najnižjo raven. V letu 2003 se je umrljivost dojenčkov v Sloveniji povečala na 4,0, kar je še vedno manj od povprečja EU-15 (4,3). Najnižjo umrljivost dojenčkov med sedanjimi članicami Evropske unije so tudi v letu 2003 imele Švedska (2,8), Finska (3,1) in Španija (3,2), nižjo kot Slovenija pa še Češka, Francija in Portugalska. Umrljivost dojenčkov je med sedanjimi članicami najvišja v Latviji (leta 2003 9,4). Zniževanje umrljivosti dojenčkov je sicer splošni trend v razvitejših državah. Na to vplivajo predvsem specifični preventivni ukrepi na področju prenatalnega in neonatalnega zdravstvenega varstva ter vpliv gospodarske rasti na splošno blaginjo, ki vlada v družbi. Se pa tudi pri umrljivosti dojenčkov oba spola med seboj precej razlikujeta, saj je umrljivost dečkov višja in se znižuje počasneje (od okrog 14 ‰ v prvi polovici osemdesetih let na okrog 4,5 ‰ po letu 2000) kot pri deklicah (od okrog 12 ‰ na okrog 3,5 ‰). Po popolnih tablicah umrljivosti se je med obdobjema 1980–1982 in 2000–2002 pri dečkih zmanjšala za 63,2 ‰, pri deklicah pa skoraj za 70 ‰.

**Nadaljnje
upočasnjevanje
umrljivosti in
podaljševanje
pričakovanega
trajanja
življenja**

V bodoče lahko pričakujemo (zaradi razvoja medicine in bolj zdravega načina življenja) nadaljnje zniževanje stopenj umrljivosti pri obeh spolih, zlasti v starosti med 40. in 80. letom, pri moških tudi med 15. in 39. letom. Posledica zniževanja stopenj umrljivosti bi bilo podaljševanje pričakovanega trajanja življenja in povečevanje obsega prebivalstva, starejšega od 65 let. To pa lahko po drugi strani povzroči določene ekonomske probleme financiranja povečanega obsega pokojnin in zdravstvenega varstva starega prebivalstva, kar bi lahko čez deset do dvajset let tudi zavrlo nadaljnje zmanjševanje stopenj umrljivosti in podaljševanje pričakovanega trajanja življenja. Zniževanje stopenj umrljivosti verjetno tudi ni možno v nedogled. Lahko predpostavimo, da obstojajo neke meje, do katerih se umrljivost v posameznih spolno-starostnih skupinah še zniža. Ugotavljanje teh mej bi zahtevalo natančnejšo analizo vzrokov smrti v posameznih spolno-starostnih skupinah, kar pa presega okvire tega delovnega zvezka. Zato si v nadaljevanju pomagamo z arbitrarno postavljenimi faktorji, za katere predpostavljamo, da bi se lahko stopnje umrljivosti še zmanjšale. V tabeli 4 prikazujemo, kakšne bi bile lahko povprečne najnižje stopnje umrljivosti v nekaterih značilnih širših spolno-starostnih skupinah, če bi se izravnane

Slika 8: Umrljivost dojenčkov v nekaterih evropskih državah, 2003

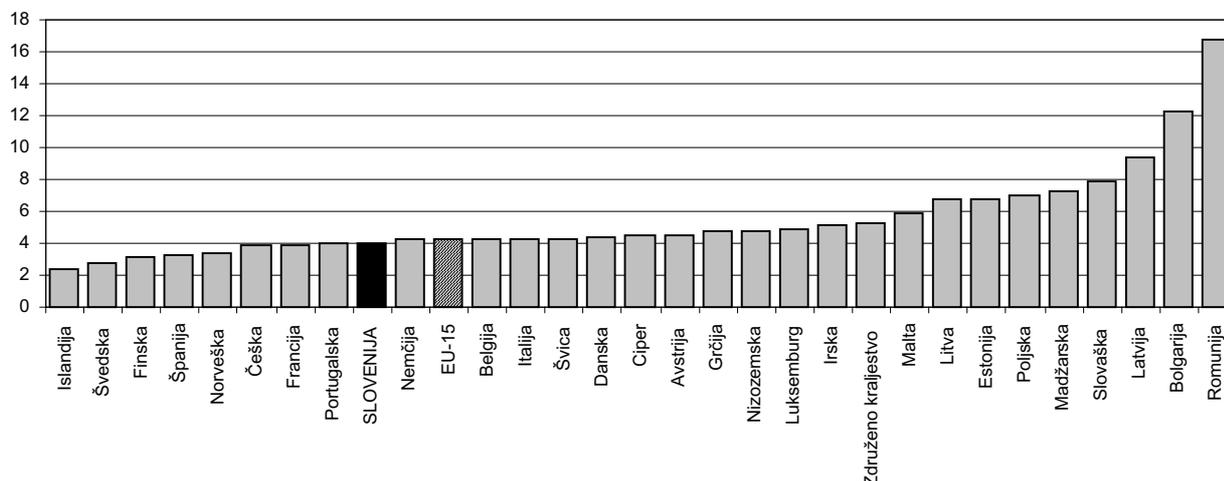

Tabela 4: Možno znižanje verjetnosti smrti za posamezne spolno-starostne skupine po tablicah umrljivosti za obdobje 2000–2002 pri različnih faktorjih znižanja ter posledice na podaljševanje pričakovanega trajanja življenja

Spolno-starostna skupina	Povprečje po tablicah 2000–02	Spodnja meja povprečnih verjetnosti smrti pri danem faktorju zmanjšanja				Vpliv zmanjšane smrtnosti v starostni skupini na povečanje prič. trajanja življ. iz tablic 2000–2002				Najvišje doseženo pričakovano trajanje življenja v najnižem letu starostne skupine			
		0,8000	0,6667	0,5000	0,3333	0,8000	0,6667	0,5000	0,3333	0,8000	0,6667	0,5000	0,3333
Moški						2,7	4,9	8,3	13,0				
0	0,0055	0,0044	0,0037	0,0028	0,0018	0,1	0,1	0,2	0,3	75,0	77,2	80,6	85,3
1–14	0,0002	0,0001	0,0001	0,0001	0,0001	0,0	0,0	0,1	0,1	74,3	76,5	79,8	84,4
15–39	0,0014	0,0011	0,0009	0,0007	0,0005	0,2	0,4	0,6	0,9	60,4	62,6	65,9	70,5
40–64	0,0099	0,0079	0,0066	0,0049	0,0033	0,6	1,1	1,7	2,5	36,7	38,7	41,8	46,1
65–84	0,0630	0,0504	0,0420	0,0315	0,0210	0,8	1,5	2,5	3,9	16,2	17,7	20,1	23,7
85+	0,3336	0,2669	0,2224	0,1668	0,1112	0,9	1,8	3,2	5,3	5,5	6,3	7,8	9,9
Ženske						2,3	4,1	7,0	11,1				
0	0,0040	0,0032	0,0027	0,0020	0,0013	0,1	0,1	0,1	0,2	82,5	84,3	87,2	91,3
1–14	0,0001	0,0001	0,0001	0,0001	0,0000	0,0	0,0	0,0	0,1	81,7	83,5	86,4	90,4
15–39	0,0004	0,0003	0,0003	0,0002	0,0001	0,1	0,1	0,2	0,3	67,8	69,6	72,5	76,5
40–64	0,0041	0,0033	0,0028	0,0021	0,0014	0,4	0,6	1,0	1,4	43,2	45,0	47,8	51,7
65–84	0,0360	0,0288	0,0240	0,0180	0,0120	0,7	1,2	1,9	2,9	21,4	22,9	25,3	28,9
85+	0,2808	0,2247	0,1872	0,1404	0,0936	1,1	2,0	3,7	6,2	6,8	7,7	9,4	11,9

Vir: avtorjevi izračuni.

verjetnosti smrti iz tablic umrljivosti za obdobje 2000–2002 zmanjšale za 20 %, za eno tretjino, za polovico ali za dve tretjini. Prikazujemo tudi, kako bi takšno zmanjšanje vplivalo na povečanje pričakovanega trajanja življenja. Razumljivo je, da na podaljševanje pričakovanega trajanja življenja najbolj vpliva zmanjševanje visokih stopenj umrljivosti, predvsem tistih v starosti 65 let in več. Pri moških bo pomembno tudi zmanjševanje umrljivosti v starosti 40–64 let, medtem ko bo vpliv zniževanja umrljivosti do 40. leta starosti na podaljševanje pričakovanega trajanja življenja relativno majhen.

Iz tabele 4 je tudi razvidno, da bi znižanje stopenj umrljivosti v starosti nad 85 let za dve tretjini sedanje pričakovano trajanje življenja v 85. letu starosti več kot podvojilo, kar se načeloma sicer lahko zgodi, vendar ob zelo ugodnih ekonomskih okoliščinah in staremu prebivalstvu naklonjenemu socialnemu okolju. Večja pa je verjetnost, da se za toliko znižajo stopnje umrljivosti v mlajši starosti, kar bi tudi precej podaljšalo pričakovano trajanje življenja, zlasti pri moških.

V tabeli 5 predstavljamo še tri možne kombinacije omejitev zniževanja izravnanih verjetnosti smrti iz tablic umrljivosti za obdobje 2000–2002, ki se po končnem pričakovanem trajanju življenja, ki ga dopuščajo, približajo variantam pričakovanega trajanja življenja v letu 2050, kot jih za Slovenijo v svojih najnovejših projekcijah predpostavlja Eurostat¹². Osnovna predpostavka pomeni relativno visoko podaljševanje, s čimer pa se izognemo nevarnosti, da bi podcenili bodoči obseg starega prebivalstva, vendar ostaja zmerna pri podaljševanju pričakovanega trajanja življenja po 85. letu

*Tri variante
upočasnjevanja
umrljivosti*

¹² Eurostat predvideva (na podlagi razvoja zadnjih 20 let), da se bo zniževanje stopenj umrljivosti in s tem podaljševanje pričakovanega trajanja življenja nadaljevalo in se do leta 2050 podaljšalo na ravni EU za 6–7 let. Do izboljšanja naj bi prišlo predvsem v starejših starostnih skupinah (od 50. do 90. leta starosti), pri moških bolj kot pri ženskah, tako da bi se razlika med pričakovanim trajanjem življenja moških in žensk zmanjševala. Zadnje Eurostatove projekcije (Giannakouris, 2004) predvidevajo, da bi se pričakovano trajanje življenja moških v Sloveniji do leta 2050 podaljšalo po osnovni (basic) varianti na 79,8, po nizki na 76,2 in visoki na 83,5, ženske pa na 85,1, 82,0 oziroma 88,3 let. Na ravni EU-15 bi bile te številke: 82,2, 80,7 in 84,0 za moške in 86,9, 85,6 ter 88,6 za ženske. Podobno pričakovano trajanje življenja v letu 2050 kot osnovna projekcija Eurostata predvidevajo za Slovenijo tudi projekcije OZN (Crujisen in Ekamper, 2004).

Tabela 5: Tri kombinacije predpostavk za projekcijo umrljivosti

Starostna skupina	Faktorji največjega zmanjšanja povprečnih verjetnosti smrti glede na tablice 2000–2002			Pričakovano trajanje življenja po tablicah 2000–2002	Najvišje doseženo pričakovano trajanje življenja v najnižjem letu starostne skupine			Najvišji doseženi prispevek zmanjšane umrljivosti v starostni skupini na povečanje prič. trajanja življenja iz tablic 2000–2002			
	Povečanje prič. trajan. življenja	Visoko	Osnovno		Nizko	Visoko	Osnovno	Nizko	Visoko	Osnovno	Nizko
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Moški									10,90	7,68	3,35
0		0,33	0,33	0,50	72,27	83,17	79,95	75,62	0,25	0,26	0,20
1–14		0,33	0,33	0,50	71,68	82,32	79,10	74,82	0,10	0,10	0,08
15–39		0,33	0,33	0,50	57,84	68,38	65,16	60,91	0,89	0,92	0,70
40–64		0,33	0,50	0,80	34,33	43,99	40,73	36,70	2,72	1,89	0,62
65–84		0,33	0,50	0,80	14,41	21,35	18,92	16,16	5,16	3,58	0,81
85+		0,67	0,80	0,80	4,55	6,32	5,48	5,48	1,77	0,93	0,93
Ženske									7,95	5,48	3,72
0		0,33	0,33	0,50	80,20	88,15	85,68	83,92	0,20	0,21	0,15
1–14		0,33	0,33	0,50	79,52	87,26	84,79	83,09	0,07	0,07	0,05
15–39		0,33	0,33	0,50	65,63	73,30	70,83	69,15	0,32	0,33	0,24
40–64		0,33	0,50	0,67	41,15	48,50	46,02	44,42	1,50	1,08	0,67
65–84		0,33	0,50	0,67	19,71	25,56	23,50	22,31	3,83	2,73	1,54
85+		0,67	0,80	0,80	5,71	7,74	6,77	6,77	2,03	1,06	1,06

Vir: SURS (podatki) in avtorjeve predpostavke.

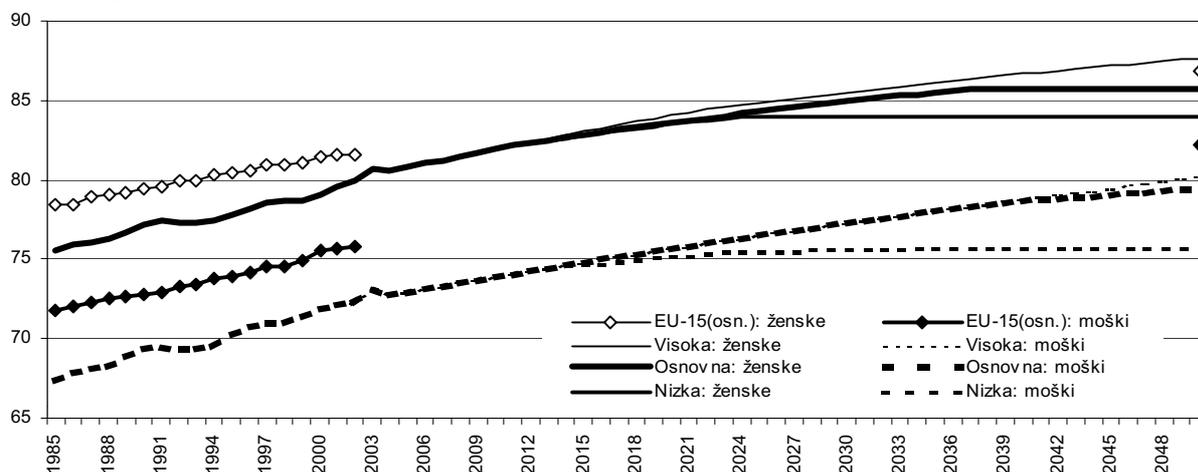
Osnovna predpostavka

starosti. Za starostno skupino 0–39 let bi se stopnje umrljivosti lahko znižale največ do tretjine vrednosti izravnanih verjetnosti smrti po tablicah 2000–2002, za starostno skupino 40–84 največ do polovice, od 85. leta dalje pa do 80 % izravnanih verjetnosti smrti po teh tablicah. Pri teh omejitvah bi se pričakovano trajanje življenja pri moških lahko podaljšalo do največ 79,95 let, pri ženskah pa do 85,68 let (glej stolpec 6 v tabeli 5 in sliko 9). Pri nadaljnjem zmanjševanju umrljivosti po povprečni letni dinamiki iz obdobja 1981–2001 (glej stolpec 4 v tabeli 2) bi moški dosegli to dolžino pričakovanega trajanja življenja šele leta 2047, ženske pa že 12 let prej.

Nizko povečanje pričakovanega trajanja življenja

Spodnjo mejo predstavlja predpostavka, da bi se stopnje umrljivosti do 39. leta starosti lahko znižale največ do polovice, pri moških v starosti 40–84 let do 80 %, pri ženskah do dveh tretjin, v starosti 85 let in več pa pri obeh spolih do 80 %

Slika 9: Podaljševanje pričakovanega trajanja življenja v Sloveniji in v EU-15, 1985–2002 ter tri variante projekcije do leta 2050

Vir podatkov: SURS, Eurostat; avtorjeva projekcija.

vrednosti stopenj izravnanih verjetnosti smrti po tablicah 2000–2002. Pričakovano trajanje življenja bi se tako lahko pri moških podaljšalo do največ 75,6 let (okrog leta 2030), pri ženskah pa do 83,9 let (že okrog leta 2023). Za zgornjo mejo pa smo izbrali predpostavko, po kateri bi se umrljivost do 84. leta starosti znižala do največ tretjine vrednosti iz tablic umrljivosti za obdobje 2000–2002, od 85. leta dalje pa do dveh tretjin. Ob tej predpostavki bi se pričakovano trajanje življenja moških teoretično lahko podaljšalo do največ 83,17 let, žensk pa do 88,15 let, vendar te dolžine do leta 2050 pri sedanji dinamiki zniževanja umrljivosti še ne bo doseglo.

1.3.3. Selitveni prirast

Na obseg selitvenega prirasta vplivajo predvsem ekonomski pa tudi politični razlogi. Z ekonomskega vidika so pomembna neskladja med ponudbo in povpraševanjem na trgu dela v posameznih državah ter razlike v dohodkih, delovnih in življenjskih razmerah ter možnostih poklicnega razvoja. Lahko predvidevamo, da bo Slovenija, kot trenutno najbolj razvita od centralno- in vzhodnoevropskih držav, še naprej privlačevala delovno silo iz manj razvitih, najprej predvsem južno- in vzhodnoevropskih, kasneje morda tudi iz bolj oddaljenih držav. Po drugi strani pa je slovenski trg delovne sile majhen in praviloma nezadostno strukturiran. Slovenska ponudba delovnih mest bo še naprej premajhna ali ne dovolj stimulatívna za določene specifične domače poklicne profile, zato bo poleg priseljevanja tujih delavcev v Slovenijo vedno prisotno tudi zaposlovanje slovenskih državljanov na tujih trgih.

Ker se bo s podobnimi demografskimi problemi kot Slovenija v prihodnje soočala večina evropskih držav, bo začela cena delovne sile v obdobju po letu 2010 verjetno naraščati. To pa bo še dodatna spodbuda za preseljevanje delovno sposobnega prebivalstva iz manj razvitih v razvitejšo evropske države. Zato je vprašanje, kakšna bo bilanca med bodočimi priselitvami in odselitvami preko meja Slovenije. V naslednjih letih bo selitveni prirast v Slovenijo zelo verjetno ostal podoben sedanjemu, v naslednjem desetletju pa se bo zaradi potreb po delovni sili v Sloveniji še povečal in ostal relativno visok tudi v bodoče. Ne moremo pa izključiti možnosti, da tudi v bodoče ne bi ostal na približno sedanji ravni ali se ne bi celo pomembneje znižal, bodisi zaradi demografskega izčrpanja regij, iz katerih bi prišli potencialni priseljenci, bodisi zaradi povečanega izseljevanja iz Slovenije (zaradi relativnih razlik v ekonomski razvitosti). Malo verjetno pa je, da bi postal selitveni prirast negativen.

S tem ko je postala neto priseljenska država, je začel v Sloveniji naraščati tudi problem priseljenega prebivalstva kot politični element, ki ga bo treba vedno bolj upoštevati. Ob zadnjem popisu prebivalstva leta 2002 je bilo v Sloveniji 11,2 % prebivalcev (izračunano na osnovi znanih odgovorov), ki se po narodnosti niso opredelili kot Slovenci (leta 1991 9,7 %). Vprašanje je, do katere meje lahko ta delež narašča, ne da bi povzročil večjih političnih ali kulturno-identifikacijskih pretresov. Naše ocene (ob predpostavki, da bo razmerje med vsemi priseljenimi in odseljenimi tujci enako selitvenemu prirastu ter da bosta rodnost in umrljivost med priseljenim prebivalstvom enaki kot v vsem prebivalstvu, vsi ostali pa bi se asimilirali) kažejo, da bi bil primeren selitveni prirast, ki bi ohranjal delež priseljenega prebivalstva v Sloveniji pod 15 %, do največ 1.500 oseb ali do 0,75 % letno. Večji selitveni prirast, na npr. sedanji, okrog 3.000 oseb (ali 1,5 ‰) letno, bi povečal delež tega prebivalstva do leta 2050 na okrog 18 %, še enkrat višji pa na skoraj 25 % prebivalstva, odvisno od razmerja med priseljenimi in odseljenimi, od asimilacijskih procesov ter od razvoja ostalih demografskih komponent priseljenega prebivalstva. Na sliki 10 prikazujemo še selitveni prirast, ki bi bil (pri koeficientu celotne rodnosti 1,95 in pri osnovni predpostavki o umrljivosti) potreben za ohranitev obsega delovno sposobnega prebivalstva na

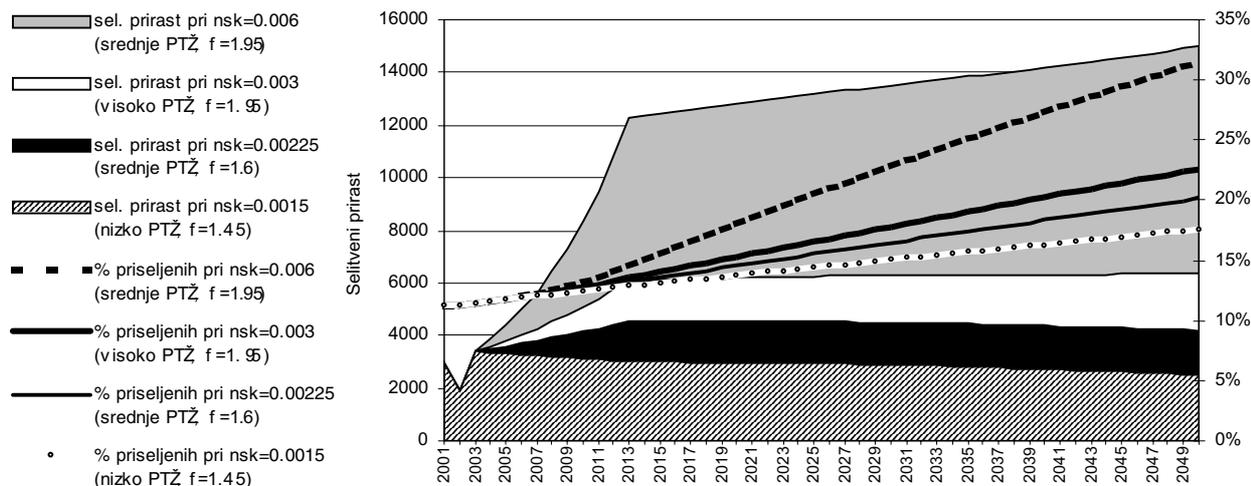
Visoko povečanje pričakovane trajanja življenja

Razlogi za mednarodne selitve

Možni obseg bodočega selitvenega prirasta

Vpliv selitev na nacionalno sestavo prebivalstva Slovenije

Slika 10: Različne možnosti velikosti selitvenega prirasta v Sloveniji v obdobju do leta 2050 in posledice na delež priseljenega prebivalstva

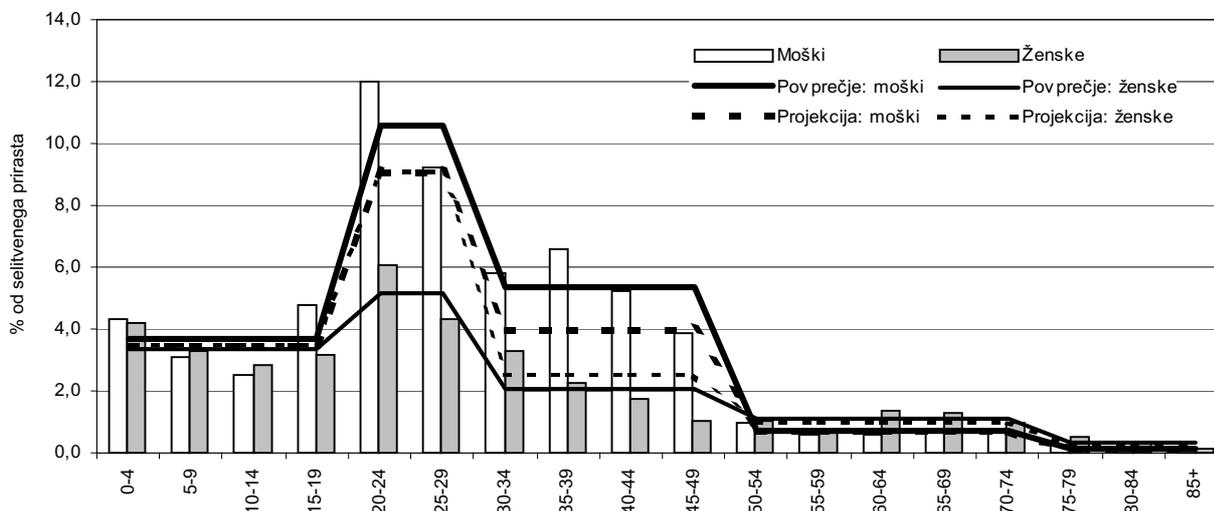
Vir: avtorjeva projekcija na osnovi podatkov SURS.

Kratice: nsk = neto selitveni količnik; PTŽ = pričakovano trajanje življenja; f = celotni koeficient rodosti

približno sedanji ravni. Povprečno letno gre za okrog 13.500 (ali 6 ‰) ali skupaj za 580 tisoč priseljenih v obdobju do leta 2050, kar bi takrat pomenilo najmanj tretjino prebivalstva. Pri nižji rodosti pa bi moral biti potreben selitveni prirast, ki bi ohranjal nespremenjen obseg delovno sposobnega prebivalstva, še precej večji.

Na obseg in starostno sestavo prebivalstva pa vpliva tudi spolno-starostna sestava selitvenega prirasta. Ta vpliv je premosorazmeren z deležem mladih in žensk v selitvenem prirastu. Čim več je v selitvenem prirastu mladih in žensk, tem večje bo skupno število prebivalcev in tem manjši delež starega prebivalstva. Ker je selitveni prirast računski kategorija (razlika med številom priseljenih in številom odseljenih), je njena spolno-starostna sestava, ko jo opazujemo na osnovi statističnih podatkov, zelo nestabilna. Pri projekcijah si zato običajno pomagamo z analizo in primerjavo več dolgoletnih povprečij te sestave in izberemo tisto, ki najbolj ustreza scenarijem naših projekcij.

Slika 11: Povprečna spolno-starostna sestava selitvenega prirasta prebivalstva Slovenije, 1993–2002 in možna projekcija

Vir podatkov: SURS; avtorjeva projekcija.

Zaradi različnega značaja selitev preko meja Slovenije pred osamosvojitvijo in po njej in zaradi negativnega selitvenega prirasta v letih 1991 in 1992 je najdaljše obdobje, ki ga lahko opazujemo v času po osamosvojitvi Slovenije in za katerega so že na voljo objavljeni statistični podatki, obdobje 1993–2002. V tem obdobju je bilo v selitvenem prirastu 61,5 % moških in 38,5 % žensk. Tri četrtine selitvenega prirasta je bilo v starosti 15–64 let (ena tretjina tega so bile ženske), 5 % je bilo starejših od 65 let, 20 % pa je bilo otrok. Strukturni deleži posameznih petletnih spolno-starostnih skupin so bili smiselno najvišji v starosti od 15. do 39. leta. Kot je razvidno s slike 11, bi bila lahko povprečna spolno-starostna sestava selitvenega prirasta v obdobju 1993–2002 z nekaj popravki in z grupiranjem v širše starostne skupine tudi dokaj primerna za predpostavko o bodoči povprečni spolno-starostni sestavi selitvenega prirasta.

1.3.4. Vpliv različnih kombinacij predpostavk o rodnosti, umrljivosti in selitvah na starostno sestavo prebivalstva in indekse odvisnosti ter na število rojstev

Izbira primernih predpostavk o umrljivosti je najbolj pomembna z vidika ocenjevanja obsega starega prebivalstva, saj je umrljivost osnovni dejavnik, ki bo vplival na razvoj števila starega prebivalstva do leta 2050. Razvoj rodnosti bo vplival na ta razvoj šele čez 65 let, tj. po letu 2069, vpliv selitev (ki imajo na obseg starega prebivalstva kumulativni učinek) pa bo relativno precej manjši od vpliva umrljivosti. Leta 2004 je bilo v Sloveniji nekaj čez 300 tisoč prebivalcev v starosti 65 let in več. Kot je razvidno s slike 12 in iz tabele 6, se bo število prebivalcev v starosti 65 let in več v Sloveniji v bodoče povečevalo, ne glede na to, kako se bo razvijala umrljivost, saj je krivulja naraščanja starega prebivalstva predvsem posledica krivulje rojstev v preteklosti. Razpon, za koliko se lahko poveča, je zelo velik. Tudi, če se umrljivost v bodoče ne bi več zmanjševala (kar pa skoraj ni verjetno), bi se bo do leta 2030 obseg starega prebivalstva povečal za dobrih 40 %, tj. na skoraj 430 tisoč. Če pa bi se umrljivost v vseh starostnih skupinah zmanjšala za dve tretjini (kar pa je tudi malo verjetno), bi se obseg starega prebivalstva do leta 2050 pri nekoliko pospešenem zniževanju stopenj umrljivosti več kot podvojil. Precejšnja verjetnost pa je, da se bo število prebivalcev v starosti 65 let in več v Sloveniji ne glede na selitve povečalo za nadaljnjih 200 do 250 tisoč in začelo upadati šele v obdobju po letu 2045. Zaradi selitvenega prirasta pa se lahko do leta 2050 poveča še za dodatnih 20 do 60 tisoč¹³, tudi do 630 tisoč v primeru zelo visokih selitev in visokega povečanja pričakovanega trajanja življenja (kar pa je tudi manj verjetna kombinacija predpostavk, glej tabelo 6).

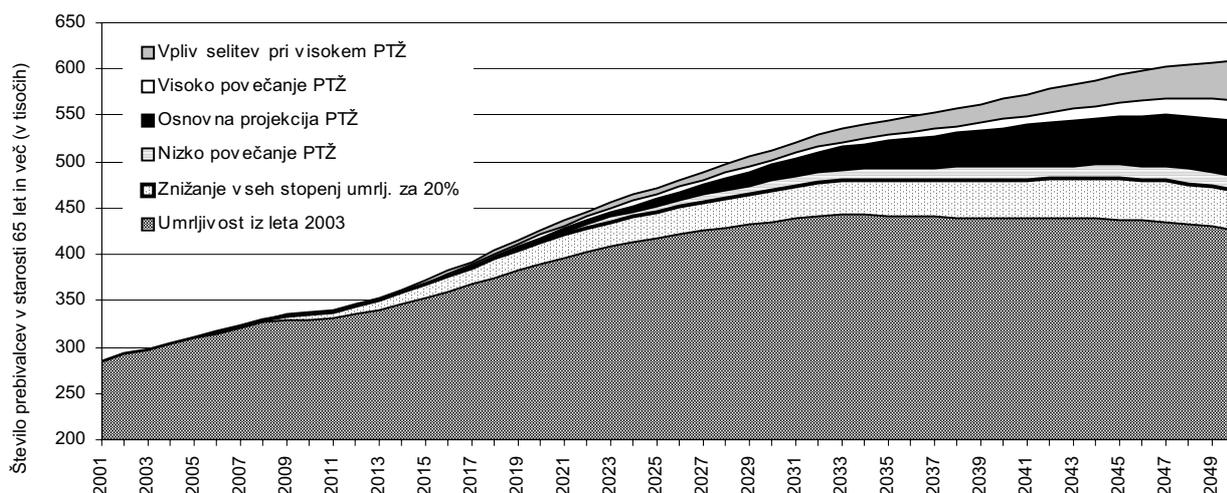
Tudi visoka rodnost in dvakrat večji selitveni prirast od sedanjega (okrog 6 tisoč neto priseljenih letno) pa ne bi mogla preprečiti, da se ne bo zmanjšal obseg delovno sposobnega prebivalstva (ki je po sedanji statistični konvenciji opredeljeno kot prebivalstvo v starosti 15–64 let) in povečal indeks odvisnosti starega prebivalstva (to je razmerje med prebivalstvom v starosti 65 let in več ter delovno sposobnim prebivalstvom). Število prebivalcev v starosti 15–64 let bo do začetka naslednjega desetletja ostalo približno na sedanji ravni, nato pa bo začelo upadati in se do leta 2030 zmanjšalo za 9–15 %, do leta 2050 pa pri visoki rodnosti in visokem selitvenem prirastu (okrog 6000 ali 3 ‰ letno) še za nadaljnjih 9 %, pri nizki rodnosti in sedanji ravni selitvenega prirasta pa za nadaljnjih 20 %. Obseg delovno sposobnega

Vpliv predpostavk o umrljivosti na rast števila prebivalcev v starosti 65 let in več

Vpliv rodnosti in selitev na obseg delovno sposobnega prebivalstva

¹³ Do leta 2030 bo vpliv selitev na obseg starega prebivalstva relativno majhen (do 16 tisoč pri visokem selitvenem prirastu preko 5000 oseb povprečno letno), saj predvidevamo, da bo selitveni prirast pozitiven predvsem v mlajših starostnih skupinah, medtem ko se lahko zgodi, da bo v starejših starostnih skupinah celo negativen (ko se bo tuje prebivalstvo na delu v Sloveniji vračalo domov).

Slika 12: Vpliv različnih variant projekcije umrljivosti na bodoči obseg starega prebivalstva do leta 2050

Vir: avtorjeva projekcija na osnovi podatkov SURS.

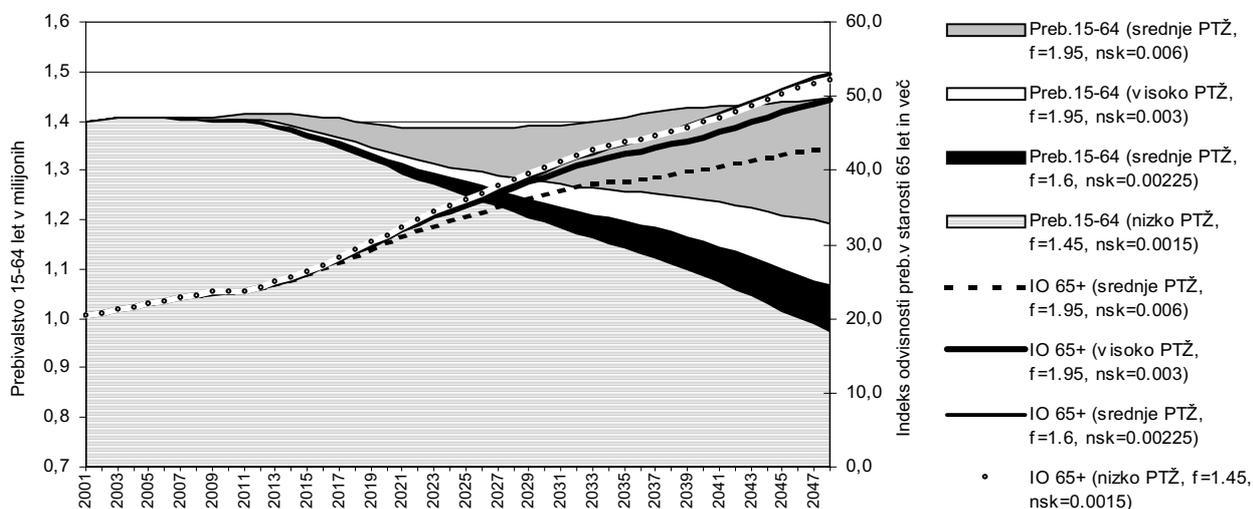
Kratice: PTŽ = pričakovano trajanje življenja

Vpliv različnih predpostavk na razmerje med starim in delovno sposobnim prebivalstvom

prebivalstva se v obdobju do leta 2050 ne bi zmanjševal le ob pogoju visoke rodnosti in zelo visokega selitvenega prirasta (6 ‰ ali v povprečju več kot 13.500 letno).

Leta 2001 je prišlo na enega prebivalca v starosti 65 let in več 4,9 prebivalcev v starosti 15–64 let, leta 2004 4,65, to razmerje pa bo še naprej upadalo: na 4,15 leta 2010, na okrog 3 leta 2020, 2,5 leta 2030 in 1,8 do 2,0 leta 2050. To razmerje leta 2050 ne bi bilo pomembneje višje (največ 2,6) niti pri zelo visokem selitvenem prirastu (okrog 13.500 ali 6 ‰ letno) in nizkem povečanju pričakovanega trajanja življenja. Ali drugače povedano: indeks odvisnosti starega prebivalstva se bo od sedanjih 21,2 do leta 2030 povečal na okrog 40, leta 2050 pa bo večji od 50 tudi pri selitvenem prirastu 3 ‰ letno, visokem povečanju pričakovanega trajanja življenja in visoki rodnosti. Pri nizki rodnosti in visokem povečanju pričakovanega trajanja življenja ter brez selitvenega prirasta pa bi se že približal 67. Le pri selitvenem prirastu okrog 6 ‰ letno (ali pa pri selitvenem prirastu okrog 3 ‰ in nizkem povečanju pričakovanega trajanja življenja) bi indeks odvisnost starega prebivalstva

Slika 13: Možne meje bodočega obsega delovno sposobnega prebivalstva (v starosti 15–64 let) in indeksa odvisnosti starega prebivalstva do leta 2050

Vir: avtorjeva projekcija na osnovi podatkov SURS.

Kratice: IO 65+ = indeks odvisnosti starega prebivalstva; PTŽ = pričakovano trajanje življenja; f = celotni koeficient rodnosti; nsk = neto selitveni količnik

Tabela 6: Projekcija števila in starostne sestave prebivalstva Slovenije leta 2050 ob različnih kombinacijah predpostavk (v 1000)

Predpostavke projekcije			Število prebivalcev				Rojeni v obdobju 2004–2050	Priseljeni v obdobju 2004–2050	Prirast št. prebival. v starosti 65 let in več	Indeks odvisnosti starega prebival.	
Neto selitveni količnik	Celotni količnik rodnosti	Pričakovano trajanje življenja	Skupaj	0–14 let	15–64 let	65 let in več					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Stanje 30.6.2003			1996,8	294,8	1404,8	297,1					21,2
Variante projekcij 2050:											
0,0000	0,00	Nespremenjeno	754,8	0,0	344,8	409,9	0	0	112,8	118,9	
0,0000	1,33	Visoko povečanje	1545,3	164,0	828,2	553,1	640,1	0	256,0	66,8	
0,0015	1,45	Visoko povečanje	1750,2	208,8	965,5	576,0	725,4	137,9	278,8	59,7	
0,0015	1,45	Nizko povečanje	1666,8	208,0	953,0	505,8	725,0	136,2	208,6	53,1	
0,00225	1,60	Osnovno povečanje	1862,1	247,6	1048,4	566,1	799,6	204,0	268,9	54,0	
0,0030	1,95	Visoko povečanje	2121,5	340,5	1186,8	594,1	974,5	279,2	297,0	50,1	
0,0030	1,95	Nizko povečanje	2032,9	339,0	1171,7	522,2	973,4	275,9	225,0	44,6	
0,0060	1,95	Visoko povečanje	2507,1	422,4	1454,4	630,3	1090,7	578,3	333,2	43,3	
0,0060	1,95	Osnovno povečanje	2483,5	422,0	1450,9	610,7	1090,3	576,7	313,5	42,1	
0,0060	1,95	Nizko povečanje	2408,7	419,7	1434,2	554,9	1088,8	571,1	257,7	38,7	

Vir: avtorjeve projekcije.

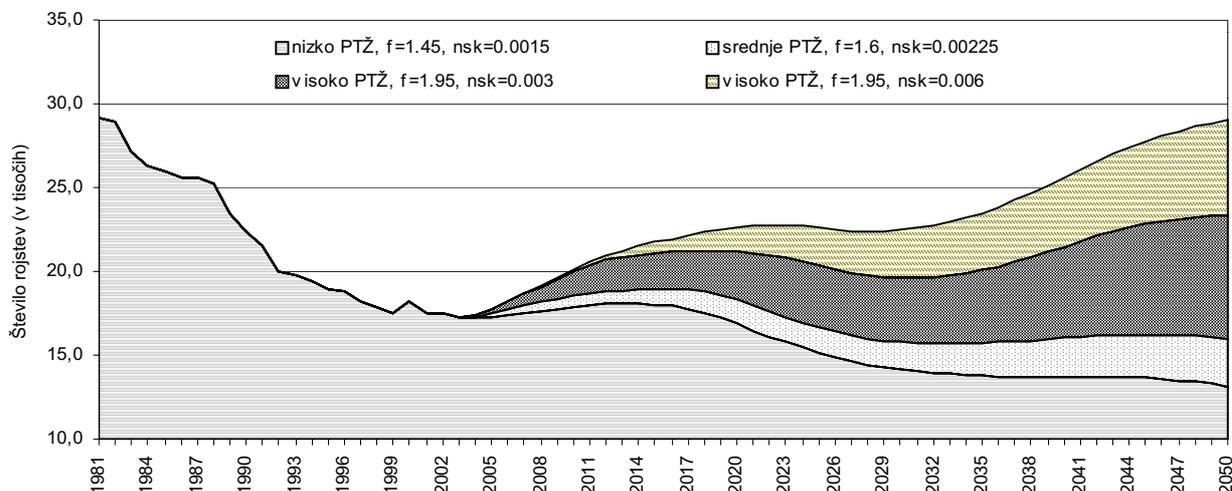
do leta 2050 ostal nižji od 50, najnižji (38,7) v primeru nizkega povečanja pričakovanega trajanja življenja (glej zadnji stolpec v tabeli 6).

V tabeli 6 prikazujemo vpliv različnih kombinacij predpostavk o rodnosti, umrljivosti in selitvenem prirastu na projekcijo števila in osnovne starostne sestave prebivalcev leta 2050, skupni tok rojstev in selitvenega prirasta v obdobju 2004–2050 ter vpliv na obseg in indeks odvisnosti starega prebivalstva. Izbor kombinacij predpostavk je opravljen tako, da bi z njim čim bolj plastično prikazali razlike v izbranih kazalnikih.

Število rojstev, ki se je od okrog 30 tisoč ob koncu 70-tih let do leta 2003 znižalo na le nekaj več kot 17 tisoč, se bo v bodoče verjetno nekoliko povečalo. Na to bo vplival trend povečane rodnosti žensk, starejših od 30 let, v drugi polovici naslednjega desetletja pa bo začelo ponovno upadati, razen v primeru visokega ali zelo visokega

Vpliv rodnosti in selitev na število rojstev

Slika 14: Število rojstev v Sloveniji, 1981–2003 ter vpliv različnih kombinacij predpostavk projekcije prebivalstva na število rojstev do leta 2050

Vir: avtorjeva projekcija na osnovi podatkov SURS.

Kratice: PTŽ = pričakovano trajanje življenja; f = celotni koeficient rodnosti; nsk = neto selitveni količnik

selitvenega prirasta in hkrati višjega celotnega koeficienta rodnosti, ki bi težil proti 1,95. Vzrok za zmanjšano število rojstev v obdobju po letu 2020 v primeru nizkega celotnega koeficienta rodnosti (čeprav višjega kot v zadnjih letih) in nespremenjenega ali le nekoliko povečanega selitvenega prirasta bo nižje število žensk v rodni dobi. To je namreč odvisno od rojstev v preteklosti in se stalno znižuje. Poveča ga lahko le visok selitveni prirast žensk v rodni dobi ali pa višja rodnost.

1.4. Rekapitulacija predpostavk in opis značilnosti nove projekcije prebivalstva

V nadaljevanju povzemamo nabor predpostavk za dve varianti nove projekcije prebivalstva ter predstavljamo njune osnovne rezultate. Osnovna varianta naj bi bila po svojih predpostavkah in rezultatih čim bolj podobna osnovni varianti projekcij Eurostata in bi nam služila kot osnova za lastne vzporedne projekcije in analize različnih socialno-demografskih kategorij. Pogojuje jo predpostavka o relativno ugodnem gospodarskem okolju in zadostni rasti produktivnosti, ki bi ob zniževanju števila delovno aktivnih prebivalcev omogočila takšno gospodarsko rast, ki ne bi zavrla nadaljnega upočasnevanja umrljivosti in bi hkrati spodbudila nekoliko povečano rodnost, povečan selitveni prirast, ki naj bi ublažil zmanjševanje domačega delovno sposobnega prebivalstva, pa bi bil še na zgornji meji politične sprejemljivosti glede občutljivega ravnovesja nacionalne sestave prebivalstva. Varianta je pri svojih predpostavkah precej pogumna in optimistična, saj predpostavlja nadaljnje še precejšnje povišanje pričakovanega trajanja življenja, hkrati pa višjo rast rodnosti in selitev, kot jo kažejo dosednji trendi.

Zato smo se odločili, da podrobneje obdelamo in predstavimo še nižjo varianto kot kombinacijo obstoječe ravni selitvenega prirasta, le malo povečane rodnosti (v mejah, kot je pričakovati glede na sedanji trend povečevanja rodnosti žensk v starosti 30 let in več) in predpostavke, da se bo zniževanje umrljivosti ustavilo na precej nižji ravni kot po osnovni varianti. Ta kombinacija predpostavk se nam zdi enako verjetna kot kombinacija predpostavk osnovne projekcije, zlasti v primeru gospodarske rasti, ki bi bila nižja od sedanjega desetletnega povprečja. Pri nižji gospodarski rasti selitveni prirast ne bi bil večji od sedanjega, zaradi nižjih dohodkov se tudi rodnost ne bi bistveno povečala, sedanje zniževanje umrljivosti pa bi se zaradi zmanjšanih sredstev za pokojnine in zdravstveno varstvo začelo v drugi polovici prihodnjega desetletja upočasnevati, v obdobju po letu 2020 pa bi se počasi ustavilo.

Ker pa je že osnovna projekcija precej optimistična, se nismo odločili, da bi v tem gradivu posebej podrobneje predstavili še kakšno od kombinacij višje rodnosti, daljšega pričakovanega trajanja življenja in večjega selitvenega prirasta, kot jih predpostavljamo pri osnovni projekciji, saj težko definiramo ves sklop pogojev, ki bi bili potrebni za uresničitev takšne kombinacije.

Izhodišče obeh variant projekcije je stanje po registru prebivalstva na dan, 31. 12. 2003¹⁴.

Pri projekciji rodnosti izhajamo iz predpostavke, da se bo sedanje zviševanje rodnosti žensk v starosti 27 let in več nadaljevalo s povprečno letno dinamiko iz obdobja 1991–2001 (glej zadnji stolpec v tabeli 1, točka 1.3.1.)¹⁵. Nadaljevalo naj bi se tudi

*Dve izbrani
varianti
projekcije*

*Osnovna
projekcija*

*Scenarij
osnovne
projekcije*

Nižja projekcija

*Scenarij nižje
projekcije*

*Izhodišče nove
projekcije*

*Predpostavke o
rodnosti*

¹⁴ Statistične informacije (2004/150).

¹⁵ Z izjemo starostne skupine 40–44 let, kjer so se stopnje rodnosti v obdobju 1991–2001 zmanjševale, po naši projekciji pa bi se povečevale (s koeficientom 1,0303 letno).

upadanje rodnosti žensk, mlajših od 27 let (tudi to z dinamiko iz obdobja 1991–2001). Frekvenčna distribucija starostno specifičnih stopenj rodnosti naj bi se tako premikala v desno, dokler ne bi dosegla relativnih razmerij, ki bi bila enaka tistim v frekvenčni distribuciji Nizozemske iz leta 2001. Vrh distribucije bi se s tem premaknil od sedanjega 27. na 31. leto starosti in pri osnovni varianti povečal za 30 % (na 133,3), pri nizki pa za 20 % (na 123,0), s čimer bi se stopnja celotne rodnosti do leta 2040 povečala po osnovni varianti na okrog 1,6, po nižji pa na 1,45, kot to kažeta krivulji $f=1,6$ in $f=1,45$ v sliki 6 v točki 1.3.1. Kot je razvidno s slike se zdita glede na sedanji trend (glej krivuljo 2011 na sliki 6) obe predpostavki dovolj verjetni in nista preoptimistični.

Pri projekciji umrljivosti izhajamo iz novih tablic umrljivosti za obdobje 2000–2002¹⁶ in dinamike upočasnevanja umrljivosti v zadnjih 20 letih, ki naj bi se nadaljevalo tudi v prihodnje¹⁷. Pri osnovni projekciji smo predpostavili relativno visoko podaljševanje pričakovanega trajanja življenja, ki je podobno najnovejšim projekcijam Eurostata. S tem minimiziramo nevarnost, da bi podcenili bodoči obseg starega prebivalstva. Stopnje umrljivosti bi se za starostno skupino 0–39 let lahko znižale največ do tretjine vrednosti izravnanih verjetnosti smrti po tablicah umrljivosti 2000–2002, za starostno skupino 40–84 največ do polovice, od 85. leta dalje pa do 80 % izravnanih verjetnosti smrti po tablicah za obdobje 2000–2002. Pri teh omejitvah bi se pričakovano trajanje življenja pri moških lahko podaljšalo do največ 79,95 let, pri ženskah pa do 85,68 let. (glej stolpca 2 in 6 v tabeli 5 in sliko 9 v točki 1.3.2.). Za spodnjo mejo smo izbrali predpostavko, da bi se stopnje umrljivosti do 39. leta starosti lahko znižale največ do polovice, pri moških v starosti 40–84 let do 80 %, pri ženskah do dveh tretjin, v starosti 85 let in več pa pri obeh spolih do 80 % vrednosti izravnanih verjetnosti smrti po tablicah umrljivosti za obdobje 2000–2002 (glej stolpca 3 in 7 v tabeli 5 in sliko 9 v točki 1.3.2.). Pričakovano trajanje življenja bi se tako lahko pri moških podaljšalo do največ 77,24 let, pri ženskah pa do 83,92 let¹⁸.

Selitveni prirast izražamo (zaradi primerljivosti z Eurostatovimi predpostavkami) kot relativno razmerje do skupnega števila prebivalcev (neto selitveni koeficient)¹⁹. Pri osnovni projekciji smo predpostavili, da bosta gospodarska rast in privlačnost Slovenije dovolj veliki, da bi se to razmerje od sedanjih 1,5 ‰ do leta 2013 postopno povečevalo za tretjino, to je na 2,25 ‰. To je v povprečju v skladu z višino projekcije selitvenega prirasta (4.500), ki je bila dogovorjena tudi znotraj slovenske delovne skupine za analiziranje posledic staranja prebivalstva. Ta predpostavka bi imela še vzdržno posledico povečanja deleža priseljenega prebivalstva v Sloveniji na okrog 20 % leta 2050. Vzdržna pa se nam zdi tudi z vidika povpraševanja tujcev po zaposlitvi v Sloveniji²⁰. Pri nižji varianti predpostavljamo ohranitev sedanjega neto selitvenega količnika 1,5 ‰. Spolno-starostno distribucijo selitvenega prirasta predpostavljamo na podlagi analize podatkov za obdobje 1993–2002²¹, ki smo jih nekoliko prilagodili. Podatke za petletne starostne skupine smo grupirali v širše starostne skupine glede na podobne strukturne deleže in nekoliko povečali delež žensk med selivci (glej tabelo 7 in sliko 11 v točki 1.3.3.).

¹⁶ Statistične informacije (2004/169).

¹⁷ Upoštevali smo povprečno letno dinamiko zniževanja izravnanih verjetnosti smrti po tablicah umrljivosti prebivalstva Slovenije za obdobji 1980–1982 in 2000–2002 za širše starostne skupine, prikazano v stolpcu 4 v tabeli 2 v točki 1.3.2.

¹⁸ Kot smo navedli že v točki 1.3.1, zadnje Eurostatove projekcije predvidevajo, da bi se pričakovano trajanje življenja v Sloveniji do leta 2050 podaljšalo po osnovni (basic) varianti na 79,8 za moške in na 85,1 za ženske, po nizki pa na 76,2 oziroma 83,5.

¹⁹ Iz tehničnih razlogov (omejitev računalniškega programa) ga računamo na število prebivalcev 31.12. predhodnega leta.

²⁰ Eurostatova projekcija uvršča Slovenijo med države, ki lahko računajo na relativno visok selitveni prirast. Po osnovni projekciji bi bil ta na ravni 3 ‰ (ali okrog 6.000) letno.

²¹ Objavljenih v statističnih letopisih.

*Predpostavke
osnovne
projekcije
umrljivosti*

Nižja varianta

Selitveni prirast

Tabela 7: Predpostavka o spolno-starostni sestavi selitvenega prirasta

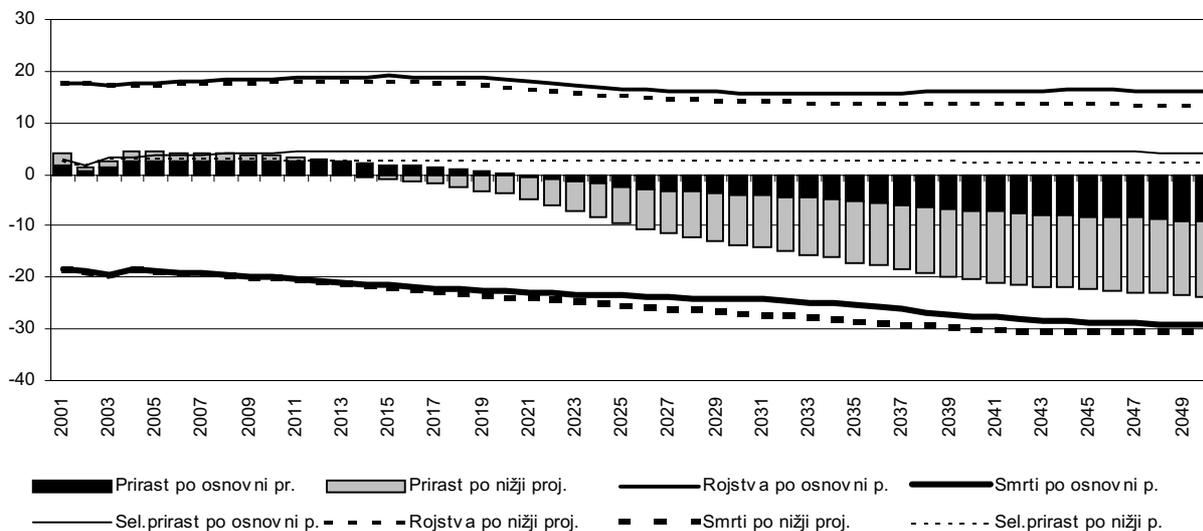
Starostna skupina	Spolno-starostna sestava selitvenega prirasta v obdobju 1993–2002		Povprečni strukturni deleži za posamezno leto starosti v starostni skupini (1993–2002)		Povprečni strukturni deleži za posamezno leto starosti v starostni skupini primerni za projekcijo		Spolno-starostna sestava selitvenega prirasta uporabljena v projekciji	
	Moški	Ženske	Moški	Ženske	Moški	Ženske	Moški	Ženske
Skupaj	0,6146	0,3854					0,5200	0,4800
0–19	0,1467	0,1354	0,0073	0,0068	0,0070	0,0070	0,1400	0,1400
20–29	0,2122	0,1038	0,0212	0,0104	0,0182	0,0182	0,1820	0,1819
30–49	0,2151	0,0832	0,0108	0,0042	0,0080	0,0050	0,1600	0,1000
50–74	0,0363	0,0536	0,0015	0,0021	0,0014	0,0020	0,0350	0,0500
75+	0,0044	0,0095	0,0003	0,0006	0,0002	0,0005	0,0030	0,0081

Vir: SURS (podatki 1993–2002) in avtorjevi izračuni ter predpostavke.

Rezultati osnovne projekcije

Ob gornjih predpostavkah bi začelo prebivalstvo Slovenije zaradi počasnega zviševanja rodnosti in selitvenega prirasta že v letu 2005 ponovno naraščati. Do konca naslednjega desetletja bi se povečalo za okrog 30 tisoč, nato pa bi začelo ponovno upadati, na kar bo vplivalo predvsem povečano število umrlih. Do leta 2030 bi se vrnilo na približno sedanjo raven in nato do leta 2050 zmanjšalo za okrog 130 tisoč. Kljub povečevanju skupnega števila prebivalstva in povečevanju selitvenega prirasta pa bi po tej projekciji delovno sposobno prebivalstvo (v starosti 15–64 let) začelo upadati že proti koncu tega desetletja in se od sedanjih 1.405.000 do leta 2050 zmanjšalo le na dober milijon, medtem ko se bo obseg starega prebivalstva skoraj podvojil, indeks odvisnosti starega prebivalstva pa povečal od sedanjega 21,2 na 54,0. Število rojstev bi se zaradi tendence povečane rodnosti žensk v starosti 30 let in več začelo ponovno povečevati in doseglo do leta 2015 skoraj 19 tisoč, potem pa bo kljub predpostavljenemu povečanemu celotnemu koeficientu rodnosti začelo spet upadati zaradi zmanjševanja števila žensk v rodni dobi. Upadalo bo vse do leta 2033 (na 15.700), ko bo začelo število žensk v rodni dobi ponovno naraščati kot posledica predpostavljene višje rodnosti in višjega selitvenega prirasta (glej sliko 15).

Slika 15: Komponente rasti števila prebivalcev Slovenije po osnovni in nižji projekciji, 2004–2050

Vir: avtorjeva projekcija na osnovi podatkov SURS.

Število rojstev bi nekaj let naraščalo tudi po nižji projekciji, zaradi česar bi se ob sedanji ravni selitvenega prirasta število prebivalcev do leta 2010 povečalo na dobra 2 milijona. Že v prvi polovici naslednjega desetletja pa bi začelo ponovno upadati, hkrati s številom rojstev, ki bi se do leta 2050 znižalo na le nekaj več kot 13 tisoč. Število prebivalcev bi do leta 2050 upadlo na 1.667.000, število delovno sposobnih pa na dobrih 950 tisoč. Indeks odvisnosti starega prebivalstva bi se povečal na 53,1, kar je manj kot po osnovni varianti, zaradi relativno manjšega števila starega prebivalstva, ki bo hitreje umiralo kot po osnovni varianti.

Rezultati nižje projekcije

Tabela 8: Predpostavke in osnovni rezultati osnovne in nižje variante nove projekcije prebivalstva do leta 2050

	2003	2010	2015	2020	2030	2040	2050	Razlika 2050-2003
PREDPOSTAVKE OSNOVNE PROJEKCIJE:								
Pričakovano trajanje življenja:								
- moški	73,2	73,9	74,8	75,7	77,3	78,7	79,5	6,3
- ženske	80,7	81,9	82,8	83,6	84,9	85,7	85,7	5,0
Koeficient celotne rodnosti	1,20	1,30	1,41	1,50	1,55	1,58	1,58	0,38
Selitveni prirast	3399	4151	4533	4543	4492	4375	4200	801
REZULTATI OSNOVNE PROJEKCIJE:								
Število prebivalcev 30.6. (v tisoč)	1996,8	2006,4	2015,4	2018,9	1994,6	1941,2	1862,1	-134,7
Starostna sestava (v %)								
0–19 let	21,3	18,9	18,5	18,7	18,5	17,4	17,8	-3,5
20–64 let	63,9	64,6	63,5	61,0	56,9	54,8	51,8	-12,1
65 let in več	14,9	16,5	17,9	20,3	24,6	27,8	30,4	15,5
80 let in več	2,8	4,0	4,8	5,2	6,3	9,0	10,2	7,5
Indeks rasti, leto 2003=100								
Prebivalstvo skupaj	100,0	100,5	100,9	101,1	99,9	97,2	93,3	-6,7
0–19 let	100,0	89,2	88,0	88,9	86,7	79,7	78,1	-21,9
20–64 let	100,0	101,7	100,4	96,5	89,0	83,4	75,6	-24,4
65 let in več	100,0	111,3	121,7	138,2	165,5	181,7	190,5	90,5
80 let in več	100,0	146,9	174,8	190,6	229,5	316,2	346,3	246,3
PREDPOSTAVKE NIŽJE PROJEKCIJE:								
Pričakovano trajanje življenja:								
- moški	73,2	73,9	74,6	75,1	75,6	75,6	75,6	2,4
- ženske	80,7	81,9	82,8	83,5	83,9	83,9	83,9	3,2
Koeficient celotne rodnosti	1,20	1,25	1,34	1,40	1,44	1,45	1,45	0,25
Selitveni prirast	3399	3117	2998	2983	2890	2721	2511	-888
REZULTATI NIŽJE PROJEKCIJE:								
Število prebivalcev 30.6. (v tisoč)	1996,8	2000,3	1998,3	1987,2	1922,3	1807,7	1666,8	-330,0
Starostna sestava (v %)								
0–19 let	21,3	18,8	18,2	18,2	17,6	16,5	16,8	-4,5
20–64 let	63,9	64,7	63,7	61,2	57,3	55,5	52,8	-11,1
65 let in več	14,9	16,5	18,1	20,6	25,1	27,9	30,4	15,5
80 let in več	2,8	4,0	4,8	5,3	6,4	8,8	9,8	7,0
Indeks rasti, leto 2003=100								
Prebivalstvo skupaj	100,0	100,2	100,1	99,5	96,3	90,5	83,5	-16,5
0–19 let	100,0	88,4	85,9	85,1	79,7	70,3	66,0	-34,0
20–64 let	100,0	101,5	99,8	95,4	86,4	78,7	69,0	-31,0
65 let in več	100,0	111,3	121,5	137,8	162,3	170,0	170,5	70,5
80 let in več	100,0	146,9	174,6	190,3	225,3	290,2	296,6	196,6

Vir: avtorjeva projekcija na podlagi podatkov SURS.

Tabela 9: Osnovna projekcija prebivalstva Slovenije 2004–2050

Leto	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Moški	977,4	977,1	977,6	978,3	979,0	979,8	980,6	981,4	982,3	983,1
0–4	46,1	45,9	45,5	45,2	45,3	45,6	46,2	46,8	47,3	47,8
5–9	49,0	48,2	47,7	47,4	47,0	46,7	46,4	46,1	45,9	46,0
10–14	56,6	54,5	52,8	51,5	50,4	49,6	48,9	48,4	48,0	47,7
15–19	66,3	65,0	63,5	61,8	59,8	57,3	55,1	53,4	52,1	51,1
20–24	76,5	74,2	72,2	70,0	68,2	67,1	66,0	64,5	62,9	61,0
25–29	77,9	78,5	79,4	79,4	78,9	77,6	75,6	73,6	71,5	69,7
30–34	73,2	73,8	75,0	76,4	77,4	78,4	79,4	80,1	80,2	79,8
35–39	78,1	76,9	75,7	74,0	73,4	73,5	74,1	75,2	76,6	77,7
40–44	78,9	78,5	78,7	79,0	78,7	77,9	77,1	75,6	74,1	73,4
45–49	82,0	81,0	79,7	78,5	78,1	78,0	77,9	78,0	78,4	78,1
50–54	76,5	78,8	79,7	80,6	80,8	79,8	78,8	77,8	76,7	76,3
55–59	54,2	56,0	61,6	66,6	69,8	72,8	75,1	76,3	77,2	77,4
60–64	50,7	51,3	49,2	48,1	48,8	50,3	52,8	57,6	62,3	65,4
65–69	42,5	42,9	43,4	43,8	44,3	45,1	45,2	43,9	42,9	43,7
70–74	34,1	34,7	34,6	34,8	35,1	35,3	35,6	36,1	36,5	37,0
75–79	20,2	21,5	22,8	24,2	25,0	25,5	25,8	26,0	26,3	26,6
80–84	9,7	10,7	11,2	11,7	12,4	13,2	14,0	15,0	15,9	16,6
85–90	3,2	2,9	3,2	3,6	4,2	4,8	5,3	5,6	5,9	6,3
90+	1,7	1,8	1,8	1,6	1,5	1,3	1,3	1,4	1,6	1,7
Ženske	1019,3	1019,9	1020,6	1021,3	1022,1	1023,0	1024,0	1025,0	1026,0	1027,1
0–4	43,1	43,3	42,8	42,6	42,7	43,0	43,6	44,1	44,6	45,1
5–9	46,5	45,4	44,9	44,5	44,1	43,9	43,7	43,4	43,3	43,4
10–14	53,5	51,7	50,2	48,8	47,9	47,1	46,2	45,6	45,2	44,8
15–19	63,3	62,0	60,5	58,9	56,8	54,2	52,3	50,8	49,5	48,6
20–24	71,8	70,2	68,7	66,8	65,5	64,5	63,3	61,8	60,2	58,1
25–29	72,6	73,5	74,2	74,3	73,8	73,1	72,0	70,4	68,6	67,3
30–34	69,8	69,9	70,8	72,0	72,9	73,5	74,3	75,0	75,2	74,8
35–39	76,8	75,8	74,1	72,1	70,8	70,3	70,5	71,1	72,3	73,3
40–44	76,0	76,1	76,7	77,1	77,3	77,0	75,9	74,2	72,3	71,0
45–49	77,4	77,1	76,2	75,8	75,5	75,6	76,0	76,6	77,0	77,2
50–54	72,1	73,9	75,2	76,1	76,7	76,5	75,9	75,4	75,1	74,8
55–59	55,0	56,2	61,3	65,7	68,2	70,6	72,6	73,8	74,8	75,4
60–64	55,6	56,3	53,7	52,4	52,9	53,6	55,5	59,9	64,1	66,7
65–69	52,4	51,9	52,1	52,1	52,4	53,3	53,4	51,6	50,4	51,0
70–74	51,1	51,0	50,6	49,9	49,2	48,5	48,2	48,3	48,4	48,8
75–79	41,8	42,2	42,7	43,3	43,8	44,2	44,4	44,1	43,6	43,2
80–84	25,4	28,4	29,7	30,9	31,7	32,2	32,7	33,3	33,9	34,5
85–90	9,1	8,7	9,9	11,7	13,8	16,0	17,6	18,8	19,8	20,4
90+	6,0	6,3	6,6	6,4	6,1	5,8	6,1	6,8	7,7	8,8
SKUPAJ	1996,8	1997,0	1998,2	1999,6	2001,1	2002,8	2004,5	2006,4	2008,3	2010,2
0–14	294,8	288,9	283,9	280,0	277,4	276,0	274,9	274,4	274,3	274,7
15–64	1404,8	1405,1	1405,9	1405,8	1404,3	1401,6	1400,1	1401,1	1401,1	1396,9
65+	297,1	303,0	308,4	313,8	319,4	325,2	329,6	330,8	332,9	338,6
0–19	424,5	415,9	407,9	400,7	394,0	387,5	382,2	378,6	375,8	374,3
20–59	1168,9	1170,5	1179,0	1184,5	1185,9	1186,1	1184,4	1179,5	1173,1	1165,2
60–79	348,4	351,9	349,1	348,4	351,6	355,8	360,9	367,4	374,6	382,4
80+	55,0	58,8	62,3	65,9	69,6	73,3	77,0	80,9	84,8	88,2

- Nadaljevanje na naslednji strani.

Tabela 9: Osnovna projekcija prebivalstva Slovenije 2004–2050 - nadaljevanje

Leto	2013	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
Moški	984,0	985,6	987,1	982,7	972,4	958,7	942,4	924,7	906,2
0–4	48,1	48,7	48,7	45,3	41,9	40,8	41,2	42,0	42,0
5–9	46,3	47,5	49,5	49,5	46,1	42,7	41,6	42,0	42,7
10–14	47,4	46,9	48,3	50,3	50,2	46,9	43,5	42,4	42,7
15–19	50,3	49,1	47,6	49,0	51,0	51,0	47,6	44,2	43,1
20–24	58,5	54,7	50,5	49,0	50,4	52,4	52,4	49,0	45,6
25–29	68,6	66,2	56,5	52,3	50,9	52,3	54,3	54,2	50,8
30–34	78,5	74,5	67,3	57,6	53,5	52,1	53,5	55,5	55,4
35–39	78,7	80,5	75,0	67,8	58,3	54,2	52,7	54,2	56,1
40–44	73,6	75,4	80,7	75,3	68,2	58,8	54,7	53,3	54,7
45–49	77,4	75,2	75,1	80,4	75,2	68,3	59,0	55,0	53,6
50–54	76,3	76,4	73,8	73,9	79,2	74,2	67,6	58,5	54,5
55–59	76,6	74,8	73,7	71,5	71,7	77,1	72,4	66,0	57,1
60–64	68,3	71,7	70,6	69,9	68,1	68,7	74,1	69,7	63,5
65–69	45,2	52,0	65,0	64,5	64,3	63,0	64,0	69,3	65,3
70–74	37,8	36,9	44,3	55,9	56,0	56,4	55,7	57,0	62,2
75–79	26,9	27,7	28,8	35,3	45,0	45,7	46,6	46,6	48,4
80–84	17,0	17,5	19,1	20,3	25,6	33,3	34,4	35,8	36,4
85–90	6,7	7,8	9,3	10,5	11,4	15,0	19,6	20,4	21,6
90+	1,9	2,2	3,3	4,3	5,1	5,8	7,5	9,8	10,7
Ženske	1028,1	1029,8	1031,8	1029,2	1022,2	1012,5	998,7	979,3	955,9
0–4	45,4	46,0	45,9	42,8	39,5	38,5	38,9	39,6	39,6
5–9	43,7	44,9	46,8	46,7	43,5	40,3	39,3	39,6	40,3
10–14	44,6	44,2	45,7	47,5	47,5	44,3	41,1	40,0	40,4
15–19	47,8	46,3	45,0	46,4	48,3	48,2	45,1	41,8	40,8
20–24	55,6	52,3	47,9	46,5	48,0	49,8	49,7	46,5	43,3
25–29	66,4	63,7	54,3	49,9	48,5	50,0	51,8	51,7	48,4
30–34	74,1	71,4	64,8	55,4	51,0	49,6	51,1	52,9	52,7
35–39	73,9	75,4	71,9	65,3	55,9	51,5	50,1	51,6	53,4
40–44	70,6	71,4	75,8	72,2	65,7	56,3	52,0	50,6	52,0
45–49	76,9	74,2	71,5	75,9	72,4	65,9	56,6	52,3	50,9
50–54	74,9	76,0	73,8	71,1	75,5	72,1	65,8	56,5	52,2
55–59	75,2	74,3	74,9	72,9	70,4	74,8	71,5	65,2	56,1
60–64	69,0	72,2	72,8	73,6	71,7	69,4	73,8	70,6	64,4
65–69	51,7	57,8	70,0	70,8	71,8	70,1	68,0	72,3	69,1
70–74	49,7	48,2	54,5	66,3	67,5	68,8	67,4	65,4	69,6
75–79	42,7	42,7	43,2	49,5	60,8	62,3	64,0	62,7	60,9
80–84	34,9	35,2	35,0	36,1	42,3	52,7	54,6	56,1	54,9
85–90	20,9	21,8	23,5	23,8	24,8	30,0	37,4	38,6	39,8
90+	9,8	11,7	14,7	16,4	17,1	17,7	20,6	25,2	27,2
SKUPAJ	2012,1	2015,4	2018,9	2011,9	1994,6	1971,2	1941,2	1904,0	1862,1
0–14	275,6	278,2	284,8	282,1	268,9	253,6	245,5	245,5	247,6
15–64	1391,1	1375,7	1323,3	1276,1	1234,1	1196,9	1155,8	1099,0	1048,4
65+	345,3	361,5	410,8	453,7	491,6	520,7	539,8	559,4	566,1
0–19	373,8	373,6	377,4	377,5	368,2	352,8	338,2	331,6	331,5
20–59	1155,8	1136,3	1087,3	1037,1	994,9	959,5	915,2	872,7	836,6
60–79	391,2	409,3	449,3	485,9	505,2	504,5	513,7	513,7	503,4
80+	91,3	96,2	104,9	111,4	126,3	154,4	174,0	186,0	190,6

Vir: avtorjeva projekcija.

Tabela 10: Nižja projekcija prebivalstva Slovenije 2004-2050

Leto	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Moški	977,4	977,1	977,4	977,8	978,0	978,2	978,2	978,2	978,2	978,0
0-4	46,1	45,9	45,4	45,0	44,9	44,9	45,1	45,4	45,7	46,0
5-9	49,0	48,2	47,7	47,3	46,9	46,6	46,3	45,9	45,5	45,4
10-14	56,6	54,5	52,8	51,4	50,4	49,6	48,8	48,3	47,9	47,5
15-19	66,3	65,0	63,5	61,8	59,8	57,2	55,0	53,3	51,9	50,9
20-24	76,5	74,2	72,2	70,0	68,1	66,9	65,9	64,3	62,6	60,6
25-29	77,9	78,5	79,4	79,4	78,8	77,5	75,4	73,2	71,1	69,1
30-34	73,2	73,8	75,0	76,3	77,3	78,3	79,3	79,9	79,9	79,4
35-39	78,1	76,9	75,7	74,0	73,3	73,4	73,9	75,1	76,4	77,4
40-44	78,9	78,5	78,7	79,0	78,6	77,8	77,0	75,5	73,9	73,2
45-49	82,0	81,0	79,7	78,5	78,0	77,9	77,8	77,9	78,2	77,9
50-54	76,5	78,8	79,7	80,6	80,7	79,8	78,8	77,7	76,6	76,1
55-59	54,2	56,0	61,6	66,6	69,8	72,8	75,1	76,3	77,2	77,4
60-64	50,7	51,3	49,2	48,1	48,8	50,3	52,8	57,6	62,3	65,4
65-69	42,5	42,9	43,4	43,8	44,3	45,0	45,2	43,9	42,9	43,7
70-74	34,1	34,7	34,6	34,8	35,1	35,3	35,6	36,1	36,5	37,0
75-79	20,2	21,5	22,8	24,2	25,0	25,5	25,8	26,0	26,3	26,6
80-84	9,7	10,7	11,2	11,7	12,4	13,2	14,0	15,0	15,9	16,6
85-90	3,2	2,9	3,2	3,6	4,2	4,8	5,3	5,6	5,9	6,3
90+	1,7	1,8	1,8	1,6	1,5	1,3	1,3	1,4	1,6	1,7
Ženske	1019,3	1019,9	1020,4	1020,8	1021,2	1021,5	1021,8	1022,0	1022,2	1022,3
0-4	43,1	43,3	42,7	42,4	42,3	42,3	42,6	42,8	43,1	43,4
5-9	46,5	45,4	44,9	44,5	44,1	43,8	43,6	43,2	42,9	42,8
10-14	53,5	51,7	50,1	48,8	47,8	47,1	46,1	45,5	45,0	44,6
15-19	63,3	62,0	60,5	58,9	56,7	54,2	52,2	50,7	49,3	48,4
20-24	71,8	70,2	68,7	66,8	65,4	64,4	63,1	61,5	59,9	57,8
25-29	72,6	73,5	74,1	74,2	73,7	73,0	71,8	70,1	68,2	66,7
30-34	69,8	69,9	70,8	72,0	72,9	73,4	74,2	74,9	74,9	74,4
35-39	76,8	75,8	74,1	72,1	70,8	70,3	70,4	71,0	72,2	73,1
40-44	76,0	76,1	76,7	77,1	77,3	76,9	75,8	74,1	72,2	70,9
45-49	77,4	77,1	76,2	75,8	75,5	75,5	75,9	76,5	76,9	77,1
50-54	72,1	73,9	75,1	76,1	76,7	76,5	75,8	75,4	75,0	74,7
55-59	55,0	56,2	61,3	65,7	68,2	70,5	72,5	73,8	74,7	75,4
60-64	55,6	56,3	53,7	52,4	52,9	53,6	55,5	59,8	64,1	66,6
65-69	52,4	51,9	52,0	52,1	52,4	53,3	53,3	51,6	50,4	50,9
70-74	51,1	51,0	50,6	49,9	49,2	48,5	48,2	48,2	48,3	48,8
75-79	41,8	42,2	42,7	43,3	43,8	44,1	44,3	44,1	43,6	43,1
80-84	25,4	28,4	29,7	30,9	31,7	32,2	32,7	33,3	33,9	34,5
85-90	9,1	8,7	9,9	11,7	13,8	16,0	17,6	18,8	19,8	20,4
90+	6,0	6,3	6,6	6,4	6,1	5,8	6,1	6,8	7,7	8,8
SKUPAJ	1996,8	1997,0	1997,8	1998,6	1999,2	1999,7	2000,0	2000,3	2000,4	2000,3
0-14	294,8	288,9	283,7	279,5	276,4	274,3	272,5	271,1	270,2	269,6
15-64	1404,8	1405,1	1405,7	1405,3	1403,4	1400,2	1398,1	1398,5	1397,5	1392,4
65+	297,1	303,0	308,4	313,8	319,3	325,1	329,5	330,7	332,7	338,3
0-19	424,5	415,9	407,6	400,2	393,0	385,7	379,6	375,1	371,4	368,9
20-59	1168,9	1170,5	1178,8	1184,1	1185,2	1184,9	1182,7	1177,1	1169,9	1161,2
60-79	348,4	351,9	349,1	348,4	351,5	355,7	360,8	367,2	374,3	382,1
80+	55,0	58,8	62,3	65,9	69,6	73,3	76,9	80,8	84,8	88,2

- Nadaljevanje na naslednji strani.

Tabela 10: Nižja projekcija prebivalstva Slovenije 2004–2050 - nadaljevanje

Leto	2013	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
Moški	977,7	976,7	970,1	955,4	932,1	902,6	868,5	832,7	796,6
0–4	46,2	46,5	45,4	41,3	37,8	36,1	35,5	35,4	34,7
5–9	45,4	45,9	47,0	45,9	41,8	38,3	36,6	36,0	35,9
10–14	47,1	46,4	46,4	47,5	46,4	42,3	38,7	37,0	36,4
15–19	50,0	48,7	46,9	46,9	48,0	46,9	42,7	39,1	37,4
20–24	58,0	54,1	49,6	47,7	47,7	48,8	47,7	43,5	39,9
25–29	68,0	65,3	55,2	50,7	48,9	48,9	49,9	48,8	44,5
30–34	78,0	73,8	66,0	55,9	51,4	49,6	49,6	50,6	49,4
35–39	78,4	80,0	74,0	66,2	56,2	51,8	50,0	49,9	50,9
40–44	73,3	74,9	79,8	73,9	66,2	56,3	51,9	50,1	50,0
45–49	77,1	74,8	74,3	79,1	73,2	65,7	55,9	51,5	49,7
50–54	76,1	76,1	73,1	72,6	77,3	71,5	64,2	54,6	50,4
55–59	76,5	74,6	73,1	70,2	69,7	74,2	68,7	61,6	52,5
60–64	68,2	71,6	70,0	68,6	65,9	65,5	69,7	64,5	57,9
65–69	45,2	51,9	64,7	63,4	62,2	59,7	59,4	63,1	58,4
70–74	37,7	36,9	44,2	55,5	54,4	53,3	51,2	51,0	54,2
75–79	26,9	27,6	28,7	35,1	43,9	43,0	42,2	40,4	40,3
80–84	16,9	17,5	19,1	20,2	24,9	31,0	30,3	29,8	28,5
85–90	6,7	7,8	9,3	10,4	11,1	14,1	17,4	16,9	16,6
90+	1,9	2,2	3,3	4,3	5,1	5,7	7,1	8,8	9,0
Ženske	1022,2	1021,6	1017,1	1007,0	990,2	967,6	939,1	906,1	870,2
0–4	43,6	43,9	42,8	38,9	35,6	34,1	33,5	33,4	32,8
5–9	42,9	43,4	44,4	43,3	39,4	36,1	34,5	34,0	33,9
10–14	44,3	43,8	43,9	44,9	43,8	39,9	36,6	35,0	34,4
15–19	47,6	46,0	44,3	44,4	45,4	44,3	40,4	37,0	35,4
20–24	55,2	51,7	47,0	45,2	45,3	46,3	45,2	41,3	37,9
25–29	65,7	62,9	53,0	48,3	46,5	46,6	47,6	46,4	42,4
30–34	73,7	70,8	63,6	53,7	49,0	47,2	47,3	48,2	47,0
35–39	73,7	75,1	71,0	63,8	54,0	49,3	47,5	47,5	48,5
40–44	70,4	71,1	75,2	71,2	64,0	54,2	49,5	47,7	47,7
45–49	76,7	74,0	71,1	75,1	71,1	64,0	54,2	49,5	47,7
50–54	74,8	75,8	73,4	70,5	74,6	70,6	63,5	53,8	49,2
55–59	75,2	74,1	74,7	72,4	69,6	73,6	69,6	62,6	53,1
60–64	68,9	72,1	72,6	73,2	71,0	68,3	72,1	68,3	61,5
65–69	51,7	57,7	69,8	70,5	71,1	68,9	66,3	70,0	66,3
70–74	49,7	48,2	54,4	66,1	66,8	67,4	65,3	62,8	66,3
75–79	42,6	42,7	43,1	49,3	60,0	60,6	61,2	59,2	57,0
80–84	34,9	35,2	34,9	35,9	41,5	50,3	50,7	51,2	49,5
85–90	20,9	21,8	23,5	23,7	24,4	28,6	34,4	34,6	35,0
90+	9,8	11,6	14,7	16,4	17,0	17,4	19,8	23,5	24,6
SKUPAJ	2000,0	1998,3	1987,2	1962,4	1922,3	1870,1	1807,7	1738,8	1666,8
0–14	269,6	269,9	270,0	262,0	244,9	226,7	215,5	210,8	208,0
15–64	1385,4	1367,4	1307,6	1249,7	1195,1	1143,4	1087,0	1016,6	953,0
65+	344,9	361,0	409,6	450,7	482,3	500,0	505,2	511,3	505,8
0–19	367,2	364,6	361,2	353,2	338,3	317,9	298,6	287,0	280,9
20–59	1150,7	1129,0	1073,8	1016,6	964,8	918,5	862,1	807,7	760,8
60–79	390,8	408,6	447,5	481,6	495,2	486,6	487,2	479,3	461,8
80+	91,2	96,1	104,7	110,9	124,0	147,1	159,7	164,8	163,3

Vir: avtorjeva projekcija.

2. Ocenjevanje in projekcija socialno-ekonomske sestave prebivalstva s pomočjo spolno-starostnih specifičnih koeficientov socialno-ekonomskega statusa

2.1. Izhodišča za projekcijo socialno-ekonomskih kategorij prebivalstva

Ena od nalog UMAR je tudi analiza in projekcija socialno-ekonomske sestave prebivalstva Slovenije, saj so nanjo vezani različni segmenti socialne in ekonomske politike države. Po eni strani so to različne demografske komponente trga dela, kot pomemben faktor možnosti gospodarskega razvoja, po drugi strani pa različne kategorije prebivalstva kot subjekti delitve, porabniki javnih sredstev in cilj različnih politik države na socialnem področju.

V nadaljevanju se omejujemo na analizo in projekcijo sestave prebivalstva glede na osnovni, načeloma med seboj izključujoč se socialno-ekonomski status, ki ju metodološko vežemo na (petletne ali širše) spolno-starostne skupine prebivalstva s pomočjo spolno-starostnih koeficientov. Tak pristop nam na podlagi analize preteklih podatkov omogoča konzistentno projekcijo osnovnih socialno-ekonomskih kategorij prebivalstva kot so: otroci in mladina v rednem šolanju, različne kategorije aktivnega prebivalstva, upokojenci ter nekatere oblike drugega vzdrževanega prebivalstva. Pri tem moramo posebej upoštevati tiste kategorije prebivalstva, ki se med seboj prekrivajo. V okviru gornjih štirih kategorij so to družinski upokojenci – otroci in dopolnilno aktivni, ki so hkrati bodisi študenti bodisi upokojenci.

2.2. Izbira socialno-ekonomskih kategorij prebivalstva, za katere ocenjujemo oziroma projeciramo koeficiente

Glede na potrebe analiz in projekcij UMAR ter glede na razpoložljive podatke po starosti in spolu smo se odločili, da bomo ocenjevali koeficiente za sledeče, med seboj komplementarne socialno-ekonomske kategorije prebivalstva:

1. otroci 0–14 let, in znotraj njih: predšolski otroci ter otroci v osnovnih šolah,
2. mladina v srednjih šolah in redni študenti,
3. aktivno prebivalstvo po definiciji anket o delovni sili:
 - znotraj tega: delovno aktivni in brezposelni (po definiciji anket o delovni sili);
 - delovno aktivne glede na razpoložljivost podrobnejših podatkov lahko delimo še na:
 - 3.1. formalno delovno aktivne po statističnem registru delovno aktivnega prebivalstva, ki jim priključimo tudi število kmetov na podlagi ocen mesečne statistike delovno aktivnega prebivalstva in
 - 3.2. preostale delovno aktivne, ki vsebinsko zajemajo neformalno delovno aktivno prebivalstvo;
 - 3.3. med neformalno delovno aktivnimi posebej ločimo dopolnilno delovno aktivne, tj. tiste delovno aktivne osebe, ki so po primarnem statusu lahko: mladina v srednjih šolah, redni študenti ali upokojenci, in so zato

Potreba po projekcijah socialno-ekonomskih kategorij prebivalstva

Metodološka izhodišča

Izbira med seboj komplementarnih socialno-ekonomskih kategorij prebivalstva

- šteti dvakrat: po primarnem statusu in še znotraj delovno aktivnih po definiciji anket o delovni sili;
4. upokojenci ZPIZ, brez upokojencev v tujini in brez otrok, ki prejemajo družinsko pokojnino;
 5. drugo neaktivno prebivalstvo.

2.3. Ocena in projekcija koeficientov socialno-ekonomskega statusa po starosti in spolu

Naš osnovni namen je projekcija obravnavanih kategorij, ki bi jo izpeljali z uporabo med seboj usklajenih spolno-starostnih specifičnih koeficientov socialno-ekonomskega statusa prebivalstva. Za konstrukcijo takih koeficientov bi potrebovali spolno-starostno sestavo v prejšnji točki izbranih socialno ekonomskih kategorij prebivalstva v posameznem letu, ki bi bila metodološko usklajena s podatki o spolno-starostni sestavi prebivalstva. Podatki o spolno-starostni sestavi navedenih izbranih kategorij prebivalstva pa so relativno slabi in predvsem med seboj praviloma nekonzistentni. Podatki o upokojencih se nanašajo na konec koledarskega leta, podatki o šolarjih na konec ali začetek šolskega leta, obdelani podatki anket o delovni sili pa večinoma na drugo četrtletje koledarskega leta. Tako so tudi težko primerljivi s podatki o prebivalstvu, pri katerih se za raven letnih povprečij običajno upošteva stanje 30.6. v posameznem koledarskem letu. Da bi lahko ocenili željene, med seboj primerljive spolno-starostno specifične statusne koeficiente, se je bilo treba odločiti, kako spraviti vse te metodološko različne podatke na nek skupni imenovalac, t.j. letno povprečje ali sredino leta. Zaradi potrebne medsebojne usklajenosti pa smo morali nato nekatere razpoložljive podatke prilagoditi objavljenim na letni ravni ali pa manj zanesljive podatke (kot so npr. podatki anket o delovni sili ali evidence ZPIZ) bolj zanesljivim registrskim podatkom. Zaradi večje preglednosti projekcije smo napravili tudi nekaj poenostavitev tako, da smo nekatere majhne podatke za neko spolno-starostno skupino priključili k sosednji spolno-starostni skupini.

Iz podatkov, ki se nanašajo na konec koledarskega leta (podatki ZPIZ in Statističnega registra delovno aktivnega prebivalstva) smo ocenili letno povprečje kot aritmetično sredino podatkov za isto spolno-starostno skupino ob koncu in ob začetku leta. Podatke šolske statistike smo (zato, da so primerljivi z izbranimi standarnimi starostnimi skupinami – glej točki 2.2.1 in 2.2.2.) priredili tako, da se nanašajo na začetek šolskega leta. S tem sicer za tri mesece odstopajo od sredine leta. Obdelane podatke anket o delovni sili o stopnjah delovne aktivnosti in brezposelnosti po petletnih spolnostarostnih skupinah, ki se nanašajo na drugo četrtletje, pa smo upoštevali tako, kot da se nanašajo na letno povprečje in jih v nekaterih starostnih skupinah zato rezidualno prilagodili (glej točko 2.2.3.). Ocenjevali smo koeficiente za obdobje 1995–2004 za petletne spolno-starostne skupine od 15. leta dalje ter za skupino 75 let in več.

Ocene koeficientov ter osnovno varianto projekcije objavljamo v tabelah 11 do 13. Pri projekciji smo se odločili za metodo ciljnih koeficientov, ki naj bi jih dosegli v določenem času²². Upošteevamo cilje oziroma ciljne intence, kjer so opredeljeni. Zaradi preglednosti predstavljamo eno samo varianto projekcije koeficientov, ki temelji na predpostavki, da bo prišlo zaradi zmanjševanja kontingenta delovno sposobnega prebivalstva v bodoče do precejšnjega zmanjšanja brezposelnosti,

Neustreznost in neusklajenost razpoložljivih podatkov...

...zahtevata prilagoditve, ocene in poenostavitve

Časovne prilagoditve podatkov

Scenarij izbrane variante projekcije

²² V uporabi so tudi druge metode, npr. kohortna, ki temelji na projekciji tokov med posameznimi kategorijami prebivalstva in jo je v svoji projekciji koeficientov aktivnosti, delovne aktivnosti in brezposelnosti uporabil tudi Eurostat (glej Carone 2004).

Scenarij polne zaposlenosti**Razpoložljivi podatki****Izbira koledarskega leta za primerjavo s prebivalstvom****Opravljenе prilagoditve in poenostavitve**

upokojenosti in druge neaktivnosti. Po drugi strani pa predpostavljamo, da bo (zaradi različnih ovir strukturne narave) dinamika tega zmanjševanja dokaj zmerna. Večino ciljnih koeficientov naj bi po tej projekciji dosegli v roku 20 let, torej do leta 2024. Te predpostavke imenujemo osnovni scenarij projekcije ali scenarij polne zaposlenosti. Seveda pa so možne tudi drugačne predpostavke, tako o ciljnih koeficientih kot o dinamiki njihovega doseganja ter različne kombinacije teh predpostavk. Primerjavo vplivov različnih drugačnih predpostavk na obseg delovno aktivnega prebivalstva predstavljamo v točki 2.4, na sliki 18.

2.3.1. Koeficienti šolanja v osnovnih in srednjih šolah

SURS objavlja starostno sestavo otrok in mladine v osnovnih in srednjih šolah po letnicah rojstva, od šolskega leta 1994/1995 dalje v začetku šolskega leta. Zadnji objavljeni podatki po starosti in spolu so za šolsko leto 1998/1999. Uradni sumarni podatki o številu otrok v osnovni in v srednjih šolah, objavljeni v statističnem letopisu in drugih publikacijah SURS pa se nanašajo na konec šolskega leta in so praviloma nekoliko manjši od števila ob vpisu.

Običajni kazalniki, ki primerjajo število učencev oziroma dijakov s številom prebivalstva ustrezne starosti so vpisni količniki. Za osnovnošolce jih običajno (standardno) računamo od šoloobvezne populacije, tj. otrok v starosti 7–14 (od šolskega leta 1999/2000 s postopnim uvajanjem devetletke od prebivalstva v starosti 6–14 let), za srednješolce pa od prebivalstva v starosti 15–19 let. Pri tem se, glede na objavljene podatke, postavlja vprašanje, v katerem časovnem preseku naj računamo vpisne količnike. Glede na izbrane starostne skupine bi bilo pravilno, da bi jih računali v koledarskem letu, ki pomeni začetek šolskega leta. Vendar je to nekonzistentno z objavljenimi sumarnimi podatki, ki se nanašajo na stanje konec šolskega leta, takrat pa so učenci in dijaki že eno leto starejši.

Zaradi konzistentnosti vpisnih količnikov s standardnimi starostnimi skupinami pri oceni koeficientov za preteklo obdobje upoštevamo sledeče predpostavke oziroma poenostavitve, ki nam poenostavijo tudi projekcijo teh koeficientov in s tem projekcijo števila učencev in dijakov v odvisnosti od starostne in spolne sestave prebivalstva:

- Objavljene podatke o skupnem številu učencev in dijakov, ki se nanašajo na konec šolskega leta upoštevamo kot število učencev in dijakov v koledarskem letu, v katerem se je šolsko leto začelo.
- Zanimarimo tudi starostno sestavo učencev v osnovni šoli in srednješolcev, t.j., predpostavljamo, da učenci v osnovni šoli niso mlajši od 7 let (oziroma od koledarskega leta 1999 dalje od 6 let) ali starejši od 14 let, srednješolci pa ne mlajši od 15 ali starejši od 19 let. Dejansko število učencev v osnovnih šolah, ki so bili v obdobju 1989–1997 mlajši od 7 let ali starejši od 14 let, je bilo približno enako številu srednješolcev, ki so bili mlajši od 15 let. Število srednješolcev, ki so bili starejši od 20 let, je majhno in predstavlja manj kot odstotek populacije 15–19 oziroma 20–24 let.
- Pri projekciji smo upoštevali cilja: 80 % mladine v starosti 15–19 let v srednjih šolah (Lizbonska strategija) oziroma splošno vključenost populacije v srednje šole (Strategija razvoja Slovenije).

Vpisni količnik otrok v osnovni šoli (skupaj z otroki v šolah in zavodih s prilagojenim programom) se giblje okrog 97 % šoloobvezne populacije, vpisni količnik mladine v srednjih šolah v populaciji 15–19 let pa se povečuje: od 64 % leta 1991 na 70 % leta 1997 in 74,9 % leta 2001 (zadnji razpoložljivi podatek). Pri tem je razlika med moško in žensko populacijo srednješolcev pomembna. Vpisni količnik srednješolcev moškega spola je nižji in se je v devetdesetih letih povečal od slabih 62 % leta 1991 na slabih 73 % leta 2001, pri ženskah pa v istem času od dobrih 66 % na 77 % populacije ustreznega spola v starosti 15–19 let. Težnja, zapisana v osnutku Strategije razvoja Slovenije (poglavje 4: Znanje in razvoj) je splošna vključenost populacije v srednje šole (trend k 100 %-ni vključenosti populacije v starosti 15–18 let), ki naj bi ga dosegli do leta 2006; minimum skupnega trajanja šolanja pa naj bi približali od 12 do 13 letom.

2.3.2. Koeficienti vključenosti v redni študij

SURS objavlja poleg skupnega števila študentov na višjih in visokih šolah ter univerzah tudi starostno sestavo študentov, od šolskega leta 1998/1999 tudi po spolu. Do šolskega leta 1996/1997 starostna sestava ne vključuje absolventov (ki so bili v tem šolskem letu že vključeni v objavljeno skupno število študentov), do šolskega leta 1997/1998 pa ne vključuje diplomskih študentov.

Za potrebe konstrukcije koeficientov šolanja smo analizirali značilna razmerja med starostno sestavo študentov in izbranimi starostnimi skupinami prebivalstva²³. Delež generacije, ki se je prvič vpisal na univerze ter višje in visoke šole, se je v devetdesetih letih povečal s 32,4 % leta 1991 na več kot 46 % leta 2002. Od tega je bilo izrednih študentov leta 1991 manj kot 2 %, leta 2002 pa že več kot 5 % generacije. Delež žensk, ki so se prvič vpisale na univerze ter višje in visoke šole, že presega 50 % generacije, medtem ko je delež moških še vedno nižji od 40 %. Zmanjšal se je tudi osip z univerz ter višjih in visokih šol, saj je v populaciji 20–24 let še vedno skoraj 40 % študentov, medtem ko jih je bilo leta 1991 le dobrih 15 %, resda brez absolventov. Število rednih študentov, starejših od 25 let, je majhno, se pa povečuje in presega že 5 % v primerjavi s prebivalstvom v starosti 25–29 let.

Pri konstrukciji koeficientov šolanja smo (zaradi konzistentnosti z objavljenimi sumarnimi podatki) upoštevali le redne študente, čeprav bi bilo verjetno smiselno, da bi med študente po primarnem statusu šteli tudi izredne študente v starosti do 24 let, saj so ti po primarnem statusu večinoma študentje (samoplačniki) in ne delovno aktivni ali drugi neaktivni, kamor smo jih (zaradi omenjene konzistentnosti) prišteli. Pri projekciji smo upoštevali cilj Strategije razvoja Slovenije v okviru druge razvojne prioritete: povečati vključenost generacije v višje in visoke šole na 55 %, ki naj bi ga dosegli do leta 2009 (osnutek, poglavje 4: Znanje in razvoj). Predpostavili smo, da naj bi se vpisanost moških v redni študij povečala relativno nekoliko bolj kot vpisanost žensk, s čimer bi se delež žensk med rednimi študenti znižal s sedanjih 57,5 % na 53,4 %. Zaradi majhnega števila smo vse redne študente, starejše od 25 let, primerjali s prebivalstvom v starostni skupini 25–29 let. Pri projekciji smo predpostavili, da v tej starosti redno študira še desetina vpisanih študentov.

*Razvoj
koeficientov v
zadnjih
petnajstih letih*

*Razpoložljivi
podatki*

*Značilna
razmerja v
zadnjih
petnajstih letih*

*Ciljni
koeficienti
projekcije*

²³ Pri tem smo si morali pomagati z nekaterimi ocenami tako, da smo manjkajoče podatke o spolno-starostni sestavi študentov ocenili glede na razmerja v tistih letih, za katera so razpoložljivi podatki bolj natančni.

*Opredelevitev
aktivnosti,
delovne
aktivnosti in
brezposelnosti*

*Uporabnost v
projekciji
nacionalnih
računov*

*Vir podatkov in
izhodišče
projekcije*

*Prilagoditve
podatkov*

2.3.3. Koeficienti aktivnosti, različni koeficienti delovne aktivnosti ter stopnje brezposelnosti in dopolnilne delovne aktivnosti

Upoštevamo aktivno prebivalstvo, kot ga opredeljujejo in ugotavljajo ankete o delovni sili. To sestavlja delovno aktivno prebivalstvo²⁴ ter brezposelne osebe po definiciji Mednarodne organizacije dela (ILO)²⁵. Delovno aktivno prebivalstvo poleg formalno zaposlenih (oseb v delovnem razmerju) in samozaposlenih oseb vključuje tudi različne oblike neformalne delovne aktivnosti (po pogodbah o delu, neplačane pomagajoče družinske člane, zaposleni v sivi ekonomiji).

Ker je število delovno aktivnih oseb po anketah o delovni sili približno enako številu delovno aktivnih po novi metodologiji nacionalnih računov, ga lahko kljub metodološkim razlikam²⁶ vzamemo tudi kot približek za projekcijo števila delovno aktivnih po metodologiji nacionalnih računov, ki ga potrebujemo za projekcijo gospodarske rasti oziroma projekcijo rasti produktivnosti. Projekcijo možnega števila delovno aktivnih oseb namreč lahko izračunamo na osnovi demografske projekcije z uporabo spolno-starostnih specifičnih koeficientov delovne aktivnosti. Te dobimo za preteklo obdobje iz podatkov anket o delovni sili, pri projekciji pa moramo upoštevati tudi druga možna socialno-ekonomska stanja prebivalstva, kot so šolanje, upokojenost, brezposelnost ali neaktivnost. Zato je treba, če hočemo biti konzistentni, pri projekciji spolno-starostnih specifičnih koeficientov delovne aktivnosti upoštevati tudi projekcijo spolno-starostnih specifičnih koeficientov za ostala socialno-ekonomska stanja prebivalstva. Pri tem moramo tudi upoštevati, da so nekatere osebe, ki so po definiciji anket o delovni sili delovno aktivne, po svojem primarnem statusu lahko bodisi redni študenti (ki delajo preko študentskega servisa) bodisi upokojenici. Te moramo upoštevati kot dopolnilno delovno aktivne.

SURS z anketami o aktivnem prebivalstvu ugotavlja starostno sestavo oziroma stopnje aktivnosti (**A**), delovne aktivnosti (**DA**) in brezposelnosti (**bp'**)²⁷ po petletnih spolno-starostnih skupinah od leta 1993 dalje. Objavljene so za drugo četrtletje 1993–1998 (v Rezultatih raziskovanj, št. 731/1999 in 743/2000), izračunane pa tudi za drugo četrtletje 1999–2003 (interni viri SURS).

Ker neposredna uporaba stopenj aktivnosti in delovne aktivnosti za drugo četrtletje na starostno sestavo prebivalstva 30.6. ne daje sumarnih rezultatov o številu aktivnih delovno aktivnih in brezposelnih, kot jih po anketah o delovni sili objavlja SURS za letna povprečja, smo pri konstrukciji koeficientov delovne aktivnosti in brezposelnosti za obdobje 1995–2003 izvedli nekaj korekcij:

- stopnje delovne aktivnosti v starostni skupini 55–59 let smo korigirali tako, da smo jih prilagodili podatkom o povprečni letni stopnji delovne aktivnosti v starostni skupini 55–64 let za posamezen spol. Nato smo prilagodili še

²⁴ To so osebe, ki so v referenčnem tednu pred anketiranjem opravljale kakršnokoli delo za plačilo (denarno ali nedenarno), dobiček ali za družinsko blaginjo. Med delovno aktivne sodijo tudi vse tiste formalno zaposlene ali samozaposlene osebe, ki jih v referenčnem tednu iz različnih razlogov ni bilo na delo.

²⁵ To so osebe, ki v referenčnem tednu pred anketiranjem niso bile delovno aktivne (po zgornji definiciji), so aktivno iskale delo in so v naslednjih dveh tednih pripravljene sprejeti delo.

²⁶ Anketa o delovni sili se izvaja na relativno majhnem vzorcu (okrog 8 tisoč oseb štirikrat letno), kar je vzrok za včasih nesorazmerno velika nihanja v dinamiki podatkov, ki jih nudi. Poleg tega anketa ne zajema tujcev, zaposlenih v Sloveniji, ki so zajeti v statistiki nacionalnih računov. Statistika zaposlenosti po nacionalnih računih zato temelji na drugih virih: na Statističnem registru delovno aktivnega prebivalstva in številu kmetov, ki plačujejo socialne prispevke, ter določenem statistično ugotovljenem razmerju do števila drugih delovno aktivnih oseb v posameznih področjih dejavnosti.

²⁷ Stopnje aktivnosti so opredeljene kot razmerje med številom aktivnih in številom vseh prebivalcev v posamezni spolno-starostni skupini, podobno tudi stopnje delovne aktivnosti. Stopnje brezposelnosti pa so opredeljene kot razmerje med številom brezposelnih in številom vseh aktivnih (tj. vsoti delovno aktivnih in brezposelnih) v posamezni spolno-starostni skupini.

stopnje delovne aktivnosti v starostni skupini 50–54 let objavljenim podatkom o povprečni letni stopnji delovne aktivnosti v starostni skupini 15–64 let; končno pa še stopnje delovne aktivnosti v starostni skupini 70–74 let objavljenim podatkom o povprečnem letnem številu delovno aktivnih;

- podobno smo korigirali tudi stopnje brezposelnosti (**bp'**). Stopnje brezposelnosti v starostni skupini 15–19 let smo prilagodili objavljenim podatkom o povprečni letni stopnji brezposelnosti v starostni skupini 15–24 let, stopnje brezposelnosti v starostni skupini 50–54 let za ženske oziroma 55–59 let za moške pa nato objavljenim podatkom o povprečnem letnem številu brezposelnih;
- koeficiente aktivnosti (**A**) smo nato ocenili po obrazcu: $A = DA / (1 - bp' / 100)$.

Na voljo pa so tudi podatki o spolno-starostni sestavi zaposlenih (tj. oseb v delovnem razmerju) in samozaposlenih brez kmetov po statističnem registru delovno aktivnega prebivalstva²⁸. Če tem podatkom prištejemo še oceno spolno-starostne sestave samostojnih kmetov in ta seštevek nato primerjamo s spolno-starostno sestavo prebivalstva 30.6., lahko ocenimo spolno-starostne koeficiente formalne delovne aktivnosti (**FDA**). Spolno-starostno sestavo kmetov smo ocenili tako, da smo ocenili števila in spolne sestave kmetov, kot jo objavlja mesečna statistika delovno aktivnega prebivalstva, pripisali enako starostno sestavo kot velja za posamezen spol za vse delovno aktivne po anketi.

Razlika med koeficienti delovne aktivnosti po anketi o delovni sili (**DA**) in koeficienti formalne delovne aktivnosti (**FDA**) nam da poenostavljeno²⁹ oceno koeficientov neformalne delovne aktivnosti ($NF = DA - FDA$). Ta pa vključuje neformalno delovno aktivne po primarnem statusu (**NFS**) ter dopolnilno delovno aktivne (**DDA**). Te opredelimo kot osebe, ki so po primarnem statusu bodisi študenti (**ŠT**) bodisi upokojnenci (**U**)³⁰. O dopolnilno delovno aktivnih ni na voljo objavljenih podatkov³¹, zato si moramo pomagati z bolj ali manj arbitrarnimi ocenami. Napravljeno je bilo več ocen stopenj dopolnilne delovne aktivnosti za posamezne spolno-starostne skupine ($dda' = DDA / (ŠT + U)$), med drugim tudi metoda enakomerne razporeditve neformalno delovno aktivnih na študente, upokojence in preostalo prebivalstvo, ki ni brezposelno, formalno delovno aktivno ali v srednjih šolah. Na podlagi te ocene je bila izbrana predpostavka, da v dopolnilnem delu ni več kot 15 % študentov in upokojencev v posamezni spolno-starostni skupini. Omejitev je seveda samo število neformalno delovno aktivnih v posamezni spolno-starostni skupini ($DA - FDA$). Od tod tudi nižje stopnje od 15 %. Za leto 2004 pa je zaradi izjemno visokega števila neformalno delovno aktivnih upoštevana metoda enakomerne razporeditve.

Pri projekciji smo izhajali iz odvisnosti **koeficientov aktivnosti** od koeficientov šolanja (v srednjih šolah: **SŠ**, glej točko 2.2.1. in v rednem študiju: **ŠT**, glej točko 2.2.2.), upokojenosti (**U**, točka 2.2.4), druge neaktivnosti (**DNA**, točka 2.2.5.) in dopolnilne delovne aktivnosti (**DDA**, glej zgoraj). Upoštevali smo počasno povečevanje koeficientov aktivnosti do najvišjih možnih glede na ciljne koeficiente

*Formalna
delovna
aktivnost*

*Oblike in ocene
neformalne
delovne
aktivnosti*

*Projekcija
koeficientov
aktivnosti*

²⁸ Povprečno letno spolno-starostno sestavo smo ocenili kot povprečje podatkov o spolno-starostni sestavi ob začetku in ob koncu koledarskega leta.

²⁹ Poenostavljeno zato, ker se ta ocena ne ozira na dejstvo, da anketa o delovni sili ne vključuje tujcev, zaposlenih v Sloveniji.

³⁰ Iz metodoloških razlogov smo izključili srednješolce, čeprav so tudi med njimi taki, ki so dopolnilno aktivni. Predvidevamo namreč (podatkov o tem nimamo na voljo), da je njihov delež med vsemi srednješolci precej manjši, kot je delež dopolnilno delovno aktivnih študentov ali upokojencev med vsemi študenti ali upokojenci.

³¹ Zaradi majhnega vzorca so podatki, ki bi jih sicer lahko dobili iz anket o delovni sili, statistično neznačilni.

*Projekcija
koeficientov
delovne
aktivnosti in
stopenj
brezposelnosti*

*Osnovni
scenarij
projekcije*

*Projekcija
koeficientov
formalne in
neformalne
delovne
aktivnosti*

*Razpoložljivi
podatki ...*

*... ter potrebne
prilagoditve in
ocene*

(oziroma tekoče v posameznih letih) za druge kategorije prebivalstva po obrazcu $A = 100 - S\dot{S} - \dot{S}T - U - DNA + DDA$, ali (če opredelimo $DDA = (\dot{S}T + U) * dda'$): $A = 100 - S\dot{S} - (\dot{S}T + U) * (1-dda')$ - DNA. Pri tem smo upoštevali konstantne stopnje dopolnilne delovne aktivnosti (dda') v višini 15 % ali povprečja v obdobju 1995–2004, če je bilo to nižje od 15 %.

Koeficienti delovne aktivnosti so projicirani na osnovi projekcije koeficientov aktivnosti in stopenj brezposelnosti po obrazcu: $DA = A * (1-bp'/100)$. Pri projekciji spolno-starostno specifičnih **stopenj brezposelnosti** (bp') smo upoštevali njihovo postopno zniževanje do ravni, ki omogoči doseganje ciljne stopnje brezposelnosti. Predvidevamo nadaljnje zniževanje skupne stopnje brezposelnosti, ki pa bo zaradi strukturnih problemov in zaradi relativno nizke gospodarske rasti in nizke rasti zaposlovanja v obdobju 2001–2003 počasnejše, kot predvideva Strategija razvoja trga dela do leta 2006. V letu 2004 je bila povprečna letna stopnja brezposelnosti po opredelitvi ILO še vedno 6,3 %. Do leta 2015 naj bi se (po osnovni varianti projekcije) znižala na okrog 3 %. Cilj Strategije razvoja trga dela (5,0 %) pa naj bi po tej varianti dosegli leta 2008.

Zniževanje stopnje brezposelnosti utemeljujemo s povečanim povpraševanjem po delovno aktivnih, ki bi ga sprožilo nadaljevanje relativno visoke gospodarske rasti. Pri padajočem številu delovno sposobnega prebivalstva lahko dosežemo višjo zaposlenost le z zniževanjem brezposelnosti ter s povečano aktivnostjo do sedaj neaktivnega, vendar za delo sposobnega prebivalstva. Ta je sedaj nizka predvsem v starejših starostnih skupinah prebivalstva (50–64 let), delno zaradi visoke upokojenosti (na katero še vedno vplivajo predčasne upokojitve v preteklosti), delno zaradi neustrezne izobrazbene in poklicne strukture prebivalstva v tej starosti, ki zato ne išče več dela. Ker je donos izobraževanja odraslih v tej starosti zelo nizek, bo večjo aktivnost v tej starosti moč doseči predvsem z upočasnitvijo izstopanja že aktivnega prebivalstva iz aktivnosti. Nizka je tudi aktivnost mladega prebivalstva (15–24 let), ki pa je razumljiva zaradi višje vključenosti v šolanje.

Koeficienti formalne delovne aktivnosti so projicirani glede na povprečna razmerja med številom formalno delovno aktivnih in številom vseh delovno aktivnih, zmanjšanim za dopolnilno delovno aktivne v posamezni spolno-starostni skupini v obdobju 1995–2004. Ker pa so v letu 2004 ta razmerja močno odstopala od povprečij za preteklo obdobje, smo se odločili za postopno približevanje tem zadnjim. S tem dobimo projekcijo bolj enakomerne rasti skupnega števila formalno delovno aktivnih na eni strani in bolj enakomernega zmanjševanja števila neformalno delovno aktivnih po statusu na drugi strani. **Koeficiente neformalne delovne aktivnosti po statusu** dobimo nato kot razliko po obrazcu: $NFS = DA - DDA - FDA$.

2.3.4. Koeficienti upokojenosti odraslega prebivalstva s stalnim prebivališčem v Sloveniji

Razpoložljivi podatki ZPIZ o starosti upokojencev so za naš namen precej slabi. Potrebovali bi spolno-starostno sestavo odraslih upokojencev s prebivališčem v Sloveniji, ki pa jo je mogoče le oceniti.

- ZPIZ poleg rednih mesečnih podatkov o skupnem številu starostnih, invalidskih, družinskih, kmečkih, vojaških ter državnih pokojnin in akontacij v letnih poročilih občasno objavlja tudi podatke o številu »delavskih« starostnih, invalidskih in družinskih upokojencev s prebivališčem v Sloveniji

oziroma v tujini; prejemniki vojaških, kmečkih, državnih pokojnin in akontacij pa so vsi prebivalci Republike Slovenije.

- Spolno-starostno sestavo starostnih in invalidskih upokojencev smo ocenjevali na podlagi podatkov o spolno-starostni sestavi vseh »delavskih« starostnih in invalidskih upokojencev 31.12. 1994, 1996, 2002 in 2004. Za leta, za katera nismo imeli podatkov, smo jo ocenili s pomočjo interpolacije, nato pa smo ocenili letno povprečje kot aritmetično sredino starostnih sestav ob začetku in ob koncu vsakega koledarskega leta.
- Do leta 2004 ni bilo nikakršnih podatkov o spolno-starostni sestavi kmečkih, vojaških ter državnih upokojencev in akontacij. Glede starosti družinskih upokojencev pa so na razpolago ocena ZPIZ za leto 1990 in podatki o vseh prejemnikih družinskih in vdovskih pokojnin za leti 2002 in 2004. Za ti dve leti smo upoštevali le podatke za prejemnike, starejše od 30 let, razliko do skupnega števila družinskih in vdovskih pokojnin pa smo upoštevali kot število pokojnin, ki se razdelijo med otroke in študente, mlajše od 30 let. Na voljo so nam bili tudi podatki o spolni sestavi družinskih pokojnin in o številu družinskih pokojnin, ki se razdelijo med otroke, za obdobje 1991–1994. Na podlagi navedenih virov smo spolno-starostno sestavo družinskih in vdovskih pokojnin, ki jih prejema odrasli, in število pokojnin, ki se razdelijo med otroke, za manjkajoča leta ocenili s pomočjo interpolacije. Enako distribucijo smo uporabili tudi za oceno spolno-starostne sestave družinskih kmečkih in vojaških upokojencev in akontacij družinskih pokojnin.
- Za prvo aproksimacijo smo predpostavili, da imajo delavski starostni in invalidski upokojenci s prebivališčem v Sloveniji ter vojaški starostni in invalidski upokojenci enako starostno-spolno sestavo kot vsi delavski starostni in invalidski upokojenci. Pri tem smo za vojaške starostne upokojence predpostavili, da so samo moškega spola.
- Za kmečke starostne upokojence smo predpostavili, da so vsi stari 75 let in več, glede na to, da je bilo novo upokojevanje ustavljeno v začetku 80-ih let. To so pokazali tudi edini razpoložljivi podatki za leto 2004. Za državne pokojnine, ki jih dobijo pokojninsko nezavarovani državljani v starosti 65 let in več in so se začele izplačevati šele v letu 2001, smo upoštevali spolno-starostno sestavo na osnovi podatkov za leto 2004.

Koeficiente upokojenosti prebivalstva Slovenije po petletnih starostno-spolnih skupinah smo nato ocenili tako, da smo skupno število posameznih vrst upokojencev s stalnim prebivališčem v Sloveniji pomnožili s strukturnimi deleži za posamezne starostno-spolne skupine, ocenjenimi na zgoraj opisan način, in jih nato sešteli. Kjer je seštevek presegel število prebivalcev, zmanjšano še za število formalno delovno aktivnih v isti spolno-starostni skupini, smo preostanek prišteli nižji starostni skupini. Invalidske upokojence v starosti do 19 let (številke so minimalne) smo prišteli k starostni skupini 20–24 let.

Pri projekciji smo izhajali iz ciljnih intenc pokojninske zakonodaje na področju upokojevanja, ki pa naj bi se nadaljevale tudi preko časovnih horizontov, ki so vgrajeni v sedanji pokojninski zakon. Ne glede na podobne izkušnje v nekaterih razvitih državah je razlogov za to, da lahko računamo na podaljševanje učinkovite starosti upokojevanja od sedanjih 58 na okrog 65 let starosti, več. Zaradi podaljšanja šolanja oziroma predvidene vedno večje vključenosti mladih v terciarno izobraževanje se že sedaj podaljšuje povprečna starost, ko mladi vstopajo v formalna delovna razmerja in postanejo s tem zavezanci za plačilo socialnih prispevkov, oziroma starost, ko jim začne teči zavarovalna doba. Poleg tega lahko predvidevamo, da bo ob primeru ugodnih možnosti za gospodarsko rast prišlo v bodoče, zaradi predvidenega

*Ocena
koeficientov
upokojenosti*

*Osnovni
scenarij
projekcije*

zmanjševanja delovno sposobnega prebivalstva, do poviševanja plač, po drugi strani pa glede na intence sedanje pokojninske zakonodaje do relativnega zmanjševanja pokojnin glede na plače in zato zelo verjetno do prostovoljnega podaljševanja delovne aktivnosti prebivalstva, če bodo le ugodni pogoji za to. Ti pa so: ustrezne gospodarske razmere za polno zaposlenost ter ustrezni delovni pogoji, ki bodo omogočali (in spodbujali) delovno aktivnost tudi starejšim osebam.

Pri projekciji smo za starostne skupine 20–49 let (gre predvsem za invalidske upokojence) za vsa leta projekcije upoštevali povprečne koeficiente v posamezni spolno-starostni skupini v obdobju 1993–2004. Za starost 50 let in več bi se koeficienti za oba spola zniževali glede na ciljne v posamezni starostni skupini, ki naj bi jih dosegli v 20. letih. V starostnih skupinah 50–64 let za moške in 55–59 let za ženske naj bi se v tem obdobju koeficient upokojenosti pri obeh spolih preplovali glede na povprečje 1995–2004, pri ženskah v starosti 50–54 let pa zmanjšali na tretjino povprečja 1995–2004. Pri ženskah v starosti 60–64 let naj bi se koeficient upokojenosti znižal na 50 %. V projekciji smo upoštevali, da naj bi se v roku 20 let povprečna starost upokojevanja pri obeh spolih močno približala 65. letu starosti ali ga celo presegla. Zato smo za starostne skupine v starosti 65 let in več upoštevali v primerjavi s sedanjimi dokaj nizke in za oba spola enake ciljne koeficiente upokojenosti: 75 % v starostni skupini 65–69 let, 95 % v starostni skupini 70–74 let in 100 % v starostni skupini 75 let in več. Oboje, cilji in dinamika, sledijo intencam pokojninske reforme, ki pa jih v našem modelu ne moremo upoštevati bolj natančno.

2.3.5. Koeficienti druge neaktivnosti

Iz ocen spolno-starostnih koeficientov šolanja (**SŠ** in **ŠT**, glej točki 2.2.1 in 2.2.2), aktivnosti (**A**, točka 2.2.3), upokojenosti (**U**, točka 2.2.4) in stopenj dopolnilne delovne aktivnosti (**dda'**, točka 2.2.3) lahko ocenimo še spolno-starostne koeficiente za druge neaktivne osebe kot rezidual po obrazcu: $DNA = 100 - SŠ - (ŠT + U) * (1 - dda' / 100) - A - U$. Pri projekciji upoštevamo postopno zniževanje do ciljnih koeficientov druge neaktivnosti, ki bi jih dosegli v 20. letih. Ciljni koeficienti so opredeljeni kot tretjina kumulativnega povprečja od starostne skupine 15–19 let do izbrane starostne skupine v obdobju 1995–2004. Za starostne skupine 65 let in več so ciljni koeficienti enaki 0.

Sedanje visoke koeficiente druge neaktivnosti v starostnih skupinah 20–24 in 25–29 let lahko pripišemo precejšnjemu številu izrednih študentov, ki jih, kot smo razložili v točki 2.2.2, nismo upoštevali pri koeficientih vključenosti v redni študij. Visoke koeficiente v starostnih skupinah 50–64 let pri moških oziroma 45–64 let pri ženskah pa visokemu številu registrirano brezposelnih v tej starosti, ki pa niso brezposelni tudi po opredelitvah ILO, ker ne iščejo dela; v glavnem zato, ker so zaradi neustrezne izobrazbe obupali nad tem, da bi ga dobili. Za v bodoče predpostavljamo torej znižanje števila izrednih študentov v starosti do 25 let (in zato ustrezno povečanje rednih študentov) ter takšno aktivno politiko zaposlovanja, ki bi znižala brezposelnost v starejših starostnih skupinah.

*Metoda ocene
in projekcije*

*Neaktivnost
mladih in
starejših*

Tabela 11: Rekapitulacija ciljnih koeficientov¹ socialno-ekonomskega statusa prebivalstva glede na stanje leta 2004

	Šolanje v osnovnih in srednjih šolah		Vključenost v redni študij		Upokojenost		Druga neaktivnost		Aktivnost		Delovna aktivnost		Stopnja brezposelnosti		Stopnja dopolnilne del. aktivnosti
	Stanje	Cilj	Stanje	Cilj	Stanje	Cilj	Stanje	Cilj	Stanje	Cilj	Stanje	Cilj	Stanje	Cilj	
Moški															
5-9	80,0	80,0													
10-14	100,0	100,0													
15-19	77,1	80,0	7,5	10,0			1,4	2,1	19,6	9,4	14,8	8,0	24,6	14,1	15,0
20-24			28,1	40,0	0,0	0,0	15,2	3,3	66,1	62,7	58,8	58,0	11,1	7,5	15,0
25-29			6,6	5,0	0,1	0,2	5,8	2,8	90,4	92,8	84,1	89,1	7,0	4,0	15,0
30-34					0,6	0,6	3,5	2,4	96,2	97,1	92,7	94,3	3,7	2,8	15,0
35-39					1,2	1,2	3,2	2,1	96,1	96,9	90,6	94,2	5,8	2,7	15,0
40-44					2,1	2,4	5,8	2,1	92,6	95,9	87,8	93,2	5,2	2,8	15,0
45-49					4,8	4,4	5,0	2,0	92,8	94,3	89,2	91,4	3,9	3,0	15,0
50-54					11,0	8,8	12,1	2,2	77,8	90,2	72,7	87,5	6,6	2,9	12,8
55-59					30,1	17,6	14,7	2,8	60,6	82,0	58,9	79,3	2,9	3,4	13,7
60-64					82,9	35,2	6,6	2,2	20,8	67,1	20,8	67,1	0,0	0,0	13,1
65-69					98,2	70,5	0,0	0,0	7,5	38,2	7,5	38,2	0,0	0,0	12,4
70-74					98,6	95,0	0,0	0,0	29,6	16,1	29,6	16,1	0,0	0,0	11,6
75+					100,0	100,0	0,0	0,0							
Ženske															
5-9	80,0	80,0													
10-14	100,0	100,0													
15-19	78,8	80,0	10,4	12,0			2,7	1,8	13,5	8,0	9,8	6,8	27,3	15,0	15,0
20-24			40,3	48,0	0,0	0,0	16,4	3,3	56,3	55,9	46,3	51,0	17,8	8,7	15,0
25-29			7,5	6,0	0,1	0,1	9,6	4,0	85,7	90,8	77,0	86,4	10,1	4,8	15,0
30-34					0,7	0,7	4,2	4,5	95,5	94,9	89,7	91,8	6,1	3,3	15,0
35-39					1,3	1,3	8,3	3,8	90,9	95,1	87,6	92,7	3,6	2,6	15,0
40-44					2,4	2,6	7,4	3,3	90,9	94,4	85,4	92,0	6,0	2,6	15,0
45-49					5,2	4,7	11,6	3,2	84,9	92,7	82,5	90,3	2,8	2,6	15,0
50-54					20,5	9,5	16,5	3,1	66,1	88,7	61,1	84,8	7,5	4,3	12,8
55-59					71,6	18,9	12,8	3,5	23,7	79,9	23,7	78,0	0,0	2,4	12,1
60-64					89,9	37,8	7,6	3,6	11,9	63,1	11,9	63,1	0,0	0,0	11,8
65-69					97,2	75,6	2,0	0,0	9,0	32,6	9,0	32,6	0,0	0,0	10,9
70-74					99,6	95,0	0,1	0,0	14,3	14,4	14,3	14,4	0,0	0,0	9,9
75+					92,0	100,0	8,0	0,0							

Vir: avtorjeva projekcija na osnovi podatkov SURS in ZPIZ.

Opomba: *to je najvišjih oziroma najnižjih predvidenih koeficientov, h katerim teži projekcija koeficientov v času. V predstavljeni projekciji naj bi jih dosegli v roku 20 let, tj. do leta 2025.

Tabela 12a: Koeficienti socialno-ekonomskega statusa - MOŠKI: ocena za obdobje 1995–2004 in projekcija po osnovnem scenariju do leta 2025

Starost	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2015	2020	2025	
Koeficienti šolanja v osnovni šoli (v % od prebivalstva v isti spolno-starostni skupini)																							
5–9	56,8	56,8	58,3	58,2	58,4	59,2	60,6	63,8	72,6	80,0	80,0	80,0	80,0	80,0	80,0	80,0	80,0	80,0	80,0	80,0	80,0	80,0	80,0
10–14	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Koeficienti šolanja v srednjih šolah (v % od prebivalstva v isti spolno-starostni skupini)																							
15–19	65,0	67,4	67,4	68,3	70,1	70,9	73,0	74,3	75,7	77,1	78,5	80,0	80,0	80,0	80,0	80,0	80,0	80,0	80,0	80,0	80,0	80,0	80,0
Koeficienti vključenosti v redni študij (v % od prebivalstva v isti spolno-starostni skupini)																							
15–19	6,1	6,7	6,7	6,0	6,3	6,5	6,7	6,8	7,1	7,5	7,9	8,4	8,9	9,4	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	11,0	11,0	11,0
20–24	16,3	16,6	18,2	20,9	21,7	23,4	24,4	25,9	26,2	28,1	30,2	32,4	34,7	37,3	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	44,0	44,0	44,0	44,0
25–29	3,0	3,3	3,5	3,8	4,0	4,2	4,0	4,5	5,1	6,6	6,3	5,9	5,6	5,3	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	10,5	10,7	10,7	10,7
Koeficienti upokojenosti (v % od prebivalstva v isti spolno-starostni skupini)																							
20–24	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
25–29	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
30–34	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
35–39	1,2	1,1	1,1	1,1	1,1	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2
40–44	2,6	2,5	2,5	2,6	2,6	2,5	2,3	2,3	2,2	2,1	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4
45–49	5,8	5,3	5,5	5,8	6,0	6,0	5,8	5,5	5,1	4,8	4,8	4,8	4,8	4,7	4,7	4,7	4,7	4,7	4,7	4,6	4,5	4,4	4,4
50–54	18,3	15,6	14,4	14,4	13,5	12,6	11,9	11,6	11,2	11,0	10,9	10,7	10,6	10,5	10,4	10,3	10,2	10,1	10,0	9,8	9,3	8,8	8,8
55–59	61,5	55,1	52,2	48,7	45,8	45,4	45,1	40,1	34,8	30,1	29,4	28,6	27,9	27,2	26,5	25,8	25,2	24,6	23,9	22,7	20,0	17,6	17,6
60–64	91,9	91,3	90,5	88,6	86,9	84,7	84,0	85,0	84,9	82,9	82,9	82,9	82,9	82,9	82,9	82,9	82,9	82,9	82,9	71,9	50,3	35,2	35,2
65–69	94,4	97,7	96,4	97,0	97,6	97,8	97,7	97,6	98,1	98,2	96,6	95,1	93,6	92,2	90,7	89,3	87,9	86,5	85,2	82,5	76,3	70,5	70,5
70–74	87,6	92,9	96,5	97,2	97,7	98,5	98,6	99,3	99,6	98,6	98,6	98,6	98,4	98,2	98,1	97,9	97,7	97,5	97,3	96,9	95,9	95,0	95,0
75+	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Koeficienti druge neaktivnosti (v % od prebivalstva v isti spolno-starostni skupini)																							
15–19	14,9	13,2	1,1	2,7	8,0	5,2	6,9	5,2	5,5	1,4	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1
20–24	10,2	13,6	8,4	11,1	12,4	16,8	15,0	15,0	16,2	15,2	13,7	12,4	11,2	10,1	9,1	8,3	7,5	6,7	6,1	5,0	3,3	3,3	3,3
25–29	4,1	5,2	4,5	4,3	4,3	7,5	5,0	6,3	6,1	5,8	5,5	5,2	5,0	4,7	4,5	4,3	4,1	3,9	3,7	3,4	2,8	2,8	2,8
30–34	2,0	2,3	4,1	4,2	2,6	2,9	4,8	3,4	3,2	3,5	3,4	3,3	3,2	3,2	3,1	3,0	2,9	2,8	2,8	2,6	2,4	2,4	2,4
35–39	3,2	3,3	4,9	4,3	3,4	3,6	3,3	4,4	4,1	3,2	3,2	3,1	3,0	2,9	2,8	2,7	2,7	2,6	2,5	2,4	2,1	2,1	2,1
40–44	2,9	2,9	6,4	3,0	6,5	7,3	3,7	3,1	5,3	5,8	5,4	5,1	4,7	4,4	4,1	3,8	3,6	3,3	3,1	2,7	2,1	2,1	2,1
45–49	3,0	4,3	7,0	4,7	4,8	5,7	4,7	7,0	5,6	5,0	4,7	4,4	4,1	3,9	3,7	3,5	3,3	3,1	2,9	2,6	2,0	2,0	2,0
50–54	6,6	10,7	13,9	8,6	8,7	5,1	11,9	12,0	8,8	12,1	10,8	9,6	8,6	7,6	6,8	6,1	5,4	4,8	4,3	3,4	2,2	2,2	2,2
55–59	0,0	8,9	11,7	12,9	18,4	15,7	3,4	11,8	17,5	14,7	6,7	12,0	20,9	23,7	22,7	21,5	20,4	19,0	9,8	7,7	4,2	2,3	2,3
60–64	0,6	0,0	0,0	3,3	2,8	8,0	7,6	5,7	6,0	6,6	7,1	7,1	7,1	7,1	7,1	7,1	5,9	4,9	4,9	4,3	3,0	2,2	2,2
65–69	3,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
70–74	12,2	7,1	0,0	2,0	2,2	0,0	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
75+	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Vir: avtorjeve ocene in projekcija na osnovi podatkov SURS in ZPZ.

Tabela 12b: Koefficienti socialno-ekonomskega statusa - MOŠKI: ocena za obdobje 1995-2004 in projekcija po osnovnem scenariju do leta 2025

Starost	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2015	2020	2025	
Koefficienti aktivnosti (v % od prebivalstva v isti spolno-starostni skupini)																							
15-19	14,8	13,0	25,7	23,9	16,5	18,3	14,5	14,7	12,7	19,6	12,6	10,7	10,3	9,8	9,4	9,4	9,4	9,4	9,4	9,4	9,4	9,4	9,4
20-24	75,9	72,3	76,1	71,1	69,1	63,3	64,3	63,0	61,6	66,1	60,6	60,0	59,2	58,2	56,8	57,7	58,5	59,2	59,9	61,0	62,7	62,7	62,7
25-29	93,1	91,8	92,3	92,3	92,1	88,7	91,5	89,8	89,5	90,4	89,0	89,6	90,1	90,6	91,1	91,3	91,5	91,7	91,9	92,2	92,8	92,8	92,8
30-34	97,4	97,2	95,4	95,3	96,9	96,6	94,7	96,1	96,2	96,2	96,1	96,1	96,2	96,3	96,4	96,5	96,6	96,6	96,7	96,8	97,1	97,1	97,1
35-39	95,8	95,7	94,1	94,8	95,7	95,4	95,7	94,6	95,0	96,1	95,9	95,9	96,0	96,1	96,2	96,3	96,3	96,4	96,5	96,6	96,6	96,9	96,9
40-44	94,9	95,0	91,4	94,8	91,3	90,6	94,3	95,0	92,8	92,6	92,5	92,9	93,2	93,5	93,8	94,1	94,4	94,6	94,8	95,2	95,9	95,9	95,9
45-49	92,1	91,2	88,3	90,4	90,1	89,2	90,3	88,3	90,0	92,8	91,2	91,5	91,8	92,1	92,3	92,5	92,8	93,0	93,2	93,5	94,2	94,3	94,3
50-54	77,8	76,0	73,8	79,1	79,8	84,3	78,0	76,4	81,6	77,8	79,8	81,0	82,2	83,2	84,1	85,0	85,7	86,4	87,0	88,1	89,7	90,2	90,2
55-59	49,8	44,3	40,7	45,7	42,2	45,7	58,2	53,6	48,8	60,6	67,9	63,3	55,0	52,9	54,4	56,2	57,8	59,8	69,5	72,7	78,5	82,4	82,4
60-64	18,7	20,1	23,5	21,0	23,4	18,7	18,7	20,9	17,4	20,8	20,8	20,8	20,8	20,8	20,8	20,8	22,0	23,0	23,0	33,2	53,3	67,1	67,1
65-69	6,8	2,4	22,2	18,9	17,6	14,0	15,8	15,1	11,0	7,5	15,3	16,7	18,0	19,2	20,5	21,8	23,0	24,2	25,4	27,7	33,2	38,2	38,2
70-74	3,0	0,6	18,9	14,2	2,9	18,7	11,8	12,9	10,6	29,6	12,8	12,8	13,0	13,2	13,4	13,5	13,7	13,9	14,0	14,4	15,2	16,1	16,1
Koefficienti delovne aktivnosti (v % od prebivalstva v isti spolno-starostni skupini)																							
15-19	11,1	9,2	20,0	17,4	11,6	13,9	10,9	10,9	8,3	14,8	9,6	8,3	8,1	7,9	7,7	7,8	7,9	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
20-24	63,3	59,9	64,8	60,8	58,9	55,1	54,8	54,0	54,0	58,8	54,0	53,7	53,4	52,7	51,8	52,9	53,9	54,8	55,4	56,5	58,0	58,0	58,0
25-29	85,0	84,0	85,2	83,8	84,3	82,2	86,4	85,8	81,7	84,1	83,1	83,8	84,7	85,6	86,4	87,0	87,5	88,0	88,2	88,5	89,1	89,1	89,1
30-34	91,0	91,6	90,3	87,2	91,6	92,5	90,4	90,9	92,2	92,7	92,6	92,7	93,0	93,2	93,3	93,5	93,7	93,9	94,0	94,1	94,3	94,3	94,3
35-39	90,4	89,6	86,4	90,5	90,0	90,9	92,2	90,6	91,7	90,6	90,6	91,0	91,5	92,1	92,6	93,0	93,4	93,8	93,8	94,0	94,2	94,2	94,2
40-44	88,0	89,8	87,4	90,5	87,0	85,6	90,9	91,1	85,7	87,8	87,9	88,5	89,2	89,8	90,4	91,0	91,5	92,0	92,2	92,6	93,2	93,2	93,2
45-49	87,1	86,1	84,0	85,3	84,4	83,3	85,1	83,4	86,0	89,2	87,7	87,9	88,4	88,8	89,1	89,5	89,9	90,2	90,4	90,7	91,3	91,4	91,4
50-54	74,8	73,1	72,0	74,6	75,1	77,3	75,9	71,9	77,8	72,7	74,6	75,7	77,5	79,0	80,4	81,7	82,8	83,8	84,4	85,5	87,1	87,5	87,5
55-59	47,9	42,0	37,4	42,1	39,2	43,8	51,0	49,1	47,3	58,9	64,8	59,7	53,2	51,1	52,6	54,3	55,9	57,8	67,2	70,2	75,9	79,7	79,7
60-64	18,7	20,1	23,5	21,0	23,4	18,7	18,7	20,9	17,4	20,8	20,8	20,8	20,8	20,8	20,8	20,8	22,0	23,0	23,0	33,2	53,3	67,1	67,1
65-69	6,8	2,4	22,2	18,9	17,6	14,0	15,8	15,1	11,0	7,5	15,3	16,7	18,0	19,2	20,5	21,8	23,0	24,2	25,4	27,7	33,2	38,2	38,2
70-74	3,0	0,6	18,9	14,2	2,9	18,7	11,8	12,9	10,6	29,6	12,8	12,8	13,0	13,2	13,4	13,5	13,7	13,9	14,0	14,4	15,2	16,1	16,1
Stopnje brezposelnosti (v % od aktivnih v starostni skupini)																							
15-19	25,1	29,0	22,1	27,3	29,9	24,4	24,8	26,0	34,7	24,6	23,6	22,7	21,0	19,4	17,9	16,6	15,3	14,1	14,1	14,1	14,1	14,1	14,1
20-24	16,6	17,1	14,8	14,5	14,7	12,9	14,2	13,0	12,2	11,1	10,8	10,5	9,9	9,4	8,9	8,4	7,9	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5
25-29	8,7	8,5	7,7	9,2	8,5	7,4	5,5	4,5	8,7	7,0	6,7	6,4	5,9	5,5	5,1	4,7	4,3	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0
30-34	6,6	5,8	5,3	8,5	5,5	4,2	4,5	5,4	4,2	3,7	3,6	3,5	3,4	3,3	3,2	3,1	2,9	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8
35-39	5,6	6,4	8,2	4,5	6,0	4,7	3,6	4,2	3,4	5,8	5,5	5,2	4,7	4,2	3,8	3,4	3,1	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7
40-44	7,3	5,5	4,4	4,5	4,7	5,5	3,6	4,1	7,7	5,2	5,0	4,7	4,3	4,0	3,6	3,3	3,0	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8
45-49	5,4	5,6	4,9	5,6	6,3	6,6	5,8	5,6	4,4	3,9	3,9	3,9	3,8	3,6	3,4	3,3	3,1	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
50-54	3,8	3,8	2,5	5,7	5,9	8,2	2,6	5,9	4,7	6,6	6,6	6,6	6,6	5,7	5,0	4,4	3,8	3,4	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9
55-59	3,8	5,2	8,0	7,8	7,1	4,1	12,5	8,4	3,1	2,9	4,7	5,6	3,4	3,4	3,4	3,4	3,4	3,4	3,4	3,4	3,4	3,4	3,4

Vir: avtorjeve ocene in projekcija na osnovi podatkov SURS.

Tabela 12c: Koeficienti socialno-ekonomskega statusa - MOŠKI: ocena za obdobje 1995-2004 in projekcija po osnovnem scenariju do leta 2025

Starost	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2015	2020	2025	
Koeficienti formalne delovne aktivnosti (v % od prebivalstva v isti spolno-starostni skupini)																							
15-19	9,5	8,9	9,0	8,2	7,1	6,5	5,5	4,8	4,3	4,6	4,3	3,6	3,5	3,4	3,3	3,4	3,5	3,5	3,6	3,6	3,6	3,8	3,9
20-24	52,2	54,1	53,4	52,4	51,1	49,2	46,7	44,0	41,7	41,6	41,9	41,4	40,9	40,2	39,1	40,2	41,1	42,0	42,7	43,8	45,7	46,2	46,2
25-29	77,0	79,0	79,5	80,3	80,5	80,2	79,5	79,0	77,1	76,9	77,7	78,5	79,4	80,3	81,1	81,6	82,1	82,6	82,7	83,0	83,6	83,5	83,5
30-34	83,3	84,5	84,8	85,7	87,1	87,1	87,5	88,0	87,0	87,3	87,4	87,6	87,8	88,0	88,2	88,4	88,6	88,8	88,8	89,0	89,3	89,4	89,4
35-39	83,4	84,9	85,1	86,0	86,8	87,3	87,6	87,5	86,6	87,3	87,6	87,9	88,4	88,8	89,3	89,6	90,0	90,3	90,3	90,3	90,3	90,3	90,0
40-44	81,5	82,8	82,2	83,6	84,2	84,9	85,9	86,3	84,8	85,6	85,8	86,2	86,8	87,3	87,8	88,2	88,6	89,0	89,1	89,2	89,3	89,3	88,9
45-49	79,9	78,4	79,1	79,2	79,2	79,2	80,6	80,3	80,1	80,8	81,2	79,4	79,9	80,4	81,0	81,5	82,0	82,4	82,8	83,5	84,9	85,7	85,7
50-54	66,2	66,9	65,8	66,4	69,2	70,9	71,0	71,9	70,9	70,9	63,8	65,1	65,9	66,6	67,7	68,3	68,5	68,5	68,3	71,0	77,3	81,9	81,9
55-59	31,5	32,9	32,8	32,8	32,8	35,2	40,1	43,6	46,1	50,1	50,1	50,1	45,5	43,1	43,1	43,1	42,2	41,2	46,9	52,7	63,8	71,4	71,4
60-64	7,5	8,7	9,2	8,0	7,2	7,3	8,4	9,3	9,1	9,5	9,0	9,1	9,1	9,1	9,1	9,2	10,3	11,2	11,2	22,2	43,9	59,4	59,4
65-69	1,8	2,3	3,6	3,0	2,4	2,2	2,3	2,4	1,9	1,8	3,4	4,9	6,4	7,8	9,3	10,7	12,1	13,5	14,8	17,5	23,7	29,5	29,5
70-74	0,2	0,0	1,1	0,8	0,2	0,9	0,6	0,7	0,4	1,4	1,4	1,4	1,6	1,8	1,9	2,1	2,3	2,5	2,7	3,1	4,1	5,0	5,0
Stopenje dopolnilne delovne aktivnosti (v % od števila študentov in upokojencev v isti spolno-starostni skupini)																							
15-19	15,0	4,3	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	75,8	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0
20-24	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	33,7	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0
25-29	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	42,7	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0
30-34	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	59,2	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0
35-39	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	46,2	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0
40-44	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	22,7	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0
45-49	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	53,8	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0
50-54	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	0,3	15,0	7,8	12,8	12,8	12,8	12,8	12,8	12,8	12,8	12,8	12,8	12,8	12,8	12,8	12,8
55-59	18,4	15,0	8,8	15,0	14,1	15,0	15,0	13,7	3,3	18,2	13,7	13,7	13,7	13,7	13,7	13,7	13,7	13,7	13,7	13,7	13,7	13,7	13,7
60-64	12,2	12,5	15,5	14,6	15,0	13,4	12,3	13,6	9,7	12,6	13,1	13,1	13,1	13,1	13,1	13,1	13,1	13,1	13,1	13,1	13,1	13,1	13,1
65-69	5,3	0,1	19,3	16,4	15,5	12,1	13,8	13,0	9,3	5,8	12,4	12,4	12,4	12,4	12,4	12,4	12,4	12,4	12,4	12,4	12,4	12,4	12,4
70-74	3,3	0,6	16,0	13,8	2,8	17,4	11,4	12,3	10,2	28,7	11,6	11,6	11,6	11,6	11,6	11,6	11,6	11,6	11,6	11,6	11,6	11,6	11,6
Koeficienti neformalne delovne aktivnosti po statusu (v % od prebivalstva v isti spolno-starostni skupini)																							
15-19	0,6	0,0	10,0	8,3	3,6	6,4	4,4	5,1	3,0	4,5	4,1	3,4	3,3	3,1	2,9	2,9	3,0	3,0	3,0	2,9	2,7	2,7	2,6
20-24	8,6	3,3	8,7	5,2	4,6	2,3	4,7	6,9	8,4	7,7	7,6	7,4	7,2	7,0	6,7	6,7	6,7	6,8	6,7	6,6	6,2	6,2	5,8
25-29	7,5	4,5	5,2	2,9	3,2	1,3	6,3	6,1	3,9	4,3	4,3	4,4	4,4	4,5	4,6	4,6	4,6	4,7	4,7	4,7	4,7	4,8	4,8
30-34	7,6	7,0	5,5	1,4	4,4	5,3	2,8	2,9	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1	5,0	5,0	5,0	5,0	4,9	4,9	4,9
35-39	6,9	4,5	1,1	4,4	3,0	3,4	4,4	2,9	5,0	2,8	2,9	2,9	3,0	3,1	3,1	3,2	3,3	3,3	3,4	3,5	3,8	4,0	4,0
40-44	6,1	6,7	4,8	6,5	2,3	0,3	4,6	4,4	0,6	1,7	1,8	1,9	2,1	2,2	2,3	2,4	2,5	2,7	2,8	3,0	3,6	4,0	4,0
45-49	6,3	6,9	4,1	5,2	4,4	3,2	3,6	2,2	5,2	5,8	5,8	7,9	7,7	7,6	7,5	7,3	7,2	7,0	6,9	6,6	6,6	5,7	5,0
50-54	5,9	3,9	4,1	6,0	3,9	4,5	3,1	0,0	5,3	1,0	9,3	9,2	10,2	11,1	11,4	12,1	13,0	14,1	14,9	13,2	8,6	4,5	4,5
55-59	5,1	0,7	0,0	2,0	0,0	1,8	4,2	0,0	0,0	3,3	7,3	6,7	5,9	5,3	5,7	5,5	5,1	4,8	5,1	5,2	4,4	3,2	3,2
60-64	0,0	0,0	0,3	0,0	3,2	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	0,9	0,9	0,8	0,8	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	1,6	2,7	3,1	3,1
65-69	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
70-74	0,0	0,0	0,0	2,4	0,0	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Vir: avtorjeve ocene in projekcija na osnovi podatkov SURS.

Tabela 13a: Koeficienti socialno-ekonomskega statusa - ŽENSKE: ocena za obdobje 1995–2004 in projekcija po osnovnem scenariju do leta 2025

Starost	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2015	2020	2025	
Koeficienti šolanja v osnovni šoli (v % od prebivalstva v isti spolno-starostni skupini)																							
5–9	56,9	56,3	58,1	57,7	57,5	59,2	60,5	63,9	72,7	80,0	80,0	80,0	80,0	80,0	80,0	80,0	80,0	80,0	80,0	80,0	80,0	80,0	80,0
10–14	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Koeficienti šolanja v srednjih šolah (v % od prebivalstva v isti spolno-starostni skupini)																							
15–19	69,6	71,2	73,2	73,4	74,4	74,1	77,0	77,6	78,2	78,8	79,4	80,0	80,0	80,0	80,0	80,0	80,0	80,0	80,0	80,0	80,0	80,0	80,0
Koeficienti vključenosti v redni študij (v % od prebivalstva v isti spolno-starostni skupini)																							
15–19	6,3	6,6	7,2	8,6	8,9	9,3	9,7	9,8	10,1	10,4	10,7	11,0	11,3	11,7	12,0	12,0	12,0	12,0	12,0	12,0	12,0	12,0	12,0
20–24	25,8	26,6	28,2	30,0	31,2	33,5	37,4	37,2	38,9	40,3	41,7	43,2	44,8	46,4	48,0	48,0	48,0	48,0	48,0	48,0	48,0	48,0	48,0
25–29	3,2	3,4	3,7	4,1	4,3	4,5	4,7	5,1	6,2	7,5	7,2	6,9	6,6	6,3	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
Koeficienti upokoženosti (v % od prebivalstva v isti spolno-starostni skupini)																							
20–24	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
25–29	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
30–34	0,5	0,5	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,9	0,8	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
35–39	1,2	1,1	1,2	1,2	1,3	1,4	1,4	1,5	1,4	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3
40–44	2,5	2,4	2,5	2,7	2,7	2,8	2,7	2,7	2,6	2,4	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6
45–49	9,7	7,3	7,2	7,8	6,9	6,2	6,1	5,9	5,6	5,2	5,2	5,2	5,1	5,1	5,1	5,1	5,1	5,0	5,0	5,0	5,0	4,9	4,8
50–54	47,7	43,6	38,4	35,3	34,5	32,9	29,7	25,7	22,3	20,5	19,9	19,3	18,7	18,2	17,7	17,1	16,6	16,2	15,7	14,8	12,7	11,0	9,8
55–59	68,3	68,3	69,4	68,9	67,6	68,9	70,9	71,7	71,9	71,6	68,1	64,7	61,4	58,4	55,5	52,7	50,1	47,6	45,2	40,8	31,6	24,4	20,0
60–64	80,9	82,8	83,8	84,5	84,2	84,1	84,8	87,1	88,9	89,9	86,9	84,1	81,3	78,7	76,1	73,6	71,2	68,9	61,8	58,3	50,5	43,7	38,0
65–69	89,8	89,5	90,1	88,8	87,8	86,9	87,6	88,4	92,4	97,2	91,9	96,8	97,5	95,2	92,4	88,2	82,1	75,5	75,6	75,6	75,6	75,6	75,6
70–74	63,9	70,0	75,7	78,3	80,2	81,8	86,0	94,8	97,7	99,6	99,4	99,2	99,0	98,9	98,7	98,5	98,3	98,1	98,0	97,6	96,7	95,9	95,9
75+	84,3	86,1	85,6	85,5	85,0	85,2	88,6	94,2	93,9	92,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Koeficienti druge neaktivnosti (v % od prebivalstva v isti spolno-starostni skupini)																							
15–19	12,1	11,6	3,5	2,7	4,6	6,8	2,6	1,9	5,3	2,7	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8
20–24	12,1	13,2	10,0	6,7	10,3	14,7	15,5	15,7	19,1	16,4	14,8	13,3	11,9	10,7	9,6	8,6	7,8	7,0	6,3	5,1	3,3	3,3	3,3
25–29	5,7	6,6	6,7	6,8	4,4	7,6	10,9	9,8	9,0	9,6	9,1	8,5	8,1	7,6	7,2	6,8	6,4	6,1	5,7	5,1	4,0	4,0	4,0
30–34	5,5	7,0	5,9	7,6	6,8	5,6	6,4	6,3	7,5	4,2	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5
35–39	6,5	8,6	9,7	4,4	8,0	4,6	5,4	6,0	5,0	8,3	7,8	7,4	7,1	6,7	6,4	6,0	5,7	5,4	5,4	4,9	3,8	3,8	3,8
40–44	7,9	9,0	9,2	8,2	6,2	5,8	7,3	8,0	7,9	7,4	7,0	6,6	6,3	6,0	5,7	5,4	5,1	4,8	4,8	4,4	3,3	3,3	3,3
45–49	8,7	9,3	12,8	11,1	13,2	13,7	10,1	7,6	8,9	11,6	10,6	9,8	9,0	8,2	7,6	7,0	6,4	5,9	5,9	5,0	3,3	3,3	3,2
50–54	10,7	9,5	11,8	18,2	16,5	17,0	16,3	21,3	23,7	16,5	18,2	21,7	19,4	17,4	15,5	13,9	12,4	11,1	11,5	9,2	5,3	3,1	3,1
55–59	22,8	22,5	20,4	22,7	25,1	23,5	18,9	18,0	16,0	12,8	11,8	10,8	9,9	9,1	8,3	7,6	7,0	6,4	5,9	4,9	4,9	3,5	3,5
60–64	16,9	15,0	14,0	13,3	14,3	14,5	13,8	11,4	9,6	7,6	7,3	6,9	6,6	6,2	5,9	5,6	5,4	5,1	4,8	4,4	3,6	3,6	3,6
65–69	9,4	9,7	8,8	10,3	11,6	12,5	11,7	10,8	7,0	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
70–74	35,8	29,8	24,0	21,7	19,7	13,6	13,1	4,9	2,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
75+	15,7	13,9	14,4	14,5	15,0	14,8	11,4	5,8	6,1	8,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Vir: avtorjeve ocene in projekcija na osnovi podatkov SURS in ZPZ.

Tabela 13b: Koeficienti socialno-ekonomskega statusa - ŽENSKE: ocena za obdobje 1995-2004 in projekcija po osnovnem scenariju do leta 2025

Starost	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2015	2020	2025	
Koeficienti aktivnosti (v % od prebivalstva v isti spolno-starostni skupini)																							
15-19	11,9	10,8	17,1	16,6	13,4	11,3	12,2	12,2	7,9	13,5	9,7	8,8	8,6	8,3	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
20-24	65,4	64,1	66,0	67,7	63,2	56,8	52,7	52,6	47,8	56,3	49,7	50,0	50,0	49,9	49,6	50,5	51,4	52,2	52,9	54,1	55,9	55,9	55,9
25-29	91,5	90,3	90,0	89,7	91,9	88,5	85,1	85,8	85,7	85,7	84,7	85,5	86,3	86,9	87,6	88,0	88,4	88,7	89,1	89,7	90,8	90,8	90,8
30-34	94,1	92,6	93,6	91,9	92,5	93,7	92,9	92,9	91,8	95,5	94,9	94,9	94,9	94,9	94,9	94,9	94,9	94,9	94,9	94,9	94,9	94,9	94,9
35-39	92,5	90,5	89,3	94,6	90,9	94,2	93,4	92,8	93,8	90,9	91,0	91,4	91,8	92,2	92,5	92,9	93,2	93,5	93,5	94,0	94,0	95,1	95,1
40-44	90,0	89,0	88,7	89,6	91,5	91,8	90,4	89,7	89,9	90,9	90,8	91,2	91,5	91,8	92,1	92,4	92,7	93,0	93,0	93,4	94,4	94,4	94,4
45-49	83,0	84,5	81,0	82,3	80,9	81,0	84,7	87,4	86,4	84,9	85,0	85,9	86,7	87,4	88,1	88,7	89,3	89,8	89,8	90,8	92,6	92,6	92,7
50-54	48,8	53,4	55,6	51,8	54,3	55,0	58,5	53,8	55,1	66,1	64,5	61,4	64,2	66,7	69,0	71,1	73,1	74,8	74,8	77,9	83,6	87,4	87,4
55-59	15,6	18,1	20,5	18,6	13,7	16,1	20,8	17,6	19,5	23,7	28,4	32,4	36,1	39,6	43,0	46,1	49,0	51,8	54,4	59,2	68,8	75,0	75,0
60-64	12,7	11,9	12,9	14,9	12,6	11,4	10,5	10,6	9,8	11,9	16,1	19,0	21,7	24,4	27,0	29,5	31,9	34,2	40,7	44,2	51,9	57,9	57,9
65-69	7,5	6,7	13,9	12,4	7,8	6,5	11,1	9,7	7,9	9,0	18,1	13,8	13,1	15,1	17,6	21,4	26,9	32,7	32,6	32,6	32,6	32,6	32,6
70-74	5,6	6,4	10,1	1,3	1,0	16,9	13,8	11,7	10,1	14,3	10,4	10,6	10,8	10,9	11,1	11,2	11,4	11,6	11,7	12,0	12,8	13,6	13,6
Koeficienti delovne aktivnosti (v % od prebivalstva v isti spolno-starostni skupini)																							
15-19	8,7	7,4	13,7	11,5	9,8	8,2	6,8	8,5	5,5	9,8	7,2	6,6	6,6	6,5	6,5	6,6	6,7	6,8	6,8	6,8	6,8	6,8	6,8
20-24	53,5	53,6	53,8	56,2	52,3	47,1	44,2	44,0	39,1	46,3	41,4	42,0	42,8	43,4	43,7	45,2	46,5	47,7	48,3	49,4	51,0	51,0	51,0
25-29	85,6	83,3	82,1	81,5	85,0	81,8	78,8	78,0	75,9	77,0	76,2	76,9	78,5	80,1	81,5	82,6	83,6	84,5	84,8	85,4	86,4	86,4	86,4
30-34	89,1	87,4	88,3	85,9	86,8	87,5	88,1	86,9	86,3	89,7	89,1	89,1	89,7	90,2	90,6	91,1	91,4	91,8	91,8	91,8	91,8	91,8	91,8
35-39	87,9	86,5	84,3	89,0	86,6	88,8	88,8	89,9	89,5	87,6	87,7	88,1	88,7	89,2	89,7	90,2	90,6	91,1	91,1	91,6	92,7	92,7	92,7
40-44	85,9	84,6	84,7	86,0	87,3	87,9	87,4	86,0	84,4	85,4	85,4	85,7	86,7	87,6	88,5	89,2	89,9	90,5	90,5	91,0	92,0	92,0	92,0
45-49	78,8	80,6	77,7	76,6	74,7	76,6	80,5	82,6	82,3	82,5	82,6	83,5	84,3	85,0	85,7	86,3	86,9	87,5	87,5	88,4	90,2	90,2	90,2
50-54	44,7	48,6	48,1	46,2	47,1	49,3	51,4	49,4	52,7	61,1	57,0	54,8	58,3	61,4	64,3	67,0	69,4	71,5	71,5	74,5	80,0	83,6	83,6
55-59	15,6	18,1	20,5	18,6	13,7	16,1	20,8	17,6	19,5	23,7	28,4	32,4	35,3	38,7	41,9	45,0	47,9	50,6	53,1	57,8	67,1	73,2	73,2
60-64	12,7	11,9	12,9	14,9	12,6	11,4	10,5	10,6	9,8	11,9	16,1	19,0	21,7	24,4	27,0	29,5	31,9	34,2	40,7	44,2	51,9	57,9	57,9
65-69	7,5	6,7	13,9	12,4	7,8	6,5	11,1	9,7	7,9	9,0	18,1	13,8	13,1	15,1	17,6	21,4	26,9	32,7	32,6	32,6	32,6	32,6	32,6
70-74	5,6	6,4	10,1	1,3	1,0	16,9	13,8	11,7	10,1	14,3	10,4	10,6	10,8	10,9	11,1	11,2	11,4	11,6	11,7	12,0	12,8	13,6	13,6
Stopnje brezposelnosti (v % od aktivnih v starostni skupini)																							
15-19	27,6	31,4	20,0	30,8	26,9	27,4	44,2	30,4	30,8	27,3	26,1	25,0	23,0	21,1	19,4	17,8	16,3	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0
20-24	18,2	16,4	18,5	17,0	17,2	17,1	16,1	16,3	18,3	17,8	16,9	16,0	14,5	13,1	11,8	10,7	9,6	8,7	8,7	8,7	8,7	8,7	8,7
25-29	6,4	7,8	8,8	9,1	7,5	7,6	7,3	9,1	11,4	10,1	10,1	10,1	8,9	7,9	7,0	6,2	5,4	4,8	4,8	4,8	4,8	4,8	4,8
30-34	5,3	5,6	5,7	6,5	6,2	6,6	5,2	6,5	6,0	6,1	6,1	6,1	5,5	5,0	4,5	4,1	3,7	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3
35-39	5,0	4,4	5,6	5,9	4,7	5,7	4,9	3,1	4,6	3,6	3,6	3,6	3,4	3,2	3,0	2,9	2,7	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6
40-44	4,6	4,9	4,5	4,0	4,6	4,3	3,3	4,1	6,1	6,0	6,0	6,0	5,2	4,6	4,0	3,5	3,0	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6
45-49	5,1	4,6	4,1	6,9	7,7	5,4	5,0	5,4	4,7	2,8	2,8	2,8	2,8	2,7	2,7	2,7	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6
50-54	8,4	8,9	13,4	10,8	13,3	10,5	12,1	8,1	4,3	7,5	11,6	10,8	9,3	8,0	6,8	5,9	5,1	4,3	4,3	4,3	4,3	4,3	4,3
55-59	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4

Vir: avtorjeve ocene in projekcija na osnovi podatkov SURS.

Tabela 13c: Koefficienti socialno-ekonomskega statusa - ŽENSKE: ocena za obdobje 1995-2004 in projekcija po osnovnem scenariju do leta 2025

Starost	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2015	2020	2025
Koefficienti formalne delovne aktivnosti (v % od prebivalstva v isti spolno-starostni skupini)																						
15-19	8,7	7,3	6,1	5,4	4,7	3,8	2,9	2,3	1,8	1,6	2,0	1,9	1,9	1,9	1,9	2,0	2,1	2,2	2,3	2,4	2,7	3,0
20-24	50,1	48,5	45,4	43,5	40,8	38,3	34,5	30,7	27,4	25,4	25,4	25,9	26,6	27,2	27,6	29,0	30,3	31,5	32,4	34,0	37,2	38,8
25-29	82,0	77,9	76,4	76,1	75,8	75,6	74,0	72,3	70,3	68,4	69,3	70,0	71,6	73,2	74,6	75,6	76,6	77,5	77,9	78,5	79,8	80,0
30-34	88,0	83,6	82,6	83,2	83,2	83,7	83,2	82,3	81,5	81,4	81,3	81,5	82,2	82,8	83,4	84,0	85,5	85,0	85,2	85,2	86,5	87,2
35-39	87,1	83,2	82,5	83,3	84,0	84,6	84,3	84,1	83,4	82,7	82,7	82,7	83,4	83,9	84,5	85,0	85,5	86,0	86,1	86,7	88,2	88,5
40-44	82,5	79,4	78,8	80,0	80,4	81,9	82,1	82,0	81,5	82,0	82,0	82,0	82,9	83,7	84,5	85,1	85,7	86,2	86,1	86,4	87,0	87,2
45-49	73,8	69,8	68,9	68,5	69,6	72,2	74,3	74,8	74,9	75,3	75,3	75,3	76,1	76,8	77,5	78,2	78,8	79,3	79,4	81,4	86,3	85,0
50-54	35,9	36,0	36,0	37,5	39,8	42,1	44,6	48,6	51,6	55,2	51,8	49,7	53,0	56,1	58,8	61,4	63,7	65,8	65,8	69,6	74,8	77,2
55-59	9,0	9,2	9,4	8,4	7,2	7,7	8,9	10,3	12,1	13,9	18,1	22,1	25,2	28,7	32,1	35,3	38,4	41,3	44,1	49,3	60,1	67,7
60-64	2,1	2,2	2,3	2,0	1,4	1,4	1,5	1,5	1,5	1,6	3,8	6,0	8,2	10,4	12,6	14,9	17,1	19,4	25,3	29,4	39,9	49,5
65-69	0,7	0,8	1,0	0,9	0,6	0,6	0,7	0,8	0,6	0,6	6,4	2,6	2,0	3,9	6,2	9,8	15,1	20,8	20,9	21,4	22,7	24,4
70-74	0,3	0,3	0,3	0,0	0,0	0,5	0,3	0,3	0,2	0,3	0,6	0,8	1,0	1,1	1,3	1,5	1,7	1,9	2,0	2,4	3,3	4,1
Stopnje dopolnilne delovne aktivnosti (v % od števila študentov in upokojencev v isti spolno-starostni skupini)																						
15-19	-1,1	1,6	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,4	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
20-24	13,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	32,4	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0
25-29	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	37,7	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0
30-34	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	65,1	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0
35-39	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	34,7	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0
40-44	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	27,2	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0
45-49	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	32,6	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0
50-54	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	14,8	12,8	12,8	12,8	12,8	12,8	12,8	12,8	12,8	12,8	12,8	12,8	12,8
55-59	9,7	13,0	15,0	14,8	9,6	12,2	15,0	10,1	10,3	11,4	12,1	12,1	12,1	12,1	12,1	12,1	12,1	12,1	12,1	12,1	12,1	12,1
60-64	13,1	11,7	12,7	15,0	13,3	11,8	10,6	10,4	9,4	10,5	11,8	11,8	11,8	11,8	11,8	11,8	11,8	11,8	11,8	11,8	11,8	11,8
65-69	7,5	6,5	14,3	12,9	8,1	6,8	11,8	10,1	7,9	8,5	10,9	10,9	10,9	10,9	10,9	10,9	10,9	10,9	10,9	10,9	10,9	10,9
70-74	8,2	8,8	12,9	1,6	1,2	15,0	15,0	12,0	10,1	14,0	9,9	9,9	9,9	9,9	9,9	9,9	9,9	9,9	9,9	9,9	9,9	9,9
Koefficienti neformalne delovne aktivnosti po statusu (v % od prebivalstva v isti spolno-starostni skupini)																						
15-19	0,0	0,0	6,5	4,9	3,8	2,9	2,4	4,7	2,2	2,8	3,5	3,1	3,0	2,9	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8	2,6	2,3	2,0
20-24	0,0	1,1	4,2	8,2	6,8	3,7	4,1	7,8	5,8	7,9	9,7	9,5	9,4	9,2	9,0	9,0	9,0	8,9	8,7	8,3	6,6	5,0
25-29	3,1	4,9	5,1	4,7	8,5	5,5	4,2	4,9	4,6	5,8	5,8	5,8	5,9	6,0	6,0	6,0	6,1	6,1	6,0	6,0	5,7	5,5
30-34	1,0	3,7	5,6	2,6	3,5	3,7	4,8	4,5	4,7	7,9	7,7	7,6	7,4	7,3	7,1	7,0	6,8	6,7	6,5	6,1	5,2	4,4
35-39	0,6	3,1	1,6	5,6	2,5	4,0	4,3	5,6	5,9	4,4	4,8	5,2	5,1	5,1	5,0	5,0	4,9	4,9	4,8	4,7	4,3	4,0
40-44	3,0	4,9	5,5	5,6	6,5	5,6	4,9	3,6	2,6	2,7	3,0	3,3	3,4	3,5	3,6	3,7	3,8	3,9	4,0	4,1	4,5	4,4
45-49	3,6	9,7	7,7	7,0	4,1	3,5	5,3	7,0	6,5	5,6	6,5	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4	7,4	7,3	6,3	3,1	4,6
50-54	1,7	6,1	6,4	3,4	2,1	2,2	2,4	0,0	0,0	2,9	2,7	2,6	2,8	3,0	3,2	3,4	3,6	3,7	3,8	3,0	3,5	4,9
55-59	0,0	0,0	0,7	0,0	0,0	0,0	1,3	0,0	0,0	1,6	2,1	2,4	2,7	2,9	3,1	3,3	3,4	3,5	3,6	3,6	3,2	2,6
60-64	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,9	2,0	3,0	3,9	4,7	5,3	5,9	6,3	6,7	8,0	7,9	6,0	3,2
65-69	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	1,8	0,7	0,5	0,9	1,4	2,0	2,9	3,7	3,4	2,9	1,7	0,0
70-74	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,2	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Vir: avtorjeve ocene in projekcija na osnovi podatkov SURS.

Izhodiščni podatki in metoda projekcije

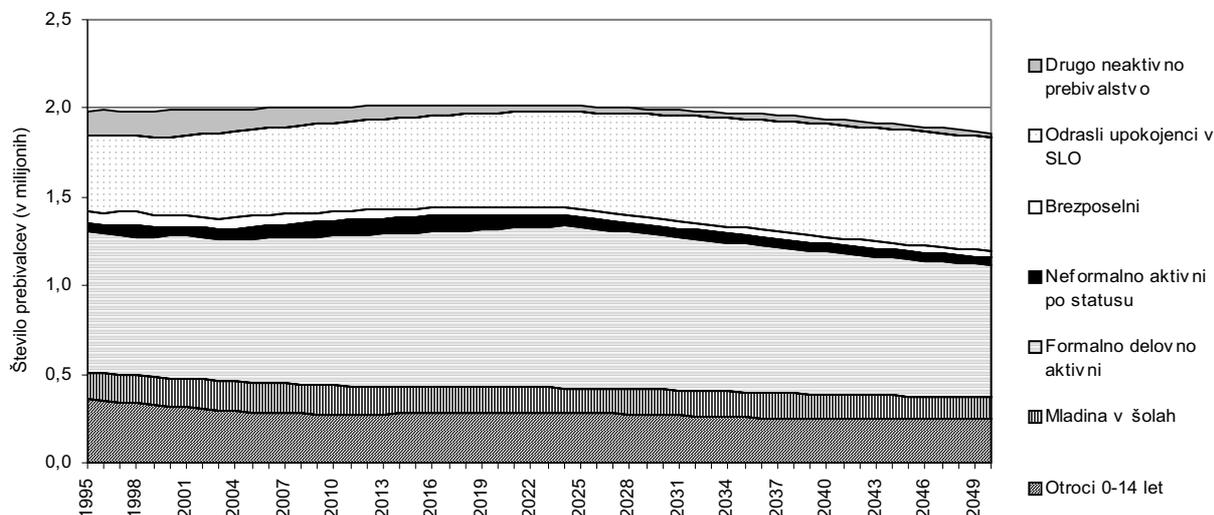
Osnovni scenarij projekcije

2.4. Ocena socialno-ekonomske sestave prebivalstva Slovenije v obdobju 1995–2004 ter projekcija (po osnovni varianti projekcije prebivalstva) do leta 2050

Za obdobje 1995–2003 imamo za navedene izbrane socialno-ekonomske kategorije prebivalstva na voljo podatke o številu otrok v osnovni šoli, mladine v srednjih šolah in rednih študentov (vse troje upoštevamo v koledarskem letu, v katerem se začne šolsko leto, za katerega so na voljo uradni podatki) ter o povprečnem letnem številu delovno aktivnih po anketah o delovni sili ter upokojujencev ZPIZ z bivališčem v Sloveniji. S pomočjo opisane metode uporabe spolno-starostnih koeficientov lahko ocenimo še število drugih neaktivnih ter dopolnilno delovno aktivnih. Pri projekciji vse navedene kategorije izračunamo kot seštevek zmnožkov projiciranih spolno-starostnih koeficientov za posamezne socialno-ekonomske kategorije z ustrežno spolno-starostno skupino prebivalstva. Oceno in projekcijo socialno-ekonomske sestave prebivalstva Slovenije po osnovnem scenariju prikazujemo v tabeli 14 in na sliki 16.

Kot smo opisali v prejšnjem poglavju, smo pri projekciji izhajali iz ciljnih koeficientov, ki naj bi jih dosegli v določenem času in pri tem upoštevali že opredeljene cilje na področju vključevanja prebivalstva v srednje ter višje in visoko izobraževanje oziroma ciljne intence pokojninske zakonodaje na področju upokojevanja, ki naj bi se nadaljevale tudi preko časovnih horizontov, ki so vgrajeni v sedanji pokojninski zakon. V osnovnem scenariju upoštevamo osnovno projekcijo prebivalstva (glej točko 1.4.), pri projekciji aktivnosti oziroma delovne aktivnosti in brezposelnosti ter druge neaktivnosti pa predstavljamo varianto, po kateri bi zaradi zmanjševanja kontingenta delovno sposobnega prebivalstva prišlo v bodoče do precejšnjega zmanjšanja brezposelnosti, upokojenosti in druge neaktivnosti, vendar bi bilo, zaradi različnih ovir strukturne narave, to zmanjševanje dokaj počasno. Večino ciljnih koeficientov naj bi po tej varianti dosegli v roku 20-ih let, torej do leta 2024. Namen predstavitve zgolj te variante projekcije ni v tem, da bi predpostavili, da je ta varianta projekcije najbolj verjetna, temveč je bolj v tem, da bi pokazali po eni strani zgornjo mejo, do katere lahko računamo glede bodočega obsega delovno aktivnega prebivalstva, s tem pa po drugi strani tudi na osnovne šibke točke v demografskem in socialno-ekonomskem razvoju prebivalstva Slovenije, ki nas čakajo v naslednjih 50-ih letih.

Slika 16: Socialno-ekonomska sestava prebivalstva Slovenije, 1995–2003 ter projekcija po osnovnem scenariju do leta 2050

Vir: avtorjeva projekcija na osnovi podatkov SURS.

Tabela 14: Prebivalstvo Slovenije po socialno-ekonomskem statusu 1995–2004 in projekcija po osnovnem scenariju do leta 2050 (v 1000)

Leto	1995	2000	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2020	2030	2040	2050
PREBIVALSTVO 30.6.	1987,5	1990,3	1997,0	1998,2	1999,6	2001,1	2002,8	2004,5	2006,4	2008,3	2010,2	2012,1	2018,9	1994,6	1941,2	1862,1
OTROCI 0–14 let	365,6	316,9	288,9	283,9	280,0	277,4	276,0	274,9	274,4	274,3	274,7	275,6	284,8	268,9	245,5	247,6
od teh v osnovni šoli in ŠPP	210,4	183,4	181,0	177,1	173,8	171,2	169,2	167,1	165,6	164,6	164,0	164,1	171,0	169,4	149,3	149,5
MILADINA V ŠOLAH	146,2	161,0	168,2	170,2	169,7	167,3	164,6	162,6	158,1	154,1	150,5	146,8	133,4	139,0	111,1	99,9
Mladina v srednjih šolah	102,1	100,9	98,9	97,9	96,6	93,3	89,2	85,9	83,3	81,2	79,7	78,5	74,0	79,5	74,1	67,1
v % od generacije 15–19 let	67,3	72,5	77,9	79,0	80,0	80,0	80,0	80,0	80,0	80,0	80,0	80,0	80,0	80,0	80,0	80,0
Redni študenti	44,1	60,2	69,3	72,3	73,1	74,0	75,3	76,7	74,8	72,9	70,8	68,3	59,4	59,5	36,9	32,9
v % od generacije 20–24 let	30,7	39,6	48,0	51,3	53,4	55,4	57,2	59,3	59,2	59,2	59,4	59,8	60,4	60,5	36,2	37,0
UPOKOJENCI ZPZ	460,3	482,2	523,9	533,3	542,6	550,2	556,0	561,4	566,6	571,4	576,5	581,7	587,5	629,4	683,7	694,1
v % od prebivalstva	23,2	24,2	26,2	26,7	27,1	27,5	27,8	28,0	28,2	28,5	28,7	28,9	29,1	31,6	35,2	37,3
- v tujini	22,5	29,1	33,9	40,1	44,0	48,2	51,0	54,0	57,2	60,5	64,0	67,8	67,6	72,4	78,6	79,8
v % od vseh	4,9	6,0	6,5	7,5	8,1	8,8	9,2	9,6	10,1	10,6	11,1	11,7	11,5	11,5	11,5	11,5
- otroci v Sloveniji	11,2	8,0	5,6	5,5	5,4	5,3	5,3	5,2	5,1	5,0	4,9	4,9	4,6	4,4	4,3	4,1
v % od preb. 0–29 let	1,4	1,1	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
Odrasli upokojenci v SLO	426,5	445,1	484,3	487,7	492,6	496,6	499,7	502,2	504,3	505,9	507,5	509,1	515,3	552,6	600,8	610,2
DRUGO NEAKTIVNO PREBIVAL.	141,0	153,0	127,8	112,2	109,6	107,9	104,2	98,7	94,1	90,2	86,3	79,3	45,4	35,5	49,6	44,2
AKTIVNI	952,5	968,8	1006,4	998,2	1001,7	1005,8	1012,4	1020,1	1029,0	1036,9	1043,8	1053,3	1088,8	1044,9	976,5	901,0
Stopnja aktivnosti (15–64)	68,4	67,8	69,7	69,2	69,5	69,9	70,3	70,8	71,2	71,6	72,0	72,9	77,9	79,3	78,8	79,5
- ženske	63,2	63,2	64,8	64,6	65,1	66,2	67,3	68,3	69,1	70,0	70,8	71,8	76,4	78,0	78,0	78,7
- moški	73,6	72,1	74,4	73,6	73,9	73,4	73,2	73,3	73,3	73,2	73,2	73,9	79,4	80,5	79,6	80,3
Stopnja aktivnosti (65+)	4,0	8,4	9,1	8,4	7,7	7,7	8,2	8,7	9,3	10,2	11,2	11,4	14,1	13,6	12,1	11,9
BREZPOSELNI	70,5	67,8	63,4	62,2	60,5	54,6	49,7	45,2	41,4	37,8	34,6	34,6	33,5	31,6	29,3	26,7
Stopnja brezposelnosti	7,4	7,0	6,3	6,2	6,0	5,4	4,9	4,4	4,0	3,6	3,3	3,3	3,1	3,0	3,0	3,0
- ženske	7,0	7,3	6,9	6,9	6,6	6,0	5,3	4,7	4,2	3,8	3,4	3,3	3,1	3,1	3,1	3,1
- moški	7,7	6,7	5,8	5,6	5,5	4,9	4,5	4,1	3,8	3,5	3,3	3,3	3,0	3,0	2,9	2,8
Stopnja brezposelnosti (15–24)	18,8	16,8	16,3	15,2	14,4	13,3	12,2	11,2	10,3	9,5	8,8	8,8	8,8	8,9	8,7	8,7
DELOVNO AKTIVNI	882,0	901,0	943,0	936,1	941,2	951,2	962,7	974,9	987,6	999,0	1009,2	1018,7	1055,4	1013,4	947,2	874,4
Rast zaposlenosti	3,6	1,7	5,1	-0,7	0,5	1,1	1,2	1,3	1,3	1,2	1,0	0,9	0,1	-0,6	-0,7	-0,8
Stopnja delovne aktivnosti (15–64)	63,3	62,9	65,2	64,6	65,1	66,0	66,8	67,6	68,3	68,9	69,5	70,4	75,4	76,7	76,3	77,0
- ženske	58,7	58,5	60,2	60,0	60,6	62,1	63,6	64,9	66,1	67,2	68,3	69,3	73,8	75,4	75,4	76,1
- moški	67,9	67,2	69,9	69,0	69,5	69,7	69,9	70,2	70,4	70,5	70,7	71,4	76,9	77,9	77,2	77,8
Stopnja delovne aktivnosti (55–64)	23,5	22,5	28,3	30,0	31,5	35,1	35,9	37,4	38,4	39,2	40,1	43,6	60,9	71,9	71,8	71,4
% neformalno delovno aktivnih	10,4	11,1	14,4	13,3	13,4	13,3	13,2	13,1	13,1	13,0	12,9	12,8	10,5	9,6	9,9	10,1
Formalno delovno aktivni	790,0	800,5	807,5	811,5	815,1	824,5	835,3	846,8	858,6	869,4	879,2	888,3	944,4	915,8	853,1	786,4
- letna rast (v %)	1,5	0,8	0,8	0,5	0,4	1,2	1,3	1,4	1,4	1,3	1,1	1,0	0,4	-0,6	-0,7	-0,8

Vir: avtorjeve ocene in projekcija na osnovi podatkov SURS in ZPZ.

Upadanje obsega delovno aktivnega prebivalstva

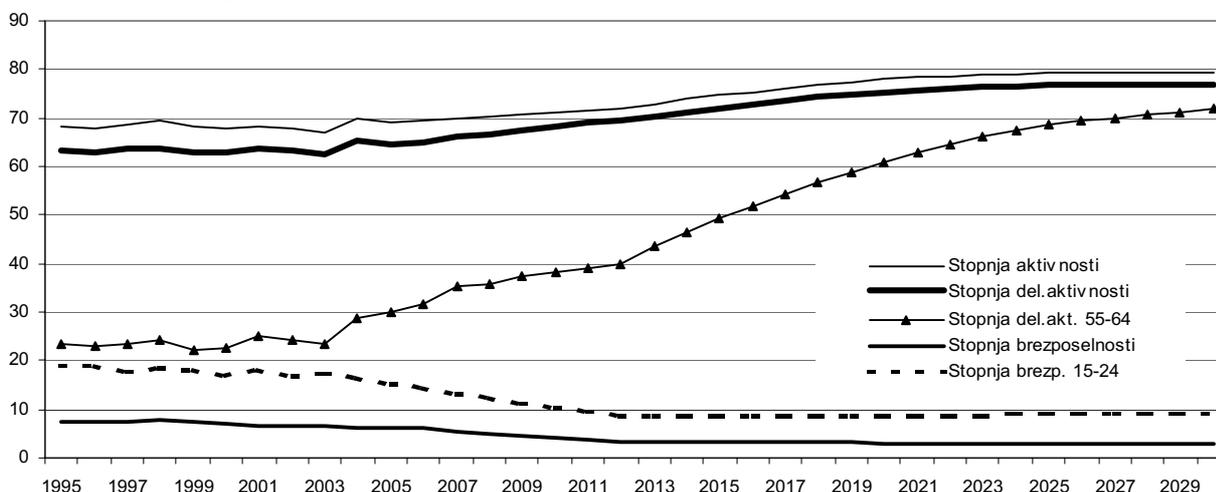
Ena od osnovnih šibkih točk nadaljnjega razvoja prebivalstva Slovenije je prav gotovo upadanje obsega delovno aktivnega prebivalstva, ki ga lahko pričakujemo najkasneje okrog leta 2020, v kolikor bi prišlo do nižjega selitvenega prirasta, do manjšega vključevanja sedaj neaktivnega prebivalstva v delovno aktivnost ali pa hitrejšega upokojevanja, kot jih predvideva ta osnovni scenarij, pa že prej. Stopnje rasti zaposlenosti in s tem stopnje zaposlenosti po letu 2005 bi bile lahko načeloma tudi višje, kot jih upoštevamo v tem scenariju, če bi hitreje zniževali latentno in odkrito brezposelnost, kar pa verjetno ni realno, glede na strukturne razloge brezposelnosti. Zato ciljev Lizbonske strategije iz leta 2000 (stopnja zaposlenosti 67 % leta 2005 in 70 % leta 2010) verjetno ne bo moč doseči v teh rokih. Po projekciji bi dosegli stopnjo zaposlenosti 67 % v letu 2008, 70 % pa v letu 2013. Lizbonskega cilja 50 % delovno aktivnih v starostni skupini 55–64 let zaradi visokega števila upokojevcov v tej starostni skupini, ki se bo le počasi zmanjševalo, ter neugodne izobrazbene sestave brezposelnih in drugih neaktivnih v tej starostni skupini do leta 2013 še ne bo moč doseči, razen v primeru bistvenih strukturnih in količinskih premikov na strani povpraševanja po delovni sili.

Na sliki 17 prikazujemo osnovno projekcijo razvoja kazalcev trga dela ob predpostavki, da se bo upadanje stopnje brezposelnosti ustavilo na ravni okrog 3 %, kar bi imelo za posledico frikcijsko brezposelnost mladih okrog 8,8 %. V naslednji sliki pa prikazujemo grafično analizo vpliva različnih faktorjev, ki bodo vplivali na bodoči obseg delovno aktivnega prebivalstva.

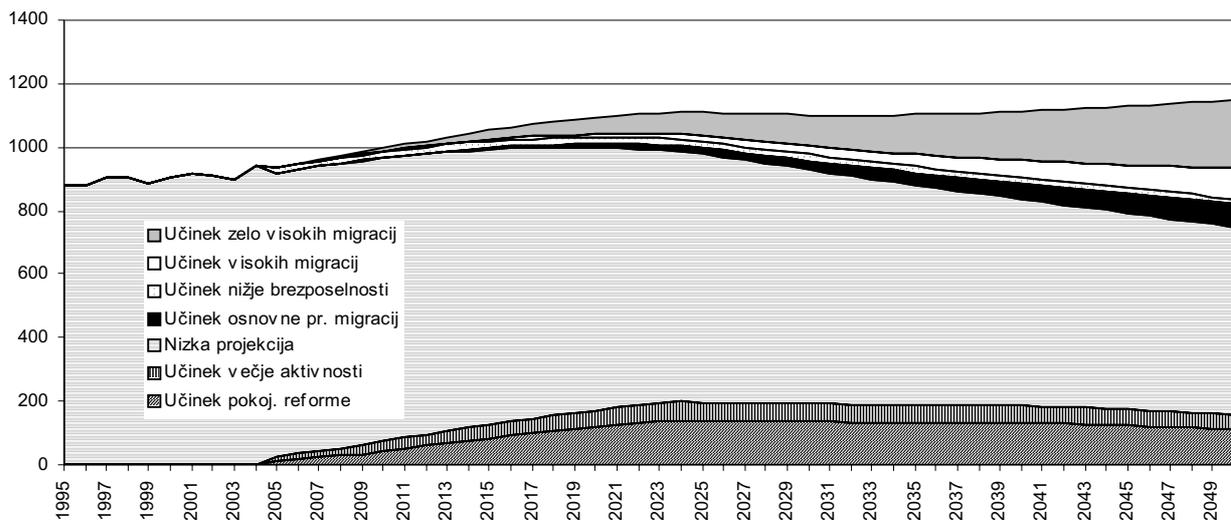
Vpliv različnih faktorjev na bodoči obseg delovno aktivnega prebivalstva

Po osnovnem scenariju (ki izhaja iz osnovne projekcije prebivalstva, glej točko 1.4.) bi se število delovno aktivnih z 943 tisoč v letu 2004 do leta 2020 povečalo na preko 1.026.000. Potem ko bi se v letu 2005 zmanjšalo zaradi zmanjšanja števila neformalno delovno aktivnih, ki je bilo leta 2004 izjemno visoko, bi bila stopnja rasti do leta 2013 okrog 1 % letno. Po tem letu bi se rast začela upočasnjevati, dokler ne bi po letu 2020 začelo število delovno aktivnih upadati, in sicer od leta 2025 dalje, ko bi bile izčrpane že vse predvidene rezerve, po povprečni stopnji okrog 0,8 % letno. Brez upočasnjevanja upokojevanja, kot smo ga predpostavili glede na intence pokojninske reforme, bi bilo število delovno aktivnih po letu 2020 za več kot 100 tisoč nižje, zmanjševanje pa za 0,1-odstotne točke večje kot po osnovnem scenariju. Brez vključevanja neaktivnih, kot smo ga predpostavili po osnovnem scenariju, pa bi bilo število delovno aktivnih okrog leta 2020 še za dodatnih 50 tisoč nižje, rast pa za dodatnih 0,1 % nižja kot v prejšnjem primeru. Na obseg števila delovno aktivnih

Slika 17: Kazalci trga dela, 1995–2003 ter projekcija po osnovnem scenariju do leta 2030

Vir: avtorjeva projekcija na osnovi podatkov SURS.

Slika 18: Obseg delovno aktivnega prebivalstva, 1995–2003 ter učinki različnih predpostavk projekcij na možen razvoj do leta 2050

Vir: avtorjeva projekcija na osnovi podatkov SURS.

vplivajo seveda tudi selitve. Razlika med projekcijo števila delovno aktivnih po nizki in osnovni projekciji prebivalstva leta 2020 je okrog 12 tisoč, število delovno aktivnih pa bi pri nizki projekciji prebivalstva po letu 2025 upadalo za več kot 1 % letno. Višji selitveni prirast, kot ga predvideva osnovna projekcija prebivalstva, bi zmanjšal upadanje števila delovno aktivnih: selitveni prirast okrog 6000 letno na okrog 0,5 % letno, pri selitvenem prirastu okrog 13.500 letno pa bi število delovno aktivnih nihalo okrog 1.100.000, ki bi ga doseglo okrog leta 2020, in v zadnjem obdobju projekcije celo naraščalo.

Druga pomembna šibka točka nadaljnjega razvoja socialno-ekonomske sestave prebivalstva Slovenije je naraščanje števila upokojencev. Leta 2004 je ZPIZ v povprečju izplačeval 523.854 pokojnin, od tega slabih 34 tisoč v tujino. Družinskih pokojnin, izplačanim otrokom pokojnih zavarovancev je bilo po naši oceni okrog 5.600, odraslih upokojencev ZPIZ s stalnim prebivališčem v Sloveniji pa nekaj čez 484 tisoč. To število se bo v bodoče stalno povečevalo. Ob predpostavljenih koeficientih po našem osnovnem scenariju bi se do leta 2020 povečalo na okrog 530 tisoč, do leta 2050 pa na okrog 640 tisoč. Kot smo omenili zgoraj, bi bilo to število še za več kot 100 tisoč večje, če ne bi prišlo do realizacije intenc pokojninske reforme. Da bi dobili projekcijo skupnega števila upokojencev ZPIZ (prikazano v tabeli 14), moramo projekciji odraslih upokojencev ZPIZ s stalnim prebivališčem v Sloveniji, ki smo jo opravili s pomočjo opisanih projekcij prebivalstva in koeficientov upokojenosti (glej točki 1.4. in 2.2.4.), prišteti še neko projekcijo števila družinskih pokojnin, ki jih prejemajo otroci, in projekcijo števila upokojencev ZPIZ v tujini. Projekcijo pokojnin, ki jih prejemajo otroci, smo vezali na število prebivalcev v starosti 0–29 let in pri tem uporabili zadnje ocenjeno razmerje, tj. 0,8 %. Projekcijo števila upokojencev ZPIZ s stalnim prebivališčem v tujini pa ocenjujemo s pomočjo razmerja števila teh upokojencev do skupnega števila upokojencev, ki se zadnja leta stalno povečuje. Na podlagi predvidevanj ZPIZ predpostavljamo, da bi se ustavilo pri 11,5 %.

**Naraščanje
števila
upokojencev**

3. Novelirana projekcija izobrazbenih tokov in izobrazbene sestave prebivalstva in delovno aktivnih

3.1. Izhodišča nove projekcije izobrazbenih tokov in izobrazbene sestave

Vse večji pomen izobraževanja

Povečana vključenost mladine v redno izobraževanje

Povečuje se tudi vključenost odraslih v izobraževanje

Izobraževanje in izobraženost prebivalstva in delovne sile postajata vse pomembnejša, ne samo z vidika narodnega gospodarstva kot celote, temveč tudi z vidika posameznikov, saj je v prejšnjem desetletju prišlo v Sloveniji do izrazitega poslabšanja ekonomskega položaja neizobražene delovne sile. Med registriranimi brezposelnimi je še vedno okrog 40 % oseb brez izobrazbe. Relativno visoka brezposelnost mladih v starosti 15–24 let (okrog 18 % po rezultatih ankete o delovni sili, medtem ko je bila v začetku devetdesetih let celo okrog 25 %) vpliva na to, da podaljšujejo formalno izobraževanje, zato dejansko izobraževanje mladine že presega nekatere nacionalne cilje na tem področju. Tako je bilo v srednje šole leta 2003 vpisanih že več kot 96 % mladine v starosti 15–18 let (leta 1990 79,7 %), leta 2002 pa je vsaj eno stopnjo srednjih šol končalo 80,3 % (leta 1990 manj kot 70 %) generacije. Povečuje se tudi vpis študentov. Leta 2004 je bilo na redni dodiplomski študij vpisanih brez absolventov že skoraj 40 % mladih v starosti 19–23 let (leta 1990 19,2 %), z absolventi pa že skoraj polovica iste populacije. V primerjavi z isto populacijo je bilo izrednih dodiplomskih študentov še nadaljnjih 24,3 %, vseh študentov na podiplomskem študiju pa 6 %³². Leta 2002 je redno diplomiralo že 27 % generacije³³ v primerjavi s 15 % leta 1990. Zaradi višjega priliva boljše izobražene mladine iz šol se sicer izboljšuje tudi izobrazbena sestava prebivalstva, ki pa je še vedno slaba. Po podatkih anket o delovni sili se je delež prebivalstva Slovenije v starosti 25–64 let z manj kot srednjo poklicno izobrazbo znižal z 38 % leta 1993 na 24 % leta 2003, deleža prebivalstva s srednjo ter z višjo in visoko izobrazbo pa sta se povečala, prvi z 48 % na 57,5 %, drugi s 14 % na 18 %. Povprečno število let šolanja se je tako povečalo z 10,6 leta 1993 na 11,3 leta 2003.

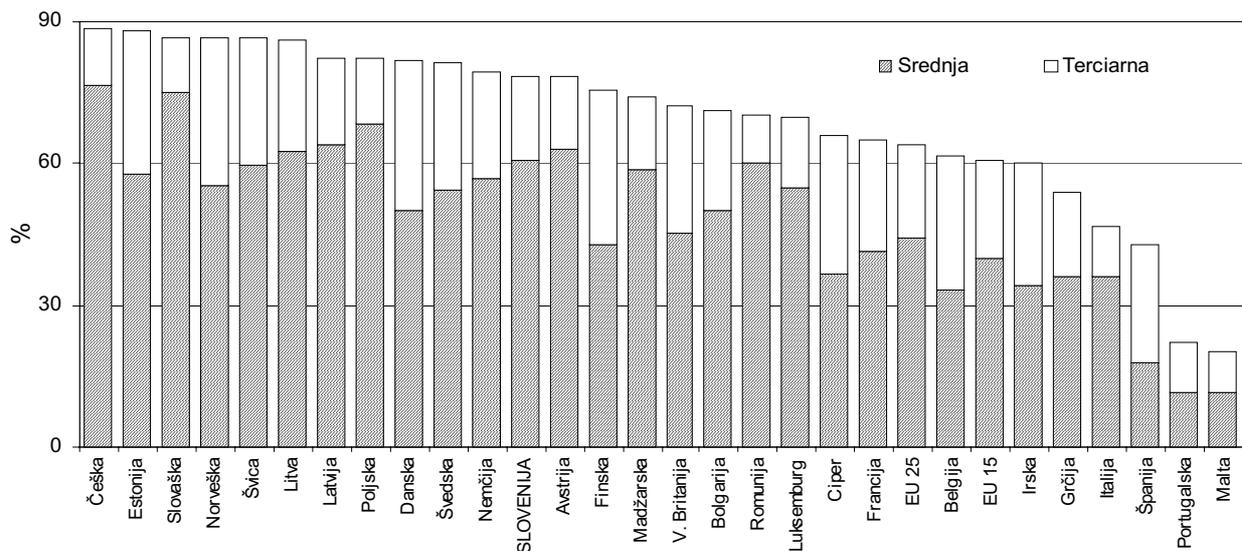
Povečuje se tudi vključenost odraslih v izobraževanje, ki je bila v devetdesetih letih izredno nizka. V osnovno in srednješolsko izobraževanje odraslih je bilo v prvi polovici devetdesetih let vključeno manj kot 10 tisoč oseb, leta 2001 pa že 23 tisoč. V obdobju 1995–2001 je bilo v osnovnošolsko in nižje poklicno izobraževanje odraslih v povprečju vključenih nekaj čez 2 tisoč odraslih, kar predstavlja 4,1 % odraslega prebivalstva³⁴, ki (na podlagi rezultatov anket o delovni sili) ni imelo dokončane osnovne šole. V programe srednjih poklicnih šol za odrasle je bilo v povprečju v tem obdobju vpisanih okrog 5 tisoč, v druge srednje šole za odrasle pa okrog 10 tisoč oseb, kar predstavlja skupaj 6,5 % odraslega prebivalstva z osnovnošolsko izobrazbo. Vpis v višje strokovne šole, ki so bile ustanovljene s šolskim letom 1996/1997 z namenom, da bi zvišali izobrazbeno raven odraslih s poklicno in tehnično srednjo izobrazbo, se stalno povečuje. V šolskem letu 2004/2005 je bilo v te šole vpisanih že 12.621 študentov, od tega 8.525 izrednih (kar predstavlja 2,4 % odraslega prebivalstva s srednjo izobrazbo).

³² Skupni bruto vpisni količnik študentov v prebivalstvu starosti 19–23 let je bil leta 2004 torej 79,8 %. Ker pa je bilo 43,1 % študentov starejših od 23 let, je bil neto vpisni količnik le 44,6 %, kar pa je za 10,8-odstotnih točk več kot leta 1998 (za katero imamo še primerljive podatke). Bruto vpisni količnik je bil takrat 52,7 % prebivalstva v starosti 19–23 let.

³³ Mišljena je generacija, rojena v istem koledarskem letu, ki je doživela starost 15 let.

³⁴ Običajno (in v mednarodnih primerjavah) pojmuje v zvezi z izobraževanjem odraslih kot odraslo prebivalstvo prebivalstvo v starosti 25–64 let.

Slika 19: Delež prebivalstva v starosti 25–64 let s končano vsaj srednjo šolo v izbranih evropskih državah, 2003 (drugo četrtletje)

Vir podatkov: Eurostat.

Vpisni količniki srednješolcev in študentov so v Sloveniji visoki tudi v primerjavi z drugimi državami. Slovenija ima v primerjavi z drugimi državami tudi relativno visok delež prebivalstva s srednjo izobrazbo, še vedno pa zaostaja za razvitejšimi in propulzivnejšimi evropskimi državami pri deležu prebivalstva s terciarno izobrazbo. Zaradi povečevanja števila diplomantov pa se ta zaostanek zmanjšuje. Mednarodne primerjave so, ko gre za prebivalstvo s srednjo izobrazbo zaradi metodoloških razlik sicer vprašljive, manj vprašljive pa so, ko gre za terciarno izobrazbo. Po deležu prebivalstva v starosti 25–64 let s končano srednjo izobrazbo je bila Slovenija leta 2003 sedma med sedanjimi članicami EU (najvišji delež je imela Češka: 76,5 %, najnižjega pa Malta: 11,4 %). Najvišji delež prebivalstva s terciarno izobrazbo je leta 2003 med sedanjimi članicami EU imela Finska (32,8 %), najnižjega pa spet Malta (9,0 %). Slovenija se je uvrstila na 16. mesto. Od novih članic so Slovenijo po deležu prebivalstva s terciarno izobrazbo presegle Estonija (30,4 %), Ciper in Litva, nižjega pa so imele štiri stare članice: Avstrija, Luksemburg, Italija in Portugalska.

Leta 2001 smo objavili³⁵ metodologijo ocenjevanja izobrazbenih tokov in izobrazbene sestave prebivalstva Slovenije in projekcijo do leta 2010 na osnovi do takrat objavljenih podatkov in ciljev Nacionalnega programa visokega šolstva ter strokovnih osnov Nacionalnega programa izobraževanja odraslih. V nadaljevanju predstavljamo novelirano projekcijo, ki temelji na novi projekciji prebivalstva (glej poglavje 1) ter upošteva cilje Resolucije o nacionalnem programu izobraževanja odraslih in Strategije razvoja Slovenije.

3.2. Cilji izobraževanja mladine in odraslih, upoštevani v novi projekciji

Pri novi projekciji izobrazbenih tokov in izobrazbene sestave prebivalstva izhajamo iz drugega prednostnega področja ciljev Resolucije o nacionalnem programu izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji (v nadaljevanju NPIO) ter ciljev, zapisanih v poglavju 4: Znanje za razvoj osnutka Strategije razvoja Slovenije (v nadaljevanju

Mednarodna primerjava

³⁵ Delovni zvezek UMAR, št. 3/2001.

SRS). Po nacionalnem programu izobraževanja odraslih bi bilo treba dvigniti izobrazbeno raven prebivalstva tako, da bi bil temeljni izobrazbeni standard najmanj 12 let uspešno dokončanega šolanja. V obdobju do leta 2010 naj bi: (i) vsaj polovica odraslih prebivalcev brez osnovnošolske izobrazbe zaključila osnovno šolo za odrasle; (ii) vsaj četrtnina z nedokončano srednjo šolo pridobila nižjo ali srednjo poklicno, strokovno oziroma splošno izobrazbo in (iii) vsaj desetina s končano srednjo šolo pridobila najmanj višjo strokovno izobrazbo. Po Strategiji razvoja Slovenije (SRS) pa naj bi pridobilo srednjo izobrazbo v rednem šolanju do šolskega leta 2005/2006 vsaj 90 % generacije, od tega do šolskega leta 2009/2010 50 % v gimnazijah, 55 % generacije naj bi nadaljevalo šolanje v dodiplomskem študiju, 20–50 % diplomantov pa naj bi nadaljevalo študij še na podiplomski ravni.

3.3. Metodologija projekcije

Podrobno razlago metodologije projekcije izobrazbenih tokov in izobrazbene sestave prebivalstva smo opisali v posebnem Delovnem zvezku UMAR (Kraigher 2001). Tu na kratko povzemamo osnovna izhodišča.

Izobrazbeno sestavo prebivalstva in delovno aktivnih lahko projeciramo po bilančni metodi tako, da obstoječim (ali projeciranim) podatkom o številu oseb s posamezno doseženo ravnijo šolske izobrazbe v posameznem koledarskem letu prištejemo število oseb, za katere predpostavljamo, da bodo v naslednjem letu projekcije končale to stopnjo izobraževanja (bodisi v rednem izobraževanju ali v izobraževanju odraslih), in odštejemo število oseb s to izobrazbo, ki bodo končale katero od višjih stopenj izobraževanja. Pri tem upoštevamo tudi demografske tokove in predpostavimo izobrazbeno sestavo teh tokov. Treba je določiti tudi, katero izhodiščno izobrazbeno sestavo prebivalstva bomo upoštevali, ter izbrati predpostavke, ki zadevajo razvoj prebivalstva, razvoj vključenosti prebivalstva v redno izobraževanje in v izobraževanje odraslih ter s tem število oseb, ki naj bi v posameznem letu projekcije zaključile določeno stopnjo izobraževanja.

Projekcijo prebivalstva v izobraževanju vežemo na značilne (mednarodno primerljive) referenčne skupine prebivalstva z izbranim ciljnim razvojem koeficientov vključenosti prebivalstva v izobraževanje. Za mladino v srednjih šolah je to prebivalstvo v starosti 15–18 let ali prebivalstvo v starosti 15–19 let. Za redne študente na dodiplomski stopnji je to prebivalstvo v starosti 19–23 let, za vse študente (dodiplomske in podiplomske, redne in izredne) se meri običajno bruto vpisni količnik glede na prebivalstvo v starosti 20–29 let, vključenost v formalno izobraževanje odraslih pa primerjamo s starostno skupino prebivalstva 25–64 let. Projekcija predpostavlja, da bo cilj: 80 %-na vključenost populacije 15–19 let v srednje šole dosežen v šolskem letu 2006/2007, cilj 55 %-ne vključenosti populacije 19–23 let v univerzitetni študij pa v šolskem letu 2009/2010. Cilji Nacionalnega programa izobraževanja odraslih, ki jih določimo kot cilje vključenosti generacije 25–64 let v izobraževanje odraslih³⁶, naj bi bili doseženi leta 2010. Pri vseh projekcijah predpostavljamo geometrijsko rast koeficientov vključenosti do ciljnih vrednosti.

*Bilančna
metoda*

*Projekcija
prebivalstva v
izobraževanju*

³⁶ Iz ciljev drugega prednostnega področja v Resoluciji o nacionalnem programu izobraževanja odraslih (NPIO), ni povsem jasno, na katero odraslo prebivalstvo naj bi se nanašali. Zapisani so v smislu, da naj bi posamezne izobrazbene skupine prebivalstva do leta 2010 že pridobile predpostavljeno ciljno stopnjo izobrazbe. Po izračunih v strokovnih osnovah za NPIO, kjer je bilo posebej opredeljeno, naj se cilji nanašajo na prebivalstvo v starosti 15–49 let, bi prišlo ob tako opredeljenih ciljnih do dokaj neracionalnega preloma v dinamiki števila vključenih v formalno izobraževanje odraslih, ki bi doseglo vrh leta 2010, nato pa bi začelo upadati. Rezultati projekcije so bolj smiselni, če cilje NPIO interpretiramo kot ciljna razmerja števila vpisanih v šole za odrasle (in ne kot razmerja oseb, ki bodo do leta 2010 že pridobile posamezne stopnje izobraževanja odraslih). S tem dobimo dokaj uresničljivo nadaljevanje sedanje dinamike vključenosti odraslih v izobraževanje brez pretiranega preloma v letu 2010, kot ga je pokazal stari izračun. Ob taki interpretaciji pa jih lahko vežemo tudi na starostno skupino prebivalstva 25–64 let, kar nam omogoča tudi mednarodno primerjavo.

Projekcijo zaključevanja izobraževanja odraslih in projekcijo izrednih diplomantov smo izvedli proporcionalno glede na število vpisanih v posameznih stopnjah izobraževanja pred tremi leti, pri izrednih študentih na univerzitetni stopnji pa pred petimi leti. Pri projekciji zaključevanja rednega izobraževanja mladine pa izhajamo iz projekcije verjetnosti, da posamezna generacija petnajstletnikov konča posamezno stopnjo rednega izobraževanja, kar omogoča tudi konzistentno projekcijo strukture najvišjih stopenj izobraževanja, ki jih posamezna generacija doseže v okviru rednega izobraževanja. Te verjetnosti za nazaj ocenjujemo tako, da podatke o številu učencev/dijakov/študentov, ki so končali posamezne stopnje rednega izobraževanja, primerjamo z ustrežno teoretično generacijo, to je generacijo prebivalstva, ki je bila v času pred teoretično dolžino šolanja, potrebno za dokončanje posamezne stopnje izobraževanja, stara 15 let. Posamezne osebe sicer lahko zaključijo posamezno stopnjo izobraževanja tudi v času, ki je daljši od teoretično predvidenega (nekateri izjeme tudi v času, ki je krajši), vendar z zgornjo metodologijo predpostavljamo, da se ti učinki (razlike) medsebojno kompenzirajo.

Projekcijo izvedemo na podlagi analize dinamike preteklih koeficientov verjetnosti, da posamezna generacija petnajstletnikov konča posamezno stopnjo rednega izobraževanja, tako da postavimo ciljno strukturo najvišjih stopenj izobraževanja, ki jih posamezna generacija doseže v okviru rednega izobraževanja. Ta ciljna struktura predpostavlja:

- da 5 % generacije iz različnih razlogov ne bo končalo osnovne šole v okviru rednega izobraževanja (povprečje zadnjih 8 let je okrog 8 %);
- da bo srednje šole (v skladu s ciljem SRS) od šolskega leta 2006/2007 dalje končalo 90 % generacije; v skladu s ciljem SRS naj bi od šolskega leta 2010/2011 dalje 50 % generacije končalo maturo; za ostalih 40 % generacije smo upoštevali strukturo ostalih oblik zaključevanja srednjih šol iz leta 2001/2002 (zadnji razpoložljivi podatki);
- da bo diferencialni zaključni izpit po programih 3+2 končala ena tretjina generacije, ki bo končala srednjo poklicno šolo (sedanje razmerje);
- da bo na dodiplomski stopnji terciarnega izobraževanja do leta 2013 redno diplomiralo 50 % generacije.

Iz podatkov oziroma projekcije vključenosti mladine v posamezne vrste rednega izobraževanja ter zaključevanja posameznih stopenj rednega izobraževanja lahko ocenimo oziroma projeciramo tudi obseg in izobrazbeno sestavo vsakoletnega odliva mladine iz rednega izobraževanja. Ta odliv zajema poleg izstopov zaradi zaključitve izobraževanja na določeni stopnji tudi osipe v času izobraževanja. Teh pa zaradi pomanjkanja podatkov ne moremo ocenjevati kot verjetnosti, lahko pa jih ocenimo po bilančni metodi (metodi demografskih računov). Celotni vsakoletni odliv iz šol lahko ocenimo tako, da od vsote vpisane mladine v srednje, višje in visoke šole v tekočem letu, ki smo ji prišteli priliv petnajstletnikov v tekočem letu, odštejemo vsoto vpisane mladine v šole v naslednjem letu. Odliv glede na končano stopnjo izobraževanja pa lahko ocenimo tako, da razliki vpisanih v višjo stopnjo izobraževanja, kateri je dokončanje posamezne stopnje pogoj, prištejemo priliv generacije, ki je končala obravnavano stopnjo, in odštejemo število mladine, ki je v tekočem letu zaključila obravnavano višjo stopnjo izobraževanja. Npr.: odliv osnovnošolcev ocenimo tako, da razliki vpisanih v srednje poklicne, srednje tehnične in strokovne šole ter gimnazije prištejemo priliv generacije, ki je zaključila osnovno šolo, ter odštejemo odliv mladine, ki je zaključila srednje poklicne šole ali opravila maturo ali zaključni izpit (brez diferencialnih zaključnih izpitov). Podobno ocenimo odliv mladine s srednjo poklicno izobrazbo, tako da razliki vpisanih v tehnične poklicne šole

Projekcija zaključevanja izobraževanja

Verjetnosti zaključevanja rednega izobraževanja mladine

Projekcija zaključevanja rednega izobraževanja mladine

Obseg in izobrazbena sestava odliva mladine iz šol

**Projekcija
izobrazbene
sestave
prebivalstva**

**Projekcije
izobrazbene
sestave delovno
aktivnih**

**Projekcije
izobrazbene
sestave
zaposlenih v
javnem sektorju**

**Zmanjševanje
števila srednje-
šolcev...**

**...in večje število
študentov ter
odraslih v
formalnem
izobraževanju**

**Izboljševanje
izobrazbene
sestave
zaposlenih**

prštejemo priliv generacije, ki je končala srednjo poklicno šolo, in odštejemo mladino, ki je opravila diferencialni zaključni izpit ... Odliv mladine s končanim nižjim poklicnim programom ali z diplomo višje ali visoke stopnje pa je po privzetih predpostavkah kar enak generaciji, ki je v tekočem letu zaključila nižji poklicni program ali redno diplomirala na višji ali visoki stopnji.

Pri projekciji izobrazbene sestave prebivalstva v starosti 25–64 let izhajamo iz obstoječih podatkov anket o delovni sili. Številu oseb s posamezno doseženo ravniyo šolske izobrazbe v posameznem koledarskem letu prištejemo število oseb, za katere predpostavljamo, da bodo v naslednjem letu projekcije končale to stopnjo izobraževanja (upoštevamo le izobraževanje odraslih in podiplomsko izobraževanje), in odštejemo število oseb s to izobrazbo, ki bodo končale katero od višjih stopenj izobraževanja. Pri tem upoštevamo tokova demografskega priliva (v starosti 25 let) ter odliva (v starosti 65 let). Za priliv predpostavljamo, da ima enako izobrazbeno sestavo kot odliv mladine iz rednega šolanja v tistem koledarskem letu (glej zgoraj). Za odliv 65-letnikov pa za vsa leta predpostavljamo, da ima enako izobrazbeno sestavo, kot jo je imelo po podatkih ankete o delovni sili prebivalstva v starosti 25–64 let leta 1993 (najstarejši razpoložljivi podatek). Metoda projekcije izobrazbene sestave delovno aktivnih je podobna, le da tu kot priliv predpostavljamo celotni priliv mladine iz rednega izobraževanja, odliv pa izračunamo kot rezidual in mu ravno tako pripišemo izobrazbeno sestavo, kot jo je imelo po podatkih ankete o delovni sili delovno aktivno prebivalstvo leta 1993.

Zaradi potreb projekcije rasti politike plač smo opravili še projekcijo izobrazbene sestave zaposlenih v javnem sektorju ter preostalih delovno aktivnih. Prvo smo ocenili kot ekstrapolacijo razvoja podatkov po Statističnem registru delovno aktivnega prebivalstva v obdobju 1995–2004, drugo pa nato kot razliko do projekcije skupne izobrazbene sestave delovno aktivnih.

3.4. Rezultati projekcije

Kljub že skoraj 100 %-ni vpisanosti mladine (v starosti 15–18 let) v srednje šole se bo v bodoče število srednješolcev zaradi manjših generacij zmanjševalo (od sedanjih 100 tisoč na 78,5 tisoč leta 2013). Zmanjševalo se bo tudi število mladine, ki bo končala srednje šole, po drugi strani pa se bo še naprej povečevalo število študentov (na preko 124 tisoč) in diplomantov. Leta 2013 naj bi tako že 50 % generacije, ki bo zapustila redno šolanje, imelo visoko izobrazbo (sedaj okrog 33 %). V skladu s cilji Nacionalnega programa izobraževanja odraslih se bo podvojilo tudi število odraslih v osnovnih in srednjih šolah za odrasle ter število oseb, ki bodo končale te šole. Do večjega števila študentov bo v veliki meri prišlo tudi zaradi večjega vpisa na višje strokovne šole v skladu s cilji NPIO.

Visok vpis v terciarno izobraževanje bo imel za posledico tudi povečano število diplomantov na trgu dela, kar nujno zahteva tudi nadaljnje izboljševanje izobrazbene sestave zaposlenih. Delež zaposlenih s terciarno izobrazbo se bo moral povečati od sedanje petine na slabo tretjino, predvsem pa se bo moralo hitreje povečevati število zaposlenih s terciarno izobrazbo v podjetniškem sektorju. Sedaj je v podjetniškem sektorju (A do K) zaposlenih okrog 55 % vseh delovno aktivnih s terciarno izobrazbo v Sloveniji, ki predstavljajo le 14 % od vseh zaposlenih v tem sektorju. Do leta 2013 naj bi bilo v podjetniškem sektorju zaposlenih okrog 64 % vseh delovno aktivnih s terciarno izobrazbo v Sloveniji, ki bi predstavljali okrog 26 % vseh zaposlenih v tem sektorju.

Tabela 15: Prebivalstvo v izobraževanju v obdobju 1995–2003 ter projekcija do leta 2013

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
OTROCI V OSNOVNI ŠOLI (1000)	210,4	203,7	198,1	192,5	187,8	183,4	180,3	177,9	179,5	181,0	177,1	173,8	171,2	169,2	167,1	165,6	164,6	164,0	164,1
MLADINA V SREDNJIH ŠOLAH (1000)	102,1	104,7	104,8	103,5	103,0	100,9	100,6	99,5	100,5	99,5	98,2	96,6	93,3	89,2	85,9	83,3	81,2	79,7	78,5
- v nižjih poklicnih programih	3,4	3,2	3,2	2,9	2,7	3,3	2,9	2,7	2,5	2,3	2,2	2,0	1,8	1,6	1,5	1,4	1,3	1,3	1,3
- v poklicnih šolah	28,9	31,5	30,9	29,1	27,1	24,7	23,2	21,3	20,9	20,3	19,6	18,9	18,1	17,1	16,3	15,6	15,3	15,0	14,8
- v tehničnih in splošnih srednjih šolah	67,0	65,9	65,8	65,2	65,9	65,0	66,6	67,7	69,8	70,1	70,1	69,9	68,1	65,6	63,6	62,2	60,7	59,6	58,9
- v poklicnih tehničnih programih	2,8	4,0	4,9	6,2	7,3	7,9	7,8	7,8	7,3	6,8	6,3	5,9	5,4	4,9	4,5	4,1	3,9	3,7	3,5
V % od generacije 15–19 let skupaj	67,5	70,2	71,7	72,5	74,0	75,1	76,8	76,8	77,6	78,4	79,2	80,0
- v nižjih poklicnih programih	2,3	2,1	2,2	2,0	1,9	2,4	2,2	2,0	1,9	1,8	1,7	1,6	1,6	1,5	1,4	1,3	1,3	1,3	1,3
- v poklicnih šolah	19,0	20,8	20,7	19,9	19,0	17,7	17,3	16,3	16,1	16,0	15,8	15,6	15,5	15,3	15,2	15,0	15,0	15,1	15,1
- v tehničnih in splošnih srednjih šolah	44,1	43,6	44,1	44,6	46,2	46,7	49,6	51,6	53,8	55,2	56,5	57,9	58,4	58,8	59,3	59,7	59,8	59,9	60,1
- v poklicnih tehničnih programih	1,8	2,6	3,3	4,2	5,1	5,7	5,8	6,0	5,7	5,4	5,1	4,8	4,6	4,4	4,1	3,9	3,8	3,8	3,5
ODRASLI V OSNOVNIH IN SREDNJIH ŠOLAH (1000)	10,8	13,1	15,3	18,7	21,0	23,0	23,0	24,7	27,2	29,1	32,0	34,9	38,1	41,9	45,9	50,2	47,2	43,6	39,5
v % od prebivalstva 25–64 let	1,0	1,2	1,4	1,7	1,9	2,1	2,1	2,2	2,4	2,6	2,8	3,0	3,3	3,6	3,9	4,3	4,0	3,7	3,4
- v OŠ in nižji poklicni šoli za odrasle	1,5	2,5	2,4	2,2	1,6	2,2	2,2	2,3	3,0	3,6	4,5	5,5	6,7	7,9	9,1	10,2	8,3	6,0	3,5
v % od preb. 25–64 let brez izobrazbe	1,9	4,0	4,5	4,5	3,4	5,0	5,4	6,5	8,3	10,8	13,9	18,0	23,2	30,0	38,7	50,0	50,0	50,0	50,0
- v srednjih poklicnih šolah	3,0	3,0	3,3	4,7	7,2	6,4	6,6	7,1	7,6	8,0	8,7	9,3	9,9	10,7	11,6	12,6	12,3	11,9	11,4
v % od preb. 25–64 let s končano OŠ	1,1	1,1	1,2	1,9	3,0	2,8	2,9	3,3	3,7	4,1	4,6	5,1	5,7	6,3	7,1	7,9	7,9	7,9	7,9
- v drugih srednjih šolah	6,4	7,6	9,5	11,8	12,2	14,5	14,2	15,4	16,5	17,4	18,8	20,1	21,5	23,3	25,2	27,4	26,6	25,7	24,7
v % od preb. 25–64 let s končano OŠ	2,4	2,9	3,5	4,7	5,0	6,4	6,4	7,1	7,9	8,9	9,9	11,0	12,3	13,7	15,3	17,1	17,1	17,1	17,1
ŠTUDENTI (1000)	47,9	62,0	68,1	79,1	83,8	91,5	99,2	101,5	104,4	112,2	115,0	117,0	119,0	121,0	122,4	123,2	123,7	124,1	124,6
- v % od prebival. 20–29 let	16,4	21,3	23,4	27,3	28,6	30,9	33,1	33,8	34,9	37,9	39,0	40,3	41,5	42,8	44,2	45,6	47,0	48,5	50,0
- na višjih strokovnih šolah	0,0	0,3	0,9	1,5	2,4	4,8	6,2	8,8	11,1	12,6	15,3	18,6	22,5	27,1	32,5	38,9	39,1	39,2	39,0
- v % od preb. 25–64 let s sred. izobr.	0,0	0,1	0,3	0,5	0,8	1,4	1,8	2,5	3,1	3,5	4,2	5,0	5,9	7,0	8,4	10,0	10,0	10,0	10,0
- na visoki stopnji	46,0	59,2	64,7	74,6	77,6	82,8	88,1	87,1	87,2	91,2	89,6	86,4	82,2	77,3	70,8	62,1	61,7	61,6	61,6
- v % od generacije 20–29 let	15,7	20,3	22,2	25,7	26,5	27,9	29,4	29,0	29,2	30,8	30,4	29,7	28,7	27,4	25,5	23,0	23,5	24,0	24,7
- redni dodiplomski študenti	36,0	45,6	49,0	53,0	55,2	59,0	62,7	63,8	66,5	69,7	69,7	70,3	71,4	72,5	73,0	73,5	71,0	68,0	65,6
- v % od generacije 19–23 let	24,6	30,8	32,9	35,3	36,5	39,1	41,9	43,2	46,1	49,6	51,2	52,8	54,5	56,3	58,1	60,0	60,0	60,0	60,0
- izredni dodiplomski študenti	10,0	13,9	16,5	23,2	24,9	28,6	31,6	32,0	31,8	34,2	35,2	34,7	33,3	31,9	30,2	27,5	29,8	32,7	35,0
- v % od vseh dodiplomskih študentov	20,8	22,5	24,2	29,3	29,7	31,3	31,8	31,6	30,5	30,4	30,6	29,7	28,0	26,4	24,7	22,4	24,1	26,3	28,1
- podiplomski študenti	2,0	2,5	2,6	3,0	3,8	3,9	4,9	5,6	6,1	8,4	10,1	12,1	14,2	16,6	19,2	22,1	22,8	23,4	24,0
- v % od preb. 25–64 let z visoko izobr.	3,0	4,0	4,0	4,1	4,8	4,6	5,2	5,3	5,3	6,5	7,2	8,0	8,8	9,8	10,8	12,0	12,0	12,0	12,0

Vir: SURS, statistika izobraževanja, preračuni in projekcija; avtor: Opomba: temna polja: ocena ali projekcija.

Tabela 16: Izobraževanje mladine v obdobju 1995–2003 ter projekcija do leta 2013

Leto	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
ZAKLJUČILI ŠOLANJE: MLADINA (1000)																				
Končali osnovno šolo	27,1	26,9	25,7	25,0	24,6	24,0	24,5	24,2	22,5	22,9	21,8	21,1	20,1	19,3	19,2	18,8	18,6	18,3	17,9	
Niso končali osnovne šole	3,2	2,9	3,1	2,3	2,2	2,5	0,3	1,2	3,2	1,2	1,1	1,1	1,1	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	0,9	
Končali srednje šole	22,2	23,5	24,3	24,4	25,0	24,9	25,0	24,3	24,6	24,4	24,2	25,0	24,6	23,4	22,4	21,5	20,5	19,8	19,4	
- nižji poklicni program	1,9	2,2	2,5	1,3	1,2	0,3	1,0	0,8	0,8	0,8	0,8	0,7	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	
- srednjo poklicno šolo	7,9	8,3	8,3	7,9	7,8	7,7	6,9	6,4	6,2	5,6	5,6	5,5	5,0	4,6	4,4	4,0	3,9	3,9	3,8	
- druge srednje šole	12,3	13,0	13,5	15,2	16,0	16,9	17,1	17,0	17,7	18,1	17,8	18,8	19,0	18,2	17,5	16,9	16,1	15,4	15,2	
- opravili zaključni izpit	5,2	5,7	5,6	5,5	5,8	5,6	5,3	6,3	6,5	6,7	6,5	6,9	6,5	5,6	4,8	4,1	3,9	3,7	3,7	
- opravili maturu	7,2	7,4	7,6	7,9	8,3	8,7	8,9	8,2	8,6	9,0	9,0	9,9	10,6	10,6	10,8	11,1	10,6	10,2	10,1	
- opravili diferenc. zaključni izpit	0,0	0,0	0,3	1,7	2,0	2,6	2,8	2,5	2,6	2,3	2,3	2,0	1,9	2,0	1,9	1,7	1,6	1,5	1,4	
Redni diplomanti na dodiplom. ravni	5,1	5,8	5,9	5,8	6,2	6,6	6,7	8,2	8,0	8,1	8,6	8,9	9,0	9,4	10,0	10,1	11,1	12,0	12,0	
- na višji stopnji	1,8	1,9	1,8	1,5	1,2	0,9	0,4	0,7	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	
- na visoki stopnji	3,3	3,9	4,1	4,3	5,0	5,7	6,3	7,5	7,6	7,7	8,1	8,4	8,5	8,9	9,5	9,5	10,4	11,3	11,3	
Verjetnost (v %), da oseba, ki je bile stara 15 let pred teoretično dobižno šolanja, potrebnega za dokončanje posamezne stopnje rednega izobraževanja:																				
- zapusti šolanje brez končane OŠ	10,4	9,8	10,8	8,5	8,1	9,4	1,3	4,9	12,6	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	
- konča osnovno šolo	89,6	90,2	89,2	91,5	91,9	90,6	98,7	95,1	87,4	95,0	95,0	95,0	95,0	95,0	95,0	95,0	95,0	95,0	95,0	
- konča vsaj eno raven srednje šole	72,9	77,8	79,4	74,4	76,7	75,7	78,5	80,3	82,6	85,0	87,5	90,0	90,0	90,0	90,0	90,0	90,0	90,0	90,0	
- konča nižji poklicni program	6,5	7,1	8,2	4,3	4,0	1,0	3,9	3,2	3,1	3,0	2,9	2,8	2,8	2,7	2,6	2,5	2,5	2,5	2,5	
- konča srednjo poklicno šolo	26,0	27,8	27,1	26,3	26,3	26,9	25,2	24,0	23,3	22,7	22,0	21,4	20,8	20,2	19,7	19,1	19,1	19,1	19,1	
- opravi maturu ali zaključni izpit	40,4	42,9	44,2	43,8	46,4	47,9	49,5	53,1	56,2	59,3	62,5	65,8	66,4	67,1	67,7	68,4	68,4	68,4	68,4	
- od tega: maturu	23,6	24,3	25,5	25,8	27,3	29,2	31,0	30,0	32,0	34,1	36,4	38,7	41,3	44,0	46,9	50,0	50,0	50,0	50,0	
- opravi diferencialni zaključni izpit	0,0	0,0	0,9	5,8	6,5	8,5	9,4	8,6	9,7	8,7	8,6	8,1	7,3	7,8	8,0	7,5	7,3	7,2	6,7	
- konča višje in visoko izobražev.	17,8	19,9	19,9	19,6	21,0	21,7	22,0	27,3	26,1	26,9	28,8	30,9	33,1	35,4	38,0	40,7	43,6	46,7	50,0	
- z diplomom višje stopnje	6,1	6,5	6,2	4,9	4,0	3,0	1,4	2,3	1,3	1,6	1,7	1,9	2,0	2,1	2,3	2,4	2,6	2,8	3,0	
- z diplomom visoke stopnje	11,7	13,4	13,8	14,7	17,0	18,8	20,6	25,0	24,9	25,3	27,1	29,0	31,1	33,3	35,7	38,2	41,0	43,9	47,0	
ODLIV MLADINE IZ REDNEGA ŠOLANJA	25,7	25,6	25,3	24,7	25,0	24,9	21,3	25,4	22,1	21,9	24,3	23,3	23,3	23,3	23,0	21,9	24,1	23,8	22,5	
Izobrazbena sestava (v %)	100,0	
- brez izobrazbe	12,3	11,5	12,3	9,4	8,7	10,0	1,5	4,9	6,7	5,5	4,7	4,8	4,5	4,4	4,4	4,5	4,1	4,0	4,2	
- s končano osnovno šolo	13,8	7,8	9,9	20,3	12,7	17,8	11,6	13,8	3,7	5,8	3,2	2,9	0,6	6,5	7,1	5,7	6,7	5,8	3,2	
- z nižjo izobrazbo	7,6	8,5	9,8	5,2	4,6	1,1	4,8	3,3	3,5	3,5	3,1	2,9	2,7	2,5	2,4	2,3	2,1	2,1	2,2	
- s končano srednjo poklicno izobrazbo	26,6	27,8	28,2	19,8	18,9	18,5	19,4	15,6	18,2	17,5	15,7	15,6	15,6	13,4	12,4	12,2	10,2	10,5	12,1	
- s končano strok. ali splošno sr. šolo	20,0	21,8	16,7	22,0	30,3	26,0	31,3	30,3	31,8	30,7	37,9	37,2	37,7	32,8	30,0	29,0	31,0	27,3	25,1	
- s končano višjo izobrazbo	7,0	7,4	7,2	6,1	4,9	3,6	2,0	2,7	1,7	2,1	1,9	2,1	2,3	2,3	2,5	2,9	2,6	2,7	3,0	
- s končano visoko izobrazbo	12,7	15,2	16,0	17,3	20,0	23,0	29,3	29,4	34,5	34,9	33,4	34,5	36,5	38,1	41,2	43,4	43,3	47,6	50,3	
Število let šolanja	10,9	11,3	11,2	11,2	11,6	11,6	12,5	12,3	12,6	12,7	12,8	13,2	13,1	13,0	13,1	13,2	13,2	13,4	13,6	

Vir: SURS, statistika izobraževanja; preračuni in projekcija; avtor: Opomba: temna polja: ocena ali projekcija.

Tabela 17: Izobraževanje odraslih in izobrazbena sestava prebivalstva v starosti 25-64 let v obdobju 1995-2003 ter projekcija do leta 2013

Leto	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Zaključili osnovno in srednje šole za odrasle (1000)	2,4	2,9	3,4	5,1	6,4	6,6	6,4	6,9	7,6	7,6	8,2	9,0	9,7	10,7	11,8	12,9	14,3	15,7	17,2
v % od preb. 25-64 let	0,2	0,3	0,3	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,8	0,8	0,9	1,0	1,1	1,2	1,3	1,5
Končali osnovno šolo za odrasle	0,6	0,4	0,7	0,7	0,6	0,6	0,7	0,7	0,9	0,9	0,9	1,3	1,5	1,9	2,3	2,8	3,3	3,8	4,2
Končali nižji poklicni program	0,2	0,4	0,4	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2
Končali srednje poklicno šolo	0,5	1,2	1,3	1,7	2,3	2,5	2,0	2,0	1,8	1,8	2,0	2,2	2,3	2,4	2,6	2,8	3,0	3,3	3,6
Opravili zaključni izpit ali maturo	1,0	0,8	1,0	2,6	3,4	3,5	3,6	4,1	4,9	4,8	5,2	5,6	5,9	6,4	6,8	7,3	7,8	8,5	9,2
Izredni diplomanti na dodiplomski stopnji (1000)	1,4	1,9	2,2	3,0	3,3	3,8	4,1	4,7	4,5	5,3	6,4	7,6	7,7	8,1	9,1	10,0	9,9	10,0	11,1
- na višji stopnji	1,0	1,3	1,3	1,5	1,3	1,0	1,0	1,3	0,9	1,4	2,1	2,8	3,2	4,0	4,9	6,0	7,4	9,0	10,9
- na visoki stopnji	0,4	0,6	0,9	1,5	2,0	2,8	3,1	3,4	3,6	4,0	4,3	4,8	4,5	4,1	4,2	3,9	2,5	1,0	0,2
Zaključili podipl. študij (vsi) (1000)	0,7	0,8	0,9	1,0	1,0	1,1	1,2	1,4	1,4	1,5	2,0	2,7	3,6	4,9	6,6	6,5	6,5	6,8	6,7
v % od preb. 25-64 let z visoko izobr.	1,3	1,5	1,5	1,4	1,3	1,4	1,5	1,4	1,3	1,5	1,9	2,4	3,0	3,9	3,7	3,5	3,6	3,4	3,2
PREBIVALSTVO, staro 25-64 let (1000)	1081,9	1086,0	1087,8	1089,4	1095,1	1104,0	1111,4	1119,4	1126,9	1133,8	1141,1	1148,2	1154,1	1158,5	1163,3	1170,7	1176,4	1178,2	1178,9
Izobrazbena sestava (v %):	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
- brez izobrazbe	7,2	5,8	4,9	4,5	4,3	3,9	3,7	3,1	3,2	3,0	2,8	2,7	2,5	2,3	2,0	1,7	1,4	1,0	0,6
- s končano osnovno šolo	24,1	24,1	24,8	23,0	22,1	20,6	20,1	19,3	18,5	17,4	16,7	15,9	15,2	14,6	14,1	13,7	13,2	12,8	12,2
- s končano nižjo izobrazbo	3,6	3,0	3,3	3,4	3,1	3,0	3,0	3,0	3,1	3,0	3,0	2,9	2,9	2,8	2,8	2,7	2,6	2,6	2,5
- s končano srednjo poklicno izobrazbo	25,2	27,5	27,1	27,1	26,8	25,3	25,9	25,9	26,1	25,7	25,3	24,9	24,5	24,0	23,5	22,9	22,4	21,8	21,2
- s končano strok.ali splošno sr.šolo	25,7	26,3	26,1	26,7	28,0	31,2	31,1	31,5	31,4	31,9	32,3	32,6	33,0	33,2	33,2	33,2	33,3	33,2	33,1
- s končano višjo izobrazbo	7,5	6,9	7,2	7,7	7,6	7,4	6,9	6,6	6,4	6,4	6,3	6,2	6,2	6,2	6,3	6,6	7,0	7,7	8,5
- s končano visoko izobrazbo	6,1	5,8	6,0	6,8	7,2	7,7	8,5	9,5	10,2	11,4	12,3	13,2	14,0	14,6	15,2	15,8	16,2	16,5	16,9
- s podiplomsko izobrazbo	0,7	0,7	0,7	0,7	0,8	0,9	0,9	0,9	1,1	1,3	1,4	1,6	1,9	2,3	2,8	3,4	3,9	4,4	5,0
Nižja izobrazba	34,9	32,9	32,9	30,9	29,6	27,5	26,8	25,5	24,8	23,4	22,5	21,5	20,5	19,7	18,9	18,1	17,3	16,3	15,3
Srednja izobrazba	50,9	53,7	53,2	53,8	54,8	56,6	56,9	57,4	57,5	57,6	57,5	57,6	57,4	57,2	56,7	56,2	55,6	55,0	54,3
Višja in visoka izobrazba	14,2	13,4	13,9	15,3	15,6	16,0	16,3	17,1	17,7	19,1	20,0	21,0	22,0	23,1	24,4	25,7	27,1	28,6	30,4
Število let šolanja:	10,7	10,8	10,8	11,0	11,0	11,2	11,2	11,3	11,4	11,5	11,6	11,7	11,8	11,9	12,0	12,1	12,2	12,3	12,4
Priliv preb. v starosti 25 let (1000)	27,2	27,2	29,2	30,3	28,3	28,5	30,2	29,7	29,3	30,6	29,5	29,5	28,5	27,4	26,6	26,0	25,4	25,2	25,3
Odliv preb. v starosti 65 let (1000)	31,6	23,1	27,4	28,7	22,6	19,5	22,9	21,6	21,9	23,7	22,2	22,4	22,7	23,0	21,7	18,7	19,6	23,4	24,6
Neto odliv iz delovne aktivnosti (1000)	-35,7	44,2	44,0	24,7	12,4	17,8	17,2	29,0	24,8	21,3	20,3	18,8	13,7	12,3	11,3	9,7	13,1	14,0	13,4

Vir: SURS, statistika izobraževanja; preračuni in projekcija: avtor. Opomba: temna polja: ocena ali projekcija.

Tabela 18: Izobrazbena sestava delovno aktivnega prebivalstva v obdobju 1995–2003 ter projekcija do leta 2013

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
DELOVNO AKTIVNI (po nac.r., v 1000)	912,4	893,8	875,1	875,1	887,7	894,8	898,9	895,3	892,6	893,2	897,1	901,6	911,2	922,2	933,9	946,0	957,0	966,7	975,9
Letna rast (v %)		-2,0	-2,1	0,0	1,4	0,8	0,5	-0,4	-0,3	0,1	0,4	0,5	1,1	1,2	1,3	1,3	1,2	1,0	0,9
Izobrazbena sestava (po ADS, v %):	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
- brez končane osnovne šole	4,7	3,5	3,2	2,8	2,7	2,4	2,3	2,0	1,9	1,9	1,8	1,7	1,6	1,4	1,2	0,9	0,6	0,5	0,5
- s končano osnovno šolo	20,1	19,6	21,4	19,8	18,1	17,7	17,8	16,4	15,5	15,2	14,5	13,7	13,1	12,7	12,3	12,0	11,6	11,2	10,9
- s končano nižjo poklicno izobrazbo	3,4	3,0	3,1	3,0	2,6	2,4	2,4	2,4	2,4	2,3	2,3	2,3	2,2	2,1	2,1	2,0	2,0	1,9	1,8
- s končano srednjo poklicno izobrazbo	27,9	30,2	29,3	29,5	29,0	27,0	27,0	26,7	26,7	25,9	25,3	24,8	24,3	23,7	23,0	22,4	21,7	21,0	20,3
- s končano strok. ali splošno sr. šolo	28,4	29,1	28,1	28,7	30,7	33,2	33,2	34,2	33,9	34,3	34,6	35,0	35,2	35,3	35,2	35,1	35,0	34,6	33,9
- s končano višjo izobrazbo	8,2	7,4	7,4	7,8	7,9	7,6	6,9	6,7	6,6	6,3	6,1	6,0	6,0	6,1	6,3	6,6	7,1	7,9	8,9
- s končano visoko izobrazbo	6,6	6,4	6,7	7,5	8,1	8,7	9,5	10,7	11,7	12,7	13,7	14,6	15,4	16,0	16,5	16,9	17,3	17,6	17,8
- s podiplomsko izobrazbo	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	1,0	1,0	1,0	1,3	1,5	1,7	1,9	2,3	2,8	3,4	4,1	4,7	5,3	6,0
Število let šolanja:	11,1	11,1	11,1	11,2	11,4	11,4	11,5	11,6	11,7	11,8	11,9	12,0	12,1	12,1	12,2	12,3	12,4	12,5	12,6
Zaposleni v dej. L:O (po SRDAP)	136,8	142,3	145,6	145,0	150,5	166,1	170,0	163,0	166,3	170,8	179,0	182,4	186,8	191,6	196,8	202,4	207,4	212,4	217,4
Izobrazbena sestava (v %):	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
- s končano osnovno šolo	9,8	9,8	10,0	10,0	10,2	10,3	10,1	7,2	6,9	6,8	6,5	6,2	5,9	5,5	5,2	4,8	4,4	4,2	4,0
- s končano nižjo izobrazbo	2,4	2,2	2,0	1,8	1,7	1,6	1,5	1,1	1,1	1,1	1,0	0,9	0,8	0,7	0,7	0,6	0,5	0,5	0,5
- s končano srednjo poklicno izobrazbo	11,4	11,1	11,1	11,1	11,1	11,3	11,1	9,6	9,6	9,8	9,7	9,5	9,4	9,2	9,0	8,8	8,6	8,5	8,3
- s končano strok. ali splošno sr. šolo	37,4	37,4	36,0	35,6	35,7	34,8	34,5	35,6	34,9	34,5	34,2	33,8	33,6	33,4	33,1	32,9	32,7	32,4	32,2
- s končano višjo izobrazbo	19,6	19,5	19,2	18,9	18,4	17,4	16,6	16,5	15,4	14,4	13,9	13,4	12,9	12,3	11,8	11,3	10,8	10,3	9,8
- s končano visoko izobrazbo	16,5	17,0	18,7	19,5	19,8	21,4	22,6	26,0	28,0	29,2	30,3	31,5	32,5	33,6	34,7	35,7	36,6	37,5	38,2
- s podiplomsko izobrazbo	2,9	2,9	2,9	3,0	3,1	3,3	3,5	4,0	4,1	4,3	4,5	4,7	5,0	5,3	5,6	5,9	6,3	6,6	7,0
Število let šolanja:	12,0	12,0	12,1	12,1	12,1	12,1	12,2	12,7	12,9	12,9	13,0	13,1	13,2	13,3	13,4	13,5	13,6	13,6	13,7
Drugi delovno aktivni (v 1000)	775,6	751,5	729,5	730,1	737,2	728,7	728,9	732,3	726,3	722,4	718,1	719,1	724,4	730,6	737,1	743,6	749,6	754,3	758,4
Letna rast (v %)		-3,1	-2,9	0,1	1,0	-1,2	0,0	0,5	-0,8	-0,5	-0,6	0,1	0,7	0,9	0,9	0,9	0,8	0,6	0,6
Izobrazbena sestava (v %):	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
- brez končane osnovne šole	5,5	4,2	3,8	3,3	3,3	3,0	2,8	2,4	2,3	2,4	2,3	2,1	2,0	1,8	1,5	1,2	0,8	0,6	0,6
- s končano osnovno šolo	21,9	21,4	23,6	21,7	19,7	19,4	19,6	18,4	17,5	17,2	16,5	15,6	15,0	14,5	14,2	13,9	13,6	13,2	12,8
- s končano nižjo poklicno izobrazbo	3,6	3,1	3,3	3,2	2,8	2,6	2,6	2,7	2,7	2,7	2,6	2,6	2,6	2,5	2,5	2,4	2,4	2,3	2,2
- s končano srednjo poklicno izobrazbo	30,8	33,8	32,9	33,2	32,7	30,6	30,7	30,5	30,6	29,6	29,2	28,7	28,1	27,4	26,8	26,1	25,3	24,5	23,7
- s končano strok. ali splošno sr. šolo	26,8	27,5	26,5	27,4	29,7	32,9	32,8	33,8	33,7	34,2	34,7	35,2	35,6	35,8	35,8	35,6	35,6	35,2	34,4
- s končano višjo izobrazbo	6,2	5,2	5,0	5,5	5,8	5,3	4,6	4,5	4,5	4,3	4,2	4,1	4,2	4,4	4,8	5,3	6,1	7,2	8,6
- s končano visoko izobrazbo	4,8	4,4	4,3	5,2	5,7	5,8	6,4	7,3	8,0	8,8	9,5	10,4	11,0	11,4	11,6	11,8	12,0	12,0	12,0
- s podiplomsko izobrazbo	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4	0,3	0,7	0,8	1,0	1,2	1,6	2,1	2,9	3,6	4,3	5,0	5,7
Število let šolanja:	10,8	10,8	10,8	10,9	11,0	11,1	11,1	11,2	11,3	11,4	11,4	11,5	11,6	11,7	11,8	11,9	12,0	12,1	12,2

Vir: SURS, statistika izobraževanja; preračuni in projekcija: avtor.

4. Ekonomski problemi staranja prebivalstva

4.1. Teoretično izhodišče

Ekonomske probleme v zvezi s staranjem prebivalstva lahko delimo v dve veliki skupini: po eni strani bo zahtevalo večje število starih in zelo starih ljudi večje izdatke za pokojnine ter zdravstveno in socialno varstvo in oskrbo starejših; po drugi strani pa se, glede na pričakovano zmanjšano število delovno sposobnega prebivalstva, postavljata problema zadostne gospodarske rasti in ustrezne delitve, ki bi omogočali kritje teh povečanih stroškov. Zadostno gospodarsko rast bo ob zmanjšanem razmerju števila delovno aktivnih na vzdrževanega prebivalca možno doseči le ob povečani produktivnosti v odvisnosti od obsega in strukture investicij, ne samo v fizični, temveč predvsem tudi v tim. izobrazbeni in socialni kapital. Povečani izdatki, s katerimi bi starejšim po eni strani omogočali normalen življenjski standard, bi bili po drugi strani tudi spodbuda za gospodarsko rast s povpraševalne strani, ne bi pa smeli zavirati spodbude na ponudbeni strani. Zaradi kompleksnosti tematike se v nadaljevanju omejujemo na analizo najpomembnejših ekonomskih stroškov v zvezi s procesom staranja prebivalstva, tj. javnih izdatkov za pokojninsko-invalidsko in zdravstveno zavarovanje.

Dolgoročno napovedovanje ekonomskega razvoja je zaradi množice ekonomskih komponent in njihove zapletene medsebojne prepletenosti mnogo bolj tvegano od napovedovanja demografskega razvoja, kjer so spremembe počasnejše in predvidljive v določenih mejah. Lahko pa si pomagamo z reduciranjem ekonomskih komponent na tiste, ki so vezane na demografski razvoj, ter na relativna razmerja, s čimer se izognemo tudi tveganemu napovedovanju ekonomske rasti oziroma rasti produktivnosti. Delež posameznih vrst (javnih) izdatkov v zvezi s staranjem v bruto domačem proizvodu (t) je po eni strani odvisen od števila upravičencev (U) ter povprečne višine izdatkov na upravičenca (p), po drugi strani pa od višine bruto domačega proizvoda (BDP):

$$(1) \quad t = U * p / BDP$$

Če BDP izrazimo kot produkt števila delovno aktivnih (E) in povprečne ravni produktivnosti (izražene kot bruto domači produkt na delovno aktivnega: $q = BDP/E$), lahko obrazec (1) preuredimo v:

$$(2) \quad t = U/E * p/q$$

Delež posameznih vrst (javnih) izdatkov v zvezi s staranjem v bruto domačem proizvodu (t) je torej premosorazmeren številu upravičencev na delovno aktivnega (U/E) in razmerju med povprečnimi izdatki na upravičenca in produktivnostjo (p/q). Število upravičencev (U) lahko izrazimo kot razmerje (u) do posameznih starostnih skupin prebivalstva (S) oziroma, če nimamo na voljo podrobnejših podatkov, do najbolj značilne starostne skupine. Delovno aktivno prebivalstvo pa lahko izrazimo kot produkt delovno sposobnega prebivalstva (D) in stopnje zaposlenosti tega prebivalstva (e). Navedena razmerja lahko povežemo v sledeč obrazec:

$$(3) \quad t = (S/D) * u * (1/e) * (p/q)$$

Rast potrebnega deleža posamezne vrste (javnih) izdatkov v zvezi s staranjem oziroma skupnega potrebnega deleža teh izdatkov v bruto domačem proizvodu je tako premosorazmerna z rastjo indeksa odvisnosti starega prebivalstva, deleža

*Ekonomski
problemi v zvezi
s staranjem
prebivalstva*

*Metoda
projekcije*

posamezne vrste upravičencev v starem prebivalstvu in rastjo višine posamezne vrste pravic na upravičenca v primerjavi s produktivnostjo ter obratnosorazmerna z rastjo zaposlenosti delovno sposobnega prebivalstva.

V primeru nespremenjene stopnje zajetja upravičencev do kontingenta starega prebivalstva (**u**), nespremenjene ravni pravic v razmerju do produktivnosti (**p/q**) in nespremenjene stopnje zaposlenosti (**e**) je rast deleža javnih izdatkov v zvezi s staranjem v bruto domačem proizvodu (**t**) enaka kar rasti indeksa odvisnosti starega prebivalstva (**S/D**).

4.2. Ocena javnih izdatkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje

Število upokojencev se je v Sloveniji močno povečalo v začetnem obdobju tranzicije, ko je s sprostitvijo delovno-pravne zakonodaje v procesu prestrukturiranja izgubilo delo okrog 20 % zaposlenih, ki so se, če je bilo le mogoče, tudi predčasno upokojili. S prvimi spremembami pokojninske zakonodaje leta 1993 se je pospešeno upokojevanje ustavilo, porast dodatnih pokojnin pa je bil v naslednjih letih zaradi predhodnega predčasnega upokojevanja relativno skromen. V letih 2000–2003 se je število upokojencev relativno močno povečalo predvsem zaradi uvedbe državnih pokojnin, v letu 2004 pa se je rast števila upokojencev ponovno nekoliko umirila. Kljub večjemu številu upokojencev pa ostaja delež izdatkov za pokojnine v BDP bolj ali manj nespremenjen.

Osnovni parametri javnih izdatkov za pokojnine so število posameznih vrst upravičencev ter povprečni izdatki za pokojnine in druge prejemke iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja na upravičenca. Na število upokojencev vplivajo seveda tudi demografski faktorji: obseg generacij, ki vstopajo v upokojitev, ter preostalo pričakovano trajanje življenja teh generacij. Lahko pa nekoliko vplivamo na negativne posledice demografskih faktorjev na javne finance s spremembo pravil, ki zadevajo vstopanje v upokojitev in višino denarnih pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja. S pokojninsko reformo, katere rezultat je po večletni razpravi novi zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, sprejet decembra 1999 z veljavnostjo od 1.1.2000, se postopoma podaljšujeta zavarovalna doba in najnižja starost, potrebni za normalno upokojitev, ter znižuje višina denarnih pravic. S sistemom bonitet se spodbuja čim kasnejše starostno upokojevanje, bodoče zmanjšanje denarnih pravic pa naj bi nadomestilo zavarovanje v okviru II. in III. stebra, ki nista vključena v javne finance.

Javni izdatki pokojninskega in invalidskega zavarovanja so leta 2004 predstavljali 12,4 % bruto domačega proizvoda, povprečna višina teh izdatkov na upokojenca pa 22,3 % ravni produktivnosti (izračunano po naši oceni na osnovi obrazca (2)). V tabeli 19 prikazujemo oceno možnega razpona deleža izdatkov pokojninskega in invalidskega zavarovanja v bruto domačem proizvodu Slovenije do leta 2050, izračunano s pomočjo obrazca (3) in parametrov tega obrazca, ki izhajajo iz **scenarija polne zaposlenosti** (doseganje ciljnih koeficientov upokojenosti in delovne aktivnosti kot so opisani v poglavju 2, pri osnovni varianti projekcije prebivalstva, kot je opisana v točki 1.4). Kot **indeks odvisnosti starega prebivalstva** upoštevamo razmerje med prebivalstvom v starosti 65 let in več, ter delovno sposobno prebivalstvom v starosti 15–64 let. Kot **stopnjo upokojenosti** pa razmerje števila vseh upokojencev ZPIZ do prebivalstva v starosti 65 let in več. Za ilustracijo analiziramo še primera, da bi se stopnja upokojenosti ohranila na

*Parametri
javnih izdatkov
za pokojnine*

*Predpostavke
ocene*

Tabela 19: Projekcija deleža javnih izdatkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (PIZ) v Sloveniji v bruto domačem proizvodu za obdobje 2004–2050

	2004	2010	2020	2030	2040	2050	2050/2004
Indeks odvisnosti starega prebivalstva ¹	21,6	23,6	31,0	39,8	46,7	54,0	250,4
Stopnja upokojenosti po scenariju polne zaposlenosti ²	172,9	171,3	143,0	128,0	126,7	122,6	70,9
Stopnja zaposlenosti po scenariju polne zaposlenosti ³	63,6	67,5	75,2	78,2	77,2	78,7	123,8
Visoka varianta možne povprečne rasti produktivnosti v obdobju		3,9	3,6	3,2	2,5	2,2	
Povprečni javni izdatki PIZ v razmerju do produktivnosti							
- pri deležu BDP za javne izdatke PIZ iz leta 2004 in sedanji stopnji upokojenosti	21,1	20,5	17,4	14,1	11,9	10,5	49,4
- pri deležu BDP za javne izdatke PIZ iz leta 2004 in scenariju polne zaposlenosti	21,1	20,7	21,0	19,0	16,2	14,7	69,7
- pri 20 % zaostajanju za možno rastjo produktivnosti	21,1	20,2	18,8	17,7	16,9	16,1	76,4
- pri 20 % zaostajanju za 1/3 nižjo rastjo produktivnosti	21,1	20,5	19,6	18,8	18,2	17,6	83,4
Delež BDP za javne izdatke PIZ pri nespremenjenem razmerju med javnimi izdatki PIZ in produktivnostjo							
- pri sedanji stopnji upokojenosti	12,4	13,6	17,9	22,9	26,9	31,0	250,4
- pri ustavitvi stopenj upokojenosti in zaposlenosti na ravni iz leta 2020	12,4	12,7	12,5	16,0	18,8	21,7	175,1
- pri scenariju polne zaposlenosti	12,4	12,7	12,5	13,8	16,2	17,8	143,5
Delež BDP za javne izdatke PIZ pri zaostajanju rasti teh izdatkov za rastjo produktivnosti							
- pri 1/3 nižji rasti produktivnosti pri in ustavitvi stopenj upokojenosti in zaposlenosti na ravni iz leta 2020	12,4	12,3	11,7	15,3	16,3	16,1	130,2
- pri scenariju polne zaposlenosti in 1/3 nižji rasti produktivnosti	12,4	12,3	12,2	13,7	14,6	13,6	109,8
- pri scenariju polne zaposlenosti	12,4	12,7	12,4	12,4	12,4	12,4	100,0

Vir: avtorjeve projekcije na osnovi podatkov SURS in UMAR.

Opombe:¹Razmerje med številom prebivalcev v starosti 65 let in več ter 15–64 let pri osnovni projekciji prebivalstva, predstavljeni v poglavju 1.4.²Razmerje med številom vseh upokojencev in številom prebivalcev v starosti 65 let in več po osnovni projekciji, predstavljeni v poglavju 2.³Razmerje med številom delovno aktivnih (po metodologiji nacionalnih računov) in številom prebivalcev v starosti 15–64 let po projekciji rasti zaposlenosti, predstavljeni v poglavju 2.

ravni iz leta 2004 oziroma na projecirani ravni iz leta 2020. Predstavljamo pa tudi posledice dveh načinov revalorizacije razmerja med pokojninami in produktivnostjo: ohranitev razmerja iz leta 2004 (tj. 100 %-no usklajevanje z rastjo produktivnosti) in 80 %-no zaostajanje rasti povprečnih izdatkov za pokojnine za rastjo produktivnosti.

Izračunana ocena kaže, da bi se moral delež BDP za pokojninsko in invalidsko zavarovanje v primeru nespremenjenega razmerja med povprečnimi izdatki za pokojnine na upravičenca in produktivnostjo³⁷ s sedanjih 12,4 % pri zelo radikalnem znižanju stopnje upokojenosti po scenariju polne zaposlenosti do leta 2050 povečati na 17,8 %. V primeru, da bi razmerje med številom upokojencev in številom prebivalcev v starosti 65 let in več ostalo enako tistemu iz leta 2004, pa celo na 31,0 %. V primeru, da bi se zniževanje stopnje upokojenosti po intencah pokojninske reforme iz leta 2000 leta 2020 ustavilo, bi se moral ta delež do leta 2050 povečati na 21,7 %. Če pa bi hoteli ohraniti nespremenjen delež BDP za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, bi morali znižati povprečne izdatke za pokojnine na upravičenca od sedanjih 22,3 % povprečne ravni produktivnosti po scenariju polne zaposlenosti na 14,7 %. V primeru, da bi stopnja upokojenosti ostala enaka tisti iz leta 2004, pa na 10,5 %. Če bi hoteli, da bi v tem primeru ohranili realno vrednost povprečnih izdatkov za pokojnine na upravičenca na ravni iz leta 2004, bi morala produktivnost naraščati pri scenariju polne zaposlenosti za 0,8 % povprečno letno. V ekstremnem primeru, če bi stopnja upokojenosti ostala enaka tisti iz leta 2004, pa 1,5 % letno. To je torej najnižji pogoj, ki bi ohranil tako delež BDP za pokojninsko in invalidsko zavarovanje kot realno vrednost povprečnih izdatkov za pokojnine na upravičenca na ravni iz leta 2004. Ker bo vsaj v začetnem obdobju rast produktivnosti gotovo višja od te

Rezultati ocene

³⁷ To je smer, v katero vodijo predvidene spremembe pokojninske zakonodaje v letu 2005 ob predpostavki, da bo v bodoče, zaradi pomanjkanja delovne sile rast plač verjetno enaka rasti produktivnosti.

**Metodologija
ocene**

potrebne, v tabeli za ilustracijo prikazujemo še razliko med izdatki za pokojnine pri polni in pri npr. 80 %-ni revalorizaciji glede na rast produktivnosti. Najboljši rezultat dosežemo pri opisanem scenariju polne zaposlenosti (torej visokem znižanju stopnje upokojenosti in visokem zvišanju stopnje zaposlenosti) ter 80 %-nem zaostajanju rasti povprečnih izdatkov pokojninskega sistema na upravičenca za ocenjeno relativno visoko možno rastjo produktivnosti.

4.3. Ocena javnih izdatkov za zdravstvo

S pomočjo nekoliko preurejenega obrazca (2) in mednarodnih podatkov (Ageing Working Group, 2003), ter domačih ocen o višini zdravstvenih stroškov na prebivalca v odvisnosti od starosti, izraženih kot delež bruto domačega proizvoda na prebivalca, lahko grobo ocenimo tudi možen razvoj deleža bruto domačega proizvoda, namenjenega javnim izdatkom v zdravstvu. Podrobnih izračunov o višini zdravstvenih stroškov glede na starost za Slovenijo v času priprave tega delovnega zvezka še ni bilo na voljo³⁸. V državah EU se višina zdravstvenih stroškov na prebivalca v starostni skupini 0–54 let giblje med 2 in 4 % bruto domačega proizvoda na prebivalca, v starostni skupini 55 let in več pa med 15 in 20 %. V tabeli 20 predpostavljena ocena za Slovenijo (2,9 % v prvi in 17,0 % v drugi starostni skupini) leži torej nekje na sredi teh razponov in je konzistentna z deležem BDP za javne izdatke v zdravstvu, ki je v letu 2004 znašal 6,6 %. Nadaljno projekcijo smo izračunali po obrazcu:

$$t = (P(0-54) * z(0-54) + P(55+) * z(55+)) * (BDP/P) / BDP \quad \text{ozioroma preurejeno:}$$

$$(3) \quad t = s(0-54) * z(0-54) + s(55+) * z(55+),$$

kjer dodatno pomenijo:

$s(\dots)$ delež ustrezne starostne skupine prebivalstva v celotnem prebivalstvu ($P(\dots)/P$) in

$z(\dots)$ ustrezno starostno razmerje višine zdravstvenih stroškov v odnosu do BDP na prebivalca.

Ob predpostavki nespremenjenega obsega pravic iz zdravstvenega zavarovanja bi se skupni javni izdatki za zdravstvo s sedanjih 6,6 % bruto domačega proizvoda do leta 2050 zvišali na 9 %, v primeru povečanih izdatkov pa bi se gotovo približali 11 %.

Tabela 20: Projekcija deleža javnih izdatkov za zdravstvo v Sloveniji v bruto domačem proizvodu za obdobje 2004–2050

	2004	2010	2020	2030	2040	2050	2050/2004
Delež prebivalstva v starosti 55 let in več	26,2	29,8	34,8	38,8	42,8	43,3	166
Javni izdatki za zdravstvo na osebo kot % BDP na prebivalca (varianeta povečanih razmerij)							
- za prebivalstvo v starosti 55 let in več	17,0	17,5	18,0	19,0	19,5	20,0	118
- za prebivalstvo v starosti 0–54 let	2,9	3,0	3,2	3,5	3,7	4,0	137
Javni izdatki za zdravstvo kot % BDP							
- nespremenjeno razmerje	6,6	7,1	7,8	8,4	8,9	9,0	137
- povečano razmerje	6,6	7,3	8,4	9,5	10,5	10,9	166

Vir: avtorjeve projekcije na osnovi podatkov SURS in UMAR.

³⁸ V pripravi so izračuni, ki jih za potrebe že omenjene delovne skupine za staranje prebivalstva pripravljajo na Inštitutu za ekonomska raziskovanja v Ljubljani.

Dodatek: Primerjava predpostavk in rezultatov osnovne projekcije prebivalstva Slovenije, predstavljene v poglavju 1.4. tega delovnega zvezka, s projekcijo Eurostata

V toku priprave tega delovnega zvezka in projekcij prebivalstva, predstavljenih v njem, je Eurostat končal svoje projekcije prebivalstva za vseh 25 članic EU. Objavil jih je 8. aprila 2005³⁹. 16. junija 2005 je Eurostatovo projekcijo prebivalstva Slovenije na svojih spletnih straneh⁴⁰ objavil tudi Statistični urad Republike Slovenije (SURS). Objavljena je bila na predlog posebne Delovne skupine za projekcije prebivalstva v Sloveniji, ki je bila ustanovljena z namenom, da bi SURS-u nudila strokovno podporo pri izdelavi in strategiji objavljanja projekcij prebivalstva Slovenije⁴¹. V Sloveniji bi namreč potrebovali uradne projekcije prebivalstva, ki bi morale biti namenjene čim širšemu krogu uporabnikov za čim širši spekter namenov in za različne časovne horizonte, od kratkoročnega do različnih srednje- in dolgoročnih. Z vstopom Slovenije v EU je potreba po takšni projekciji še izrazitejša, saj bi morali praviloma na ravni EU na vseh področjih nastopati z enotnimi izhodišči. Z objavo na spletnih straneh SURS ima sedaj vlogo takšne enotne projekcije prebivalstva Slovenije osnovna (basic) varianta projekcij, ki jih je za Slovenijo za obdobje 2004–2050 pripravil Eurostat. V nadaljevanju podajamo primerjavo predpostavk in osnovnih rezultatov med to projekcijo in osnovno varianto projekcij, ki jih je avtor pripravil za ta delovni zvezek.

V primerjavi z osnovno varianto projekcij v tem delovnem zvezku predpostavlja Eurostatova projekcija nekoliko nižji razvoj rodnosti⁴² in pričakovanega trajanja življenja žensk, a precej višji selitveni prirast⁴³ (glej sliko 20) in nekoliko višje pričakovano trajanje življenja moških. Selitveni prirast naj bi bil po Eurostatovi projekciji že v prvem letu projekcije (2004) skoraj dvakrat višji od tistega v letu 2003, ko je znašal 3.399 ali 1,7 na tisoč prebivalcev. Po letu 2010, ko bi se sprostil trg dela v celotnem območju EU-25, zaradi česar bi po predvidevanjih Eurostata prišlo do večjega izseljevanja iz Slovenije, bi se selitveni prirast za nekaj let ponovno znižal na približno sedanjo raven in se nato do leta 2030 počasi povečeval do ravni

³⁹ Eurostat news release, št. 48/2005 in <http://europa.eu.int/comm/eurostat/>

⁴⁰ http://www.stat.si/pxweb/Database/Dem_soc/05_prebivalstvo/07_05197_projekcije/07_05197_projekcije.asp

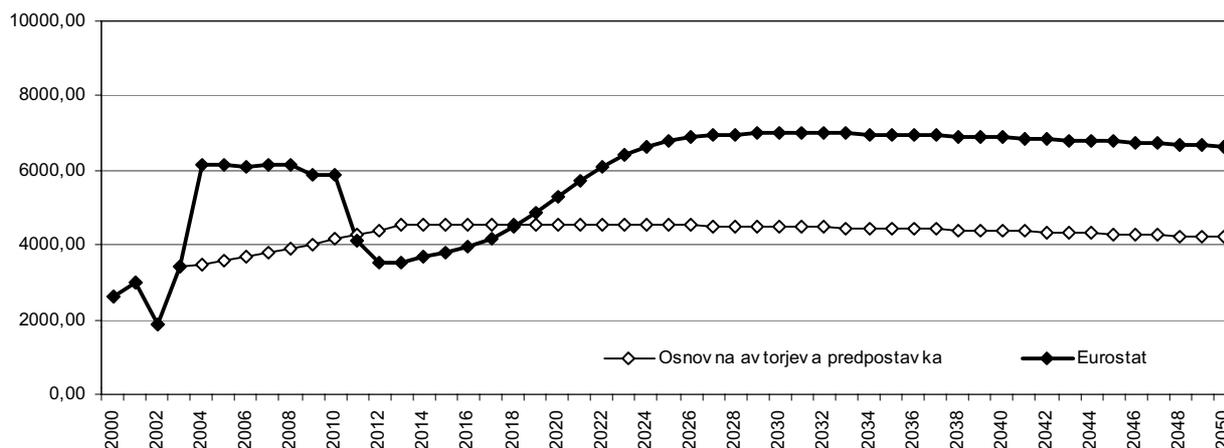
⁴¹ Ustanovljena je bila na podlagi pobude, dane na uvodnem sestanku o projekcijah prebivalstva Slovenije 2004–2050, ki je bil dne 12. maja 2005 v prostorih SURS. S soglasjem vabljenih institucij, je generalna direktorica SURS-a 9. junija 2005 izdala Akt o imenovanju članov te delovne skupine. Delovna skupina za projekcije prebivalstva (katere član je tudi avtor tega delovnega zvezka) je na svojem 1. sestanku obravnavala Eurostatove projekcije za Slovenijo za obdobje 2004–2050 ter sprejela sklep, da se na spletni strani SURS objavi osnovna (baseline) varianta teh projekcij. Delovna skupina bo tudi v prihodnje spremljala, ocenjevala in pripravljala predloge pri pripravi projekcij prebivalstva za Slovenijo. Njene naloge so:

- priprava ustreznih izhodišč za izdelavo projekcij prebivalstva Slovenije (zlasti opredelitev vrste projekcij in števila variant, določitev pogostosti izdelave in nosilcev),
- opredelitev teritorialnega nivoja, za katerega se izdelajo projekcije,
- določitev potrebnih vrednosti hipotez za komponente prebivalstvenega razvoja, ki so potrebne za izbran model programa, uporabljenega za pripravo projekcij,
- pisne utemeljitve izbranih vrednosti hipotez.

⁴² Eurostat je za prvo leto projekcije, tj. leto 2004, predpostavljal celotni koeficient rodnosti 1,18 otroka na žensko v rodni dobi, po podatkih SURS, objavljenimi 30. junija 2005, pa je bil 1,25.

⁴³ Prvotne variante Eurostatove osnovne projekcije prebivalstva Slovenije so predvidevale še višji selitveni prirast, 5 na tisoč prebivalcev ali okrog 10.000 letno. Delovni skupini, ki se ukvarja s problematiko javnofinančne vzdržnosti staranja prebivalstva v Sloveniji (glej pogl. 1), se je zdela ta predpostavka previsoka. Zato se je odločila za nižjo predpostavko: 4.500 selitvenega prirasta povprečno letno, ki je upoštevana tudi v osnovni projekciji v tem delovnem zvezku. V procesu usklajevanja predpostavk projekcij prebivalstva za Slovenijo med Eurostatom in SURS-om je bila končna predpostavka o selitvenem prirastu v osnovni projekciji Eurostata znižana na okrog 6.000 povprečno letno. (Po prvih, še neuradnih izračunih SURS je bil selitveni prirast v Sloveniji leta 2004 celo nižji kot leta 2003.)

Slika 20: Primerjava predpostavk o selitvenem prirastu med osnovno projekcijo prebivalstva Slovenije, predstavljeno v poglavju 1.4. tega delovnega zvezka, in projekcijo Eurostata

Vir: Eurostat in avtorjeva projekcija.

3,5 na tisoč prebivalcev. Skupni selitveni prirast, ki ga predvideva Eurostatova projekcija v celotnem obdobju 2004–2050 (287.500 oseb) bi bil tako za 83.500 višji kot po osnovni projekciji, ki je predstavljena v tem delovnem zvezku (v njej smo predpostavili postopno povečanje selitvenega prirasta do ravni 2,25 na tisoč prebivalcev, ki bi ga dosegli v desetih letih, tj. do leta 2013.) Ker pa Eurostatova projekcija izhaja še iz tablic umrljivosti prebivalstva Slovenije za obdobje 1993–1995, v tem delovnem zvezku prikazana projekcija pa iz najnovjših popolnih tablic umrljivosti za obdobje 2000–2002, prihaja po Eurostatovi projekciji tudi do nekoliko počasnejšega podaljševanja pričakovanega trajanja življenja žensk. Skupna razlika v številu prebivalcev leta 2050 med obema projekcijama se tako zaradi večjega števila umrlih in manjšega števila rojstev po projekciji Eurostata skrči na 35.000. Po Eurostatovi projekciji bi bilo takrat v Sloveniji 1.897.000 prebivalcev, po osnovni projekciji v tem delovnem zvezku pa okrog 1.862.000 (glej tabelo 21)⁴⁴.

Zaradi nižjega števila rojstev in višjega selitvenega prirasta bo po Eurostatovi projekciji nekoliko manj otrok (v starosti 0–14 let), a več delovno sposobnega (v starosti 15–64 let) ter starega (65 let in več) in zelo starega (80 let in več) prebivalstva kot v osnovni projekciji v tem delovnem zvezku. Nekoliko višji bo tudi indeks odvisnosti starega prebivalstva, vendar so razlike med obema projekcijama tako v starostni sestavi kot v indeksu odvisnosti relativno majhne. Ne glede na to, katero projekcijo upoštevamo, se problemi, ki jih povzročata staranje prebivalstva v srednjeročnem obdobju še ne kažejo v akutni obliki. Kazalci starostne sestave in demografske odvisnosti starega prebivalstva pa se bodo začeli bistveno slabšati v drugi polovici naslednjega desetletja. Tudi glede te dinamike med obema projekcijama ni pomembnejših razlik (glej tabelo 21).

⁴⁴ V obdobju do leta 2013 (tj. ciljno leto Strategije razvoja Slovenije) bi bil skupni selitveni prirast, ki ga predvideva Eurostatova projekcija 53.600, tj. 13.700 več kot po osnovni projekciji, predstavljeni v tem delovnem zvezku. Skupna razlika v številu prebivalcev leta 2013 bi bila, zaradi opisanih razlogov manjša, tj. okrog 6.000. Po Eurostatovi projekciji bi bilo takrat v Sloveniji 2.018.000 prebivalcev, po naši osnovni projekciji pa okrog 2.012.000.

Tabela 21: Primerjava predpostavk in rezultatov osnovne projekcije prebivalstva Slovenije, predstavljene v poglavju 1.4. tega delovnega zvezka, s projekcijo Eurostata

	2003	2010	2015	2020	2030	2040	2050	Razlika 2050–2003
PREDPOSTAVKE PROJEKCIJ:								
Eurostat								
Pričakovano trajanje življenja: - moški	73,2	73,9	75,0	76,1	77,9	79,0	79,8	6,6
- ženske	80,7	81,2	82,0	82,8	83,8	84,6	85,2	4,5
Koeficient celotne rodnosti	1,20	1,27	1,38	1,46	1,50	1,50	1,50	0,30
Selitveni prirast	3399	5879	3809	5298	6998	6878	6653	3254
Osnovna projekcija, predstavljena v tem delovnem zvezku (poglavje 1.4.)								
Pričakovano trajanje življenja: - moški	73,2	73,9	74,8	75,7	77,3	78,7	79,5	6,3
- ženske	80,7	81,9	82,8	83,6	84,9	85,7	85,7	5,0
Koeficient celotne rodnosti	1,20	1,30	1,41	1,50	1,55	1,58	1,58	0,38
Selitveni prirast	3399	4151	4533	4543	4492	4375	4200	801
Razlika								
Pričakovano trajanje življenja: - moški	0,0	0,0	0,2	0,4	0,6	0,3	0,3	0,3
- ženske	0,0	-0,7	-0,8	-0,8	-1,1	-1,1	-0,5	-0,5
Koeficient celotne rodnosti	0,00	-0,03	-0,03	-0,04	-0,05	-0,08	-0,08	-0,08
Selitveni prirast	0	1728	-724	755	2506	2503	2453	2453
REZULTATI PROJEKCIJ:								
Eurostat								
Število prebivalcev 30.6. (v tisoč)	1996,8	2016,2	2018,7	2016,5	2004,7	1962,5	1897,1	-99,6
0–14 let	294,8	272,0	272,0	273,1	256,3	237,2	244,1	-50,7
15–64 let	1404,8	1411,8	1382,8	1327,2	1241,1	1164,7	1061,0	-343,7
65 let in več	297,1	332,4	363,9	416,2	507,3	560,6	592,0	294,8
80 let in več	55,0	79,5	94,4	103,8	128,8	180,1	200,4	145,4
Indeks odvisnosti starega prebivalstva	21,2	23,5	26,3	31,4	40,9	48,1	55,8	34,6
Osnovna projekcija, predstavljena v tem delovnem zvezku (pogl. 1.4.)								
Število prebivalcev 30.6. (v tisoč)	1996,8	2006,4	2015,4	2018,9	1994,6	1941,2	1862,1	-134,7
0–14 let	294,8	274,4	278,2	284,8	268,9	245,5	247,6	-47,2
15–64 let	1404,8	1401,1	1375,7	1323,3	1234,1	1155,8	1048,4	-356,4
65 let in več	297,1	330,8	361,5	410,8	491,6	539,8	566,1	268,9
80 let in več	55,0	80,9	96,2	104,9	126,3	174,0	190,6	135,5
Indeks odvisnosti starega prebivalstva	21,2	23,6	26,3	31,0	39,8	46,7	54,0	32,8
Razlika								
Število prebivalcev 30.6. (v tisoč)	0,0	9,8	3,3	-2,4	10,1	21,4	35,1	35,1
0–14 let	0,0	-2,4	-6,2	-11,7	-12,6	-8,3	-3,5	-3,5
15–64 let	0,0	10,7	7,1	3,8	7,0	8,9	12,7	12,7
65 let in več	0,0	1,5	2,4	5,4	15,7	20,8	25,9	25,9
80 let in več	0,0	-1,3	-1,8	-1,1	2,5	6,0	9,8	9,8
Indeks odvisnosti starega prebivalstva	0,0	-0,1	0,0	0,3	1,0	1,4	1,8	1,8

Vir: Eurostat in avtorjeva projekcija.

Literatura in viri

1. **Ageing Working Group (2003).** *The impact of ageing populations on public finances: overview of analysis carried out at EU level and proposals for future work programme*, Brussels: European Commission.
2. **Bela knjiga o reformi pokojninskega in invalidskega zavarovanja. (1997).** Ljubljana: Ministrstvo RS za delo, družino in socialne zadeve.
3. **Bijak, J., Kupiszewski, M., Nowok, B. in Kicinger, A. (2004).** *Long-term international migration scenarios for the new EU member and accession countries*. Draft. Research report prepared for the project »Compilation of long-term national and regional population scenarios for the 12 EU candidate countries« funded by the Eurostat. Warsaw: Central European Forum for Migration Research.
4. **Carone, G. (2004).** *Labour force projections: a proposal for the data to be used in the AWG budgetary projection exercise*. Brussels: European Commission.
5. **Crujisen, H., Eding, H. in Gjaltema, T. (2002).** *Demographic consequences of enlargement of the European Union with the 12 Vandidate Countries*. Voorburg: Statistics Netherlands.
6. **Crujisen, H. in Ekamper, P. (2004).** *Mortality in the 10 New EU Members and 2 Accession Countries*. Report on behalf of Eurostat. Draft report, June 2004. The Hague: Netherlands Interdisciplinary Demographic Institute.
7. **Crujisen, H. in Tsvetarsky, S. (2004).** *Long-term Fertility Scenarios for the 10 New EU Members and 2 Accession Countries*. Report on behalf of Eurostat. Final draft report, June 2004. The Hague: Netherlands Interdisciplinary Demographic Institute.
8. **Dang, T.T., Antolin, P. in Oxley, H. (2001).** *Fiscal implications of ageing: Projections of age-related spendings*. OECD, Economic department working papers No.305.
9. **Drofenik, O. et al. (1998, 1999).** *Nacionalni program izobraževanja odraslih - strokovne podlage*. Ljubljana: Andragoški center Slovenije.
10. **Eurostat New Cronos Data Base**, http://europa.eu.int/comm/eurostat/newcronos/reference/display.do?screen=welcomeref&open=/popul&language=en&product=EU_MAIN_TREE&root=EU_MAIN_TREE&scrollto=262
11. **Giannakouris, K. (2004).** *Methodology for drafting mortality assumptions*. Europop 2004. Working paper for the Ageing Working Group of the Economic Policy Committee, Dec. 2004. Luxembourg: European Commission, Eurostat.
12. **Josipovič, D. (2004).** *Dejavniki rodnostnega obnašanja v Sloveniji*. Demografija Slovenije 9. Ljubljana: Geografski inštitut Antona Melika.
13. **Kraigher, T. (1998).** *Projekcije prebivalstva Slovenije 1996–2070*. Delovni zvezek št. 2/ 1998. Ljubljana: Urad za makroekonomske analize in razvoj.
14. **Kraigher, T. (2001).** *Ocenjevanje in projekcija izobrazbenih tokov in izobrazbene sestave prebivalstva*. Delovni zvezek št. 3/2001. Ljubljana: Urad za makroekonomske analize in razvoj.
15. **Lanzieri, G. (2004).** *Methodology for Drafting International Migration Assumptions in the EU-15 Member States*. Working paper for Consultation of the Member States and Accession Countries, June 2004. Luxembourg: European Commission, Eurostat.
16. **Malačič, J. (2000).** *Demografija. Teorija, analiza, metode in modeli*. Četrta izdaja. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Ekonomska fakulteta.
17. **Nacionalni program visokega šolstva Republike Slovenije. (1997).** EPA 319 - II, Poročevalec Državnega zbora Republike Slovenije, št. 58 / 11.12.1997.
18. **Resolucija o nacionalnem programu izobraževanja odraslih. (2004).** Uradni list RS št. 70/2004.
19. **Rezultati raziskovanj (1996/674, 1998/705, 1999/718, 2000/745).** *Osnovne, glasbene in srednje šole*. Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije. ISSN 0352-0226.
20. **Rezultati raziskovanj (1996/665 1997/687, 1998/715, 1999/735, 2000/744, 2001/759, 2002/786, 2003/799, 2004/808).** *Študentje v Republiki Sloveniji*. Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije. ISSN 0352-0226.
21. **Rezultati raziskovanj (1999/731, 2000/743, 2003/795).** *Trg dela, Slovenija*. Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije. ISSN 0352-0226.
22. **Sambdt, J. (2004).** *Projekcije prebivalstva Republike Slovenije*. Delovno gradivo.
23. **Sartori, F. (2004).** *Methodology for drafting fertility assumptions in the EU-15 Member States*. Europop 2003. Working paper for Consultation of the Member States and Accession Countries, May–June 2004. Luxembourg: European Commission, Eurostat.

24. **Statistične informacije (2004/150). Prebivalstvo, Slovenija, 31. december 2003.** Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije.
25. **Statistične informacije (2004/169). Tablice umrljivosti prebivalstva Slovenije, 2000–2002.** Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije.
26. **Statistični letopis Republike Slovenije.** Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije, 1961–. ISSN 1318–5403
27. **Strategija razvoja Slovenije. Osnutek za javno razpravo. (2004).** Ljubljana: Urad za makroekonomske analize in razvoj.
28. **Strategija razvoja Slovenije. Razvojna vizija in prioritete. (2005).** Ljubljana: Vlada RS. Objavljeno junija 2005 na: <http://www.sigov.si/zmar/projekti/srs/Strategija%20razvoja%20Slovenije.pdf>
29. **Šircelj, M. (1997). Tablice umrljivosti prebivalstva Slovenije 1980–1982 – 1994–1995.** Ljubljana: Statistični urad Republike Slovenije.
30. **Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. (1999).** Uradni list RS, št. 106/1999.

Izšlo v zbirki Delovni zvezki*:

Letnik X, leto 2001

- št. 1. Motivi in strategije tujih investitorjev v Sloveniji / Motivation and Strategic Considerations of Foreign Investors in Slovenia, Matija Rojec, Miroslav Stanojević
- št. 2. Sektorska analiza poslovanja gospodarskih družb v obdobju 1995–2000, mag. Rotija Kmet, Gorazd Kovačič, Mojca Koprivnikar Šušteršič, Jure Povšnar, Eva Zver, Mateja Kovač, Janez Kušar, mag. Brigita Lipovšek
- št. 3. Ocenjevanje in projekcija izobrazbenih tokov in izobrazbene sestave prebivalstva, Tomaž Kraigher
- št. 4. Poslovanje gospodarskih družb v letu 2000, Judita Mirjana Novak
- št. 5. Industrijska politika v Republiki Sloveniji (D - predelovalne dejavnosti), Gorazd Kovačič
- št. 6. Regionalni vidiki razvoja Slovenije (in poslovanje gospodarskih družb v letu 2000), Janja Pečar
- št. 7. Povezava med realnim deviznim tečajem in razlikami med realnimi obrestnimi merami (SIT in DEM ter USD), mag. Boštjan Vasle
- št. 8. Analiza obnašanja gospodinjstev v Sloveniji v obdobju 1997–2000 (na podlagi podatkov APG), Ana Tršelič
- št. 9. Razvoj informacijske družbe v Evropi in Sloveniji, mag. Rotija Kmet.
- št. 10. Razvoj analize in diagnoze nacionalne konkurenčne sposobnosti Slovenije, Pavle Gmeiner et al.

Letnik XI, leto 2002

- št. 1. Turistična politika in analiza slovenskega turizma v obdobju 1995–2001, Mojca Koprivnikar Šušteršič
- št. 2. Industrijska politika in državne pomoči v Evropski uniji in v Sloveniji, mag. Ana Murn
- št. 3. Primarna dejavnost - Politika in stanje v Sloveniji v primerjavi z EU, Mateja Kovač
- št. 4. Sektorska analiza poslovanja gospodarskih družb v obdobju 1995–2001, mag. Rotija Kmet, Gorazd Kovačič, Mojca Koprivnikar Šušteršič, Jure Povšnar, Eva Zver, Mateja Kovač, Janez Kušar, mag. Brigita Lipovšek
- št. 5. Poslovanje gospodarskih družb v letu 2001, Judita Mirjana Novak
- št. 6. Celovit pristop k razumevanju in zajemanju mednarodne menjave storitev, dr. Metka Stare
- št. 7. Regionalni vidiki razvoja Slovenije (in poslovanje gospodarskih družb v letu 2001), Janja Pečar
- št. 8. Industrijska politika v Sloveniji, merjena z državnimi pomočmi in javnofinančnimi odhodki, mag. Ana Murn
- št. 9. Dejavnost raziskovanja in razvoja v Sloveniji, mag. Ana Vidrih
- št. 10. Dejavnosti slovenskega gospodarstva v luči poslovanja gospodarskih družb v letih 2001 in 2002, mag. Rotija Kmet Zupančič, Gorazd Kovačič, Jure Povšnar, Andreja Poje, Eva Zver, Mateja Kovač, Janez Kušar

Letnik XII, leto 2003

- št. 1. Poslovanje gospodarskih družb v letu 2002, J.M. Novak
- št. 2. Strukturne spremembe v predelovalnih dejavnostih v Sloveniji, G. Kovačič, mag. R. Kmet Zupančič, J. Kušar
- št. 3. Poslovanje in finančni viri javnih zavodov v letih 2001 in 2002, E. Zver
- št. 4. Kultura kot razvojni dejavnik države in regij, mag. B. Lipovšek
- št. 5. Izbrani socio-ekonomski kazalniki po regijah, J. Pečar

*Indeks izdanih Delovnih zvezkov je v celoti dosegljiv na UMAR-jevi spletni strani.

Letnik XIII, leto 2004

- št. 1. Productivity growth and functional upgrading in foreign subsidiaries in the slovenian manufacturing sector, M. Rojec, B. Majcen, A. Jaklič, S. Radošević
- št. 2. Dejavnosti slovenskega gospodarstva v luči poslovanja gospodarskih družb v letih 2002 in 2003, mag. R. Kmet Zupančič, M. Koprivnikar Šušteršič, M. Kovač, G. Kovačič, J. Kušar, J. Povšnar, E. Zver
- št. 3. An Analysis of Past and Future GDP Growth in Slovenia, E.L.W. Jongen / (izšlo skupaj z DZ št. 4/2004)
- št. 4. Future GDP Growth in Slovenia: Looking for Room for Improvement, E.L.W. Jongen / (izšlo skupaj z DZ št. 3/2004)
- št. 5. On the Possibility of Negative Effects of EU Entry on Output, Employment, Wages and Inflation in Slovenia, A. Brezigar
- št. 6. Razvoj malih in srednje velikih podjetij v Sloveniji in Evropski uniji, L. Žakelj

Letnik XIV, leto 2005

- št. 1. Poslovanje gospodarskih družb v letu 2003, J. M. Novak
- št. 2. Značilnosti finančnih ukrepov industrijske politike v Sloveniji, dr. A. Murn
- št. 3. Regulirane cene v Sloveniji 1992–2004, mag. B. Vasle / (izšlo skupaj z DZ št. 4/2005)
- št. 4. Vpliv cene nafte na inflacijo, M. Hafner / (izšlo skupaj z DZ št. 3/2005)
- št. 5. Učinki vstopa Slovenije v EU na gospodarska gibanja v letu 2004, uredila: mag. M. Bednaš. Avtorji prispevkov: B. Ferk, M. Hafner, S. Jurančič, J. Kondža, M. Koprivnikar Šušteršič, M. Kovač, mag. G. Kovačič, T. Kraigher, mag. J. Markič, J. Povšnar, dr. M. Rojec, mag. B. Vasle / (izšlo skupaj z DZ št. 6/2005)
- št. 6. Izzivi makroekonomskih politik do prevzema evra, mag. B. Vasle, mag. M. Bednaš, dr. J. Šušteršič, dr. A. Kajzer / (izšlo skupaj z DZ št. 5/2005)
- št. 7. Analiza ekonomske upravičenosti začasne uvedbe vinjet v Sloveniji, J. Povšnar (nosilec), M. Ferjančič, J. Kušar / (izšlo skupaj z DZ št. 8/2005)
- št. 8. Analiza stroškov ob uvedbi dvojnega označevanja cen in pri prevzemu evra, M. Koprivnikar Šušteršič, mag. B. Vasle / (izšlo skupaj z DZ št. 7/2005)
- št. 9. Regije 2005 – izbrani socio-ekonomski kazalniki po regijah, J. Pečar
- št. 10. Srednjeročna in dolgoročna projekcija demografskega razvoja Slovenije in njegovih socialno-ekonomskih komponent, T. Kraigher

Druge publikacije UMAR	Delovni zvezek	UMAR
	številka 10/2005	

Zbirka Delovni zvezki letnik 2005	10/2005: Srednjeročne in dolgoročne projekcije demografskega razvoja Slovenije in njegovih socialno ekonomskih komponent, T. Kraigher 9/2005: Regije 2005 – izbrani socio-ekonomski kazalniki po regijah, J. Pečar 8/2005: Analiza stroškov podjetij ob uvedbi dvojnega označevanja cen in pri prevzemu evra, M. Koprivnikar Šušteršič, B. Vasle 7/2005: Analiza ekonomske upravičenosti začasne uvedbe vinjet v Sloveniji, J. Povšnar, M. Ferjančič, J. Kušar 6/2005: Izzivi makroekonomski politik do prevzema evra, B. Vasle, M. Bednaš, J. Šušteršič, A. Kajzer 5/2005: Učinki vstopa Slovenije v EU na gospodarska gibanja v letu 2004, Uredila: M. Bednaš. Avtorji prispevkov: B. Ferk, M. Hafner, S. Jurančič, J. Kondža, M. Koprivnikar Šušteršič, M. Kovač, G. Kovačič, T. Kraigher, J. Markič, J. Povšnar, M. Rojec, B. Vasle 4/2005: Vpliv cene nafte na inflacijo, M. Hafner 3/2005: Regulirane cene v Sloveniji 1992–2004, B. Vasle 2/2005: Značilnosti finančnih ukrepov industrijske politike v Sloveniji, A. Murn 1/2005: Poslovanje gospodarskih družb v letu 2003, J.M. Novak
Pomladansko / Jesensko poročilo	Pomladansko poročilo 2005 Jesensko poročilo 2004
Zbirka Analize, raziskave in razvoj	Poročilo o razvoju 2005 Slovenia – On the Way to the Information Society, 2004 Slovenija v novem desetletju: trajnost, konkurenčnost, članstvo v EU – povzetek Slovenia in the New Decade: Sustainability, Competitiveness, Membership in the EU – summary Slovenija v novem desetletju: trajnost, konkurenčnost, članstvo v EU (SGRS 2001–2006) Slovenia in the New Decade: Sustainability, Competitiveness, Membership in the EU
IB revija	IB revija 1-2/2005 VSEBINA: <i>Štefan Bojnec, Matjaž Novak:</i> Metodologija za ugotavljanje konkurenčnih prednosti in pozicioniranje sektorjev slovenskega gospodarstva po konkurenčnosti blagovne menjave; <i>Stanislav Černoša:</i> Horizontalna in vertikalna znotrajpanožna trgovina Slovenije v obdobju od leta 1994 do leta 2003 ; <i>Marjan Ravbar:</i> Dejavniki regionalnega razvoja v pokrajinski členitvi Slovenije; <i>Tine Stanovnik, Miroslav Verbič:</i> Prispevek k analizi dohodkovne neenakosti v Sloveniji UVOD Globalizacije in male države <i>Marjan Svetličič:</i> Male države v krempljih ali na krilih globalizacije?; <i>Tine Stanovnik:</i> Diskusija ob predstavitvi knjige Marjana Svetličiča, Globalizacija in neenakomeren razvoj v svetu; <i>Art Kovačič:</i> Industrijski razvoj Slovenije; <i>Matjaž Nahtigal:</i> Alternativne poti globalizacije; <i>Bogomir Kovač:</i> Nekateri teoretske dileme razumevanja globalizacije in njeni izzivi za Strategijo razvoja Slovenije; <i>Matija Rojec, Janez Kušar:</i> Tuja in državna lastnina ter kontrola podjetij v državah OECD (EU) in Sloveniji; <i>Marko Kos:</i> Globalizacijska sposobnost slovenskih podjetij; <i>Štefan Bojnec:</i> Pretekli gospodarski razvoj in globalna konkurenčnost; <i>Ferdinand Trošt:</i> Strategija razvoja Slovenije: kako se odzivati na izzive globalizacije; <i>Lucija Mulej:</i> Janusov obraz globalizacije; <i>Rudi Rizman:</i> Diskusija ob predstavitvi knjige Marjana Svetličiča, Globalizacija in neenakomeren razvoj v svetu.
Journal for Institutional Innovation, Development and Transition	IB Review, Vol. 7/2003 <i>Ansgar Belke, Ralph Setzer:</i> On the Benefits of a Stable Exchange Rate for the EU Accession Countries; <i>Thomas Dufhues:</i> Transformation of the Financial System in Vietnam and its Implications for the Rural Financial Market - an update; <i>Bruno S. Frey:</i> Direct Democracy for Transition Countries; <i>Maurizio Bovi:</i> The Nature of the Underground Economy - some Evidence from OECD Countries; <i>Dennis C. Mueller, Helmut Dietl, Evgeni Peev:</i> Ownership, Control and Performance in Large Bulgarian Firms. Summaries.
Internet	http://www.gov.si/umar

Naročilnica	Delovni zvezek	UMAR
	številka 10/2005	

Ime, priimek, podpis		
Naslov naročnika		
ID št. za DDV	Zavezanec za DDV ☐ DA ☐ NE	Datum:
Označiti z X	Periodika	SIT
	Pomladansko/Jesensko poročilo. Letna naročnina za eno publikacijo 2.500 SIT. Analiza gospodarskih gibanj v Sloveniji s ciljno projekcijo razvoja v prihodnjih letih, ocenami nacionalnih računov in obsežno dokumentacijo.	5.000
	Spring/Autumn Report. Letna naročnina za eno publikacijo 3.500 SIT.	7.000
	Poročilo o razvoju. Prikaz in ocena usmeritev ciljnih aktivnosti SGRS 2001-2006 s pomočjo izbranih krovnih indikatorjev.	3.000
	Development Report	3.000
	Info UMAR/IMAD Info. 1 izvod brezplačno. Koristne informacije o UMAR. Slovensko, angleško.	
	Delovni zvezki. Objave detaljnih rezultatov analiz, podatkovnih serij in metodoloških razprav.	2.200
	IB revija. Štiri številke letno (vključuje mednarodno IB Review). Revija za strokovna in metodološka vprašanja gospodarskega, prostorskega in socialnega razvoja. Enojna št. 3.000 SIT.	13.000
	IB Review (Journal for Institutional Innovation, Development, and Transition)	3.500
	Ekonomsko ogledalo. 12 številik letno. Cena za en izvod 1.500 SIT.	16.000
	Slovenian Economic Mirror. 12 številik letno. Cena za en izvod 1.500 SIT.	16.000
	Knjižne izdaje	SIT
	M. Stare, R. Kmet Zupančič, M. Bučar: Slovenia – On the Way to the Information Society , 2004	4.600
	Poročilo o človekovem razvoju Slovenija 2002–2003 (knjiga in CD).	2.500
	Poročilo o človekovem razvoju Slovenija 2002–2003 (knjiga ali CD).	1.900
	Human Development Report Slovenia 2002–2003 (knjiga in CD).	5.000
	Human Development Report Slovenia 2002–2003 (knjiga ali CD).	4.300
	Slovenija v novem desetletju: trajnost, konkurenčnost, članstvo v EU (SGRS 2001–2006) – povzetek	1.000
	Slovenija in the New Decade: Sustainability, Competitiveness, Membership in the EU – summary	1.500
	Slovenija v novem desetletju: trajnost, konkurenčnost, članstvo v EU (SGRS 2001-2006)	3.500
	Slovenija in the New Decade: Sustainability, Competitiveness, Membership in the EU	7.000
	B. Radej, A. Pirc Velkavrh, L. Globevnik: Indikatorji o okolju in razvoju / Indicators on environment and development , 1999, 216 str.	1.880
	J. Seljak: Kazalec uravnovešenega razvoja / Sustainable Development Indicators , 2001	3.000
	Matija Rojec: Prestrukturiranje z neposrednimi tujimi investicijami: Slovenija/Restructuring with foreign direct investment: The Case of Slovenia , 1998.	2.000
	Strategija R Slovenije za vključitev v Evropsko unijo , ekonomski in socialni del, 1998.	2.500
	J. Potočnik, B. Majcen: Slovenija in EU , 1996, 290 str. Koristi in stroški približevanja EU, tudi na panožni ravni. Izračuni z modelom splošnega ravnotežja.	2.500
	F. Cimperman, A. Kožar, F. Kuzmin, L. Pfajfar, B. Plešec, M. Simončič, I. Strmšnik, A. Strojanc: Kvartalni ekonometrični model slovenskega gospodarstva , 1996, 164 str.	1.900
	Strategija gospodarskega razvoja (SGRS) , 1995.	12.500
	Zbirka sedmih knjig (knjige je možno naročiti tudi posamezno).	
	B. Radej: Onesnaženje naprodaj , 1994, 166 str.	1.900
Davek	8,5 % DDV v ceno še ni vključen.	
Popusti	Na količino – po dogovoru (pri naročilu večjega števila izvodov ene publikacije do 25%).	
Naročilo in informacije	UMAR, Gregorčičeva 27, 1000 Ljubljana; telefon 01-478-1043; fax 01-478-1070. E-mail: publicistika.umar@gov.si. Naročene publikacije in račun vam bomo poslali po pošti.	
Obnavljanje	Naročilo se avtomatično obnavlja za naslednje leto.	
Odpoved	Pisna odpoved naročnine velja po izteku leta, za katero je bila naročnina obnovljena.	